

Odborný panel **BEZPEČNOST VE ŠKOLÁCH** prevence, rizika a řešení

30. dubna 2025, Konferenční centrum NPI

Název projektu: Střední článek podpory
Registrační číslo projektu: CZ.02.02.02/00/22_005/0004237

Spolufinancováno
Evropskou unií

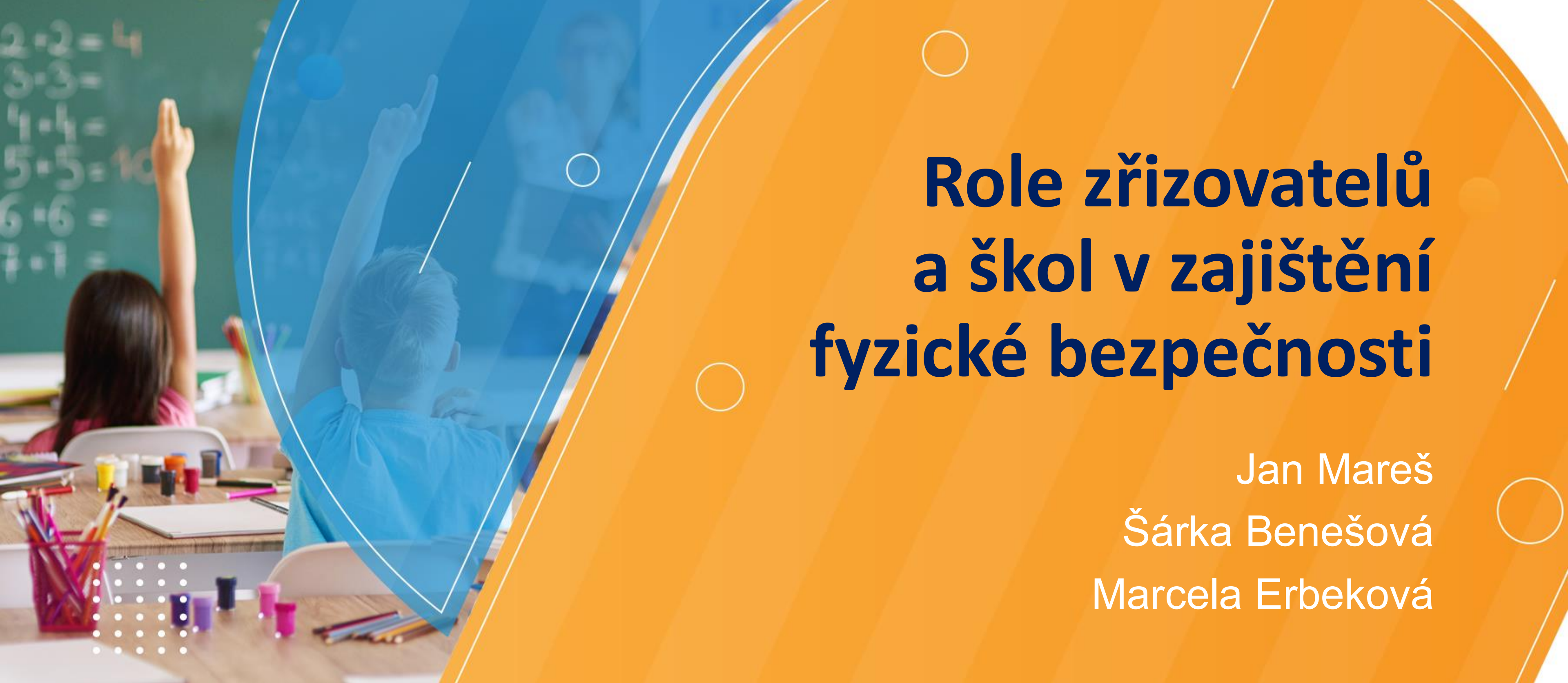

Střední článek
podpory

Své dotazy pokládejte zde

slido

Role zřizovatelů a škol v zajištění fyzické bezpečnosti

Jan Mareš
Šárka Benešová
Marcela Erbeková

Název projektu: Střední článek podpory
Registrační číslo projektu: CZ.02.02.02/00/22_005/0004237

Spolufinancováno
Evropskou unií

Střední článek
podpory

Jan Mareš

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

MŠMT: CHARAKTERISTIKA BEZPEČNÉ ŠKOLY - ZAJIŠTĚNÍ FYZICKÉ BEZPEČNOSTI VE ŠKOLÁCH

ODBORNÝ PANEL
30. DUBNA 2025

BEZPEČNOST ŠKOL JAKO PRIORITY

- Proč?
- Jaké má MŠMT vize?
- Aktivita
 - legislativní změny
 - tvorba metodik
 - školení k Minimálnímu standardu bezpečnosti
 - webináře
 - mezíresortní pracovní skupiny
 - Konzultace a poradenství v terénu (Střední článek odpory
 - Spolupráce s Ministerstvem vnitra, Policií ČR., HZS ČR, Ministerstvem zdravotnictví atd.

CHARAKTERISTIKA (neDEFINICE)

Bezpečná škola je prostředí, které systematicky zajišťuje fyzickou, psychickou i sociální bezpečnost všech žáků, zaměstnanců a návštěvníků školy.

Chrání před úrazy, násilím, šikanou, diskriminací a dalšími riziky, a zároveň podporuje zdravé vztahy, respekt a pohodu.

CHARAKTERISTIKA (neDEFINICE)

Základní prvky bezpečné školy jsou:

- dodržování bezpečnostních a hygienických předpisů,
- prevence šikany a násilí,
- podpora duševního zdraví a dobrých vztahů,
- připravenost na krizové situace (např. požár, úraz, nebezpečí zvenčí),
- jasná pravidla chování pro všechny.

Oficiální požadavky na bezpečnost škol vycházejí například ze školského zákona, zákoníku práce, zákona o požární ochraně a dalších právních předpisů.

CHARAKTERISTIKA (neDEFINICE)

Ochranu a péči o zdraví ve školách upravuje § 29 školského zákona (zákon č. 561/2004 Sb.).

Tento paragraf říká, že:

- školy a školská zařízení **musí zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví dětí, žáků a studentů,**
- jsou povinny **přijímat opatření k prevenci rizik,**
- a mají povinnost **vytvářet podmínky pro zdravý vývoj a zdravé prostředí.**

§ 29 odstavec 1 přímo stanoví, že vzdělávání a školské služby **se uskutečňují v prostředí, které zajišťuje bezpečnost a ochranu zdraví dětí, žáků a studentů.**

CHARAKTERISTIKA (neDEFINICE)

Fyzická bezpečnost:

- pravidelné kontroly technického stavu budovy a hřiště,
- bezpečné vybavení učeben, tělocvičen i jídelen,
- školení zaměstnanců v první pomoci,
- plány evakuace a cvičení na krizové situace (požár, povodeň, útok apod.).

Psychická bezpečnost:

- jasně daná pravidla proti šikaně, kyberšikaně a diskriminaci,
- pravidelná prevence formou besed, programů a projektů,
- dostupný školní psycholog nebo výchovný poradce,
- podpora otevřené komunikace mezi učiteli, žáky i rodiči.

CHARAKTERISTIKA (neDEFINICE)

Sociální bezpečnost:

- vytváření přátelského a respektujícího prostředí,
- důraz na spolupráci místo soutěžení,
- podpora integrace žáků s odlišnými potřebami (např. cizinci, děti se speciálními potřebami).

Organizační bezpečnost:

- jasně stanovený řád školy a krizový plán,
- dohled nad žáky o přestávkách a při akcích mimo školu,
- školení učitelů v řešení krizových situací (např. agresivní chování žáků).

LEGISLATIVA (V PLATNÉM ZNĚNÍ)

- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)
- Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník
- Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně
- Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů
- Vyhláška č. 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci)
- Nařízení GDPR
- ČSN 73 4400 „Prevence kriminality – řízení bezpečnosti při plánování, realizaci a užívání škol a školských zařízení“.

METODICKÉ MATERIÁLY

- Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy (čj.: 37014/2005-25) (MŠMT, 2005)

<https://msmt.gov.cz/dokumenty/metodicky-pokyn-k-zajisteni-bezpecnosti-a-ochrany-zdravi-deti-zaku-a-studentu-ve-skolach-a-skolskych-zarizenich-zrizovanych-ministerstvem-skolstvi-mladeze-a-telovychovy>

- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (MŠMT č.j.: 21291/2010-28) – zejména příloha č. 14

<https://msmt.gov.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceni-a-pokyny>

- Metodické doporučení ke spolupráci škol a školských zařízení s Policií České republiky při preventivních aktivitách a při vyšetřování protiprávních činů dětí a trestných činů páchaných na dětech

https://msmt.gov.cz/uploads/PPRCH/III_Material_MD_Spoluprace_skol_PCR.pdf

METODICKÉ MATERIÁLY

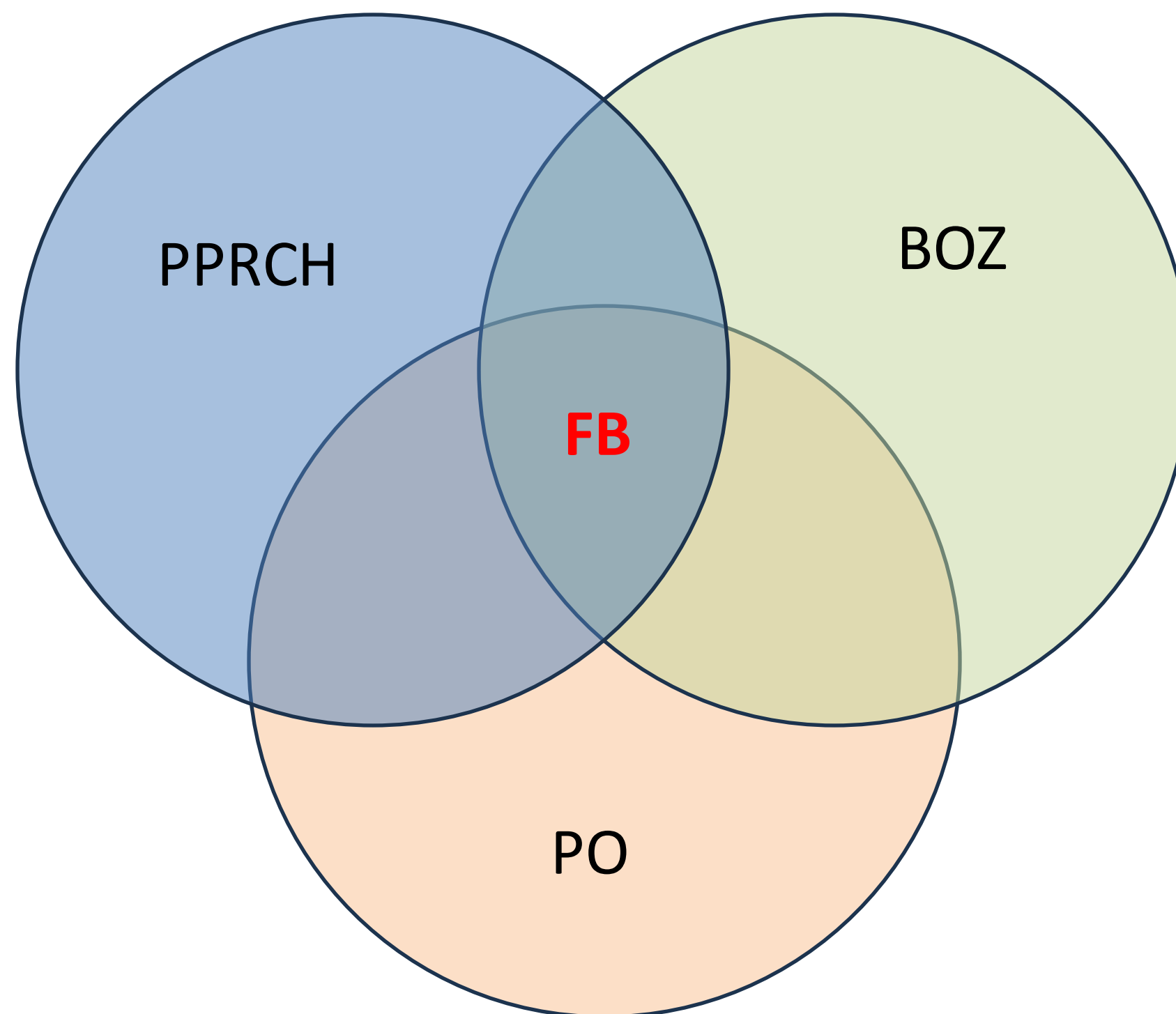
- **Minimální standard bezpečnosti v regionálním školství (MŠMT, 2024)**

<https://edu.gov.cz/methodology/minimalni-standard-bezpecnosti-v-regionalnim-skolstvi-metodicke-doporuceni/>

- Základy ochrany měkkých cílů (MV)
- Vyhodnocení ohroženosti měkkého cíle (MV)
- Bezpečnostní plán měkkého cíle (MV)
- Metodika koordinace měkkého cíle pro fázi po bezpečnostním incidentu (MV)
- Metodické doporučení pro školy a školská zařízení – Škola a neštěstí: Jsme připraveni!“ (MV – GŘ HZS)
- Metodika k návrhu a provozování kamerových systémů z hlediska zpracování a ochrany osobních údajů (Úřad pro ochranu osobních údajů)
- Doporučení číslo 1/2025 ke kamerovým systémům umístěným ve školách a školských zařízeních (Úřad pro ochranu osobních údajů)

FYZICKÁ BEZPEČNOST (FB)

MINIMÁLNÍ STANDARD BEZPEČNOSTI (2024)

- Metodika podává komplexní informace a přehled doporučených opatření k zajištění fyzické bezpečnosti osob v prostorách školy a školského zařízení (dále jen „školy“) a při vzdělávání a s ním souvisejících činnostech.
- Dokument je primárně zaměřen na ty bezpečnostní incidenty a mimořádné události, které jsou zapříčiněné úmyslným působením člověka.
- Klade velký důraz na prevenci a minimalizaci bezpečnostních rizik (bezpečnostních incidentů a mimořádných událostí) a organizační a režimová opatření školy.

MINIMÁLNÍ STANDARD BEZPEČNOSTI (2024)

- Respektuje postupy a interní směrnice složek integrovaného záchranného systému.
- Věcný obsah byl konzultován s dotčenými subjekty (Ministerstvem vnitra, Policejním prezidiem, Ministerstvem vnitra – Generálním ředitelstvím hasičského záchranného sboru, školskými asociacemi a Českou školní inspekcí).
- Jedná se o ucelený a komplexní systém zajištění fyzické bezpečnosti ve školách.
- Každá škola má svá specifika.

MINIMÁLNÍ STANDARD BEZPEČNOSTI (2024)

- Dodržováním informací a postupů uvedených v metodice školy docílí:
 - minimalizace bezpečnostních rizik
 - větší akceschopnosti – účinněji a efektivněji reagovat na bezpečnostní incident či mimořádnou událost
 - efektivnějšího zásahu složek IZS
- Nahrazuje Metodické doporučení k bezpečnosti dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních – Minimální standard bezpečnosti, č.j.: MSMT-1981/2015-1.

MINIMÁLNÍ STANDARD BEZPEČNOSTI (2024)

- 1) Terminologie
- 2) Legislativa
- 3) Metodické materiály
- 4) Dokumentace
- 5) Evidence bezpečnostních incidentů
- 6) Bezpečnostní analýza včetně vyhodnocení ohroženosti
- 7) Bezpečnostní plán
- 8) Koordinační plán
- 9) Vzdělávání
- 10) Příklady bezpečnostních opatření ve školách
- 11) Karta školy pro součinnost se složkami IZS při mimořádné události či bezpečnostním incidentu

DALŠÍ INFORMACE A METODICKÁ PODPORA

20

- Záložka k bezpečnosti na edu.cz: <https://edu.gov.cz/provedeni-skoly/bezpecnost-na-skolach/>

**Jednotný metodický
portál MŠMT**

- E-mail: bezpecnost.na.skolach@msmt.gov.cz

DĚKUJI ZA POZORNOST

PLUS PRO NAŠE ŠKOLSTVÍ

MGR. JAN MAREŠ, MBA
VRCHNÍ ŘEDITEL SEKCE VZDĚLÁVÁNÍ A MLÁDEŽE

bezpecnost.na.skolach@msmt.gov.cz

www.msmt.gov.cz a www.edu.gov.cz

Šárka Benešová

Karlovarský kraj

Střední člunek
podpory

BEZPEČNÁ ŠKOLA PREVENCE PŘEDEVŠÍM

Ing. Bc. Šárka Benešová

vedoucí oddělení bezpečnosti a prevence
Krajský úřad Karlovarského kraje

30. dubna 2025

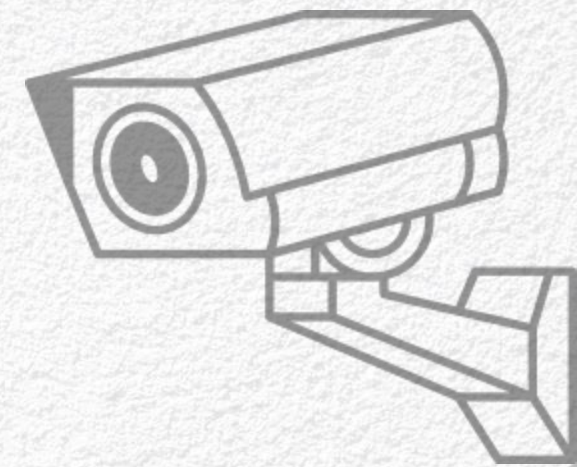

Odborný panel:
Bezpečnost ve školách – prevence, rizika a řešení

DOBŘÁ PRAXE Z KARLOVARSKÉHO KRAJE

Projekt Zabezpečení škol a školských zařízení v Karlovarském kraji

- ✓ unikátnost
- ✓ reakce na aktuální bezpečnostní hrozby a rizika ve školském prostředí
- ✓ soulad s normou ČSN 73 4400
- ✓ Minimální standard bezpečnosti v regionálním školství (MŠMT, 2024)
- ✓ realizace ve středních školách Karlovarského kraje
- ✓ kombinace technických a organizačních opatření
- ✓ komplexní, systematický, etapovitý přístup

VÝVOJ A HISTORICKÉ OKÉNKO

Karlovarský kraj zřizuje 32 škol a školských zařízení → 20 středních škol

Odbor bezpečnosti a krizového řízení KÚKK jako koordinátor projektu

**2015 - Analýza a bezpečnostní posouzení škol a školských zařízení v kraji – impuls k systémovému řešení ochrany měkkých cílů
→ rozdělení škol do etap realizace**

**2016 – Technická norma ČSN 73 4400 - Prevence kriminality
→ realizace**

1.-3. etapa: 2017-2019

- Kamerové systémy
- Zabezpečení vstupů
- Penetrační testy
- Nácvik modelových situací v případě MU

4. etapa: 2020

- Zavedení dohledového serveru na krajském úřadě

9. etapa: 2025-2026

- Rozšíření na ZŠ a školská zařízení

5.-8. etapa: 2021-2025

- Bezpečnostní a koordinační plány
- ♂ Metodika dohledové služby ve škole
- Pravidelné vzdělávání

Financování

?...více než 30 mil. Kč

DOBRÁ PRAXE Z KARLOVARSKÉHO KRAJE

Bezpečná škola – prevence především (ozbrojený útočník ve školském prostředí)

- **Vyhodnocení ohroženosti (norma ČSN 73 4400)**
- **Zámková dokumentace pro Policii ČR**
- **Teoretický a praktický nácvik modelových situací v případě vzniku MU**
- **Nácvik s IZS**
- **Závěrem - dotazníkové šetření, vyhodnocení, závěrečná zpráva**
- **Check list pro třídy a prostory školy**

Reálné záběry z nácviků

Karlovarský kraj

Současná podoba bezpečné střední školy v Karlovarském kraji

- Kamerový systém
- Zabezpečené vstupy
- Napojení na dohledový server
- Doporučení ke zřízení dohledové služby
- Bezpečnostní a koordinační plán
- Teoretický i praktický nácvik v případě vzniku MU
- Check list (postup reakcí na MU)
- Test implementace KISS (Krizový informační svolávací systém)
- Pravidelné každoroční vzdělávání
(metodika U-S-B, novinky z oblasti bezpečnosti ve školách,
wellbeing ve školství)

INSPIRACE A PŘESAHA NA MÍSTNÍ ÚROVEŇ ?

ANO !

👩‍🏫 Odborné vzdělávání pedagogů a pracovníků ZŠ a školských zařízení v kraji → Policie ČR, Městská policie, Zdravotnická záchranná služba, Asociace bezpečná škola

🔗 Síť odborníků a know-how

📺 Přenositelné řešení pro další kraje

🏠 Město Sokolov – "Bezpečná škola - vzorová základní škola"

BEZPEČNOST SE NEDÁ NAŘÍDIT – JE TŘEBA JI ŽÍT

I. Bezpečí školy začíná u promyšlené prevence

■ Škola jako celek

technické zabezpečení, nastavení režimových opatření, krizové plány a přístup každého jednotlivce musí fungovat společně

■ Prevence jako základ

pravidelná vzdělávání, otevřená komunikace a důvěra mezi vedením školy a týmem je základ

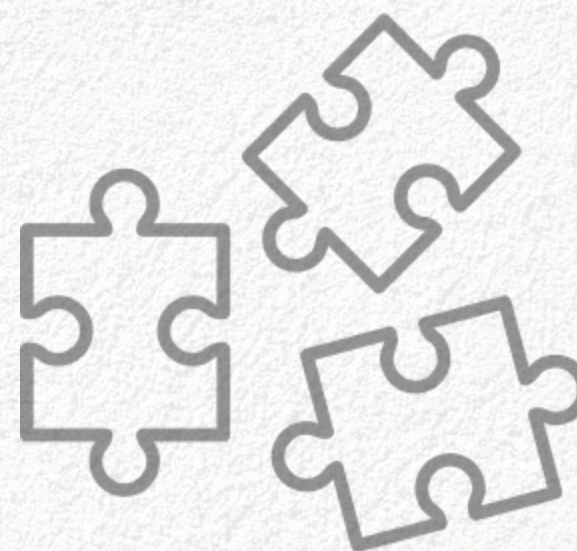
■ Investice do lidských zdrojů nejen do systémů

pravidelná vzdělávání, otevřená komunikace a důvěra mezi vedením školy a týmem je základ

■ Spolupráce s IZS

■ Wellbeing

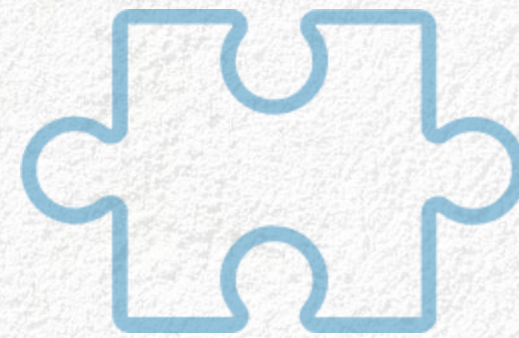
bezpečí začíná uvnitř

BEZPEČNOST SE NEDÁ NAŘÍDIT – JE TŘEBA JI ŽÍT

II. Rizika aneb co hrozí, když prevence selže

- Volný pohyb cizích osob po škole
- Nepřipravenost personálu
- Chybějící komunikace a souhra
- Nízká úroveň bezpečnostního vědomí
pocit "nám se to stát nemůže"
- Psychické vyčerpání a úzkost ve školním prostředí
- Podceňování wellbeingu
živná půda pro krizové situace

BEZPEČNOST SE NEDÁ NAŘÍDIT – JE TŘEBA JI ŽÍT

III. Řešení prověřená praxí

- Individuální krizové scénáře pro každou školu
- Pravidelná vzdělávání
- Podpora vedení školy a sdílení dobré praxe
- Wellbeing jako dlouhodobá strategie

“SPOLEČNĚ TVOŘÍME BEZPEČNÝ PROSTOR”

DĚKUJI ZA POZORNOST

Ing. Bc. Šárka Benešová
sarka.benesova@kr-karlovarsky.cz
354 222 575, 739 604 886

Karlovarský
kraj

Marcela Erbeková

Základní škola T. G. Masaryka Mnichovice

**ZÁKLADNÍ ŠKOLA
T. G. MASARYKA
MNICHOVICE
OKRES PRAHA-VÝCHOD**

MARCELA ERBEKOVÁ, 2025

ZÁKLADNÍ ŠKOLA MNICHOVICE

veřejná základní škola (od 6 do 15 let) – jedna v obci

Mnichovice (cca 4000 obyvatel) – 20 km od Prahy

velký nárůst žáků (nárůst obyvatel)

Mnichovice, Hrusice, Všestary

Struhařov, Mirošovice (2. stupeň)

Školní rok: 2023/2024: **830** žáků/**35** tříd

2012/2013: **406** žáků/**18** tříd

2003/2004: **318** žáků/**14** tříd

MNICHOVICKÁ ŠKOLA PRO VŠECHNY

NAŠE HLAVNÍ CÍLE:

Kvalitní /diferencovaná výuka s důrazem na rozvoj potenciálu každého dítěte (*učení, výkon*)

Kvalitní podmínky ke vzdělávání (*pravidla, bezpečí*)

Škola jako **komunitní centrum obce** (*spolupráce, vztahy*)

10 LET VE STAVBÁCH

NAŠE BEZPEČNOSTNÍ OPATŘENÍ

BEZPEČNOST – 3 ROVINY

1. Prevence a předcházení incidentům
2. Účinná a efektivní reakce na incident/mimořádnou událost
3. Vyhodnocení a přijmutí opatření

PŘÍKLADY ZE ŽIVOTA NAŠÍ ŠKOLY

- ✓ **recepce** – fyzická osoba, kartičky pro návštěvy, MOBIL
- ✓ **kamerový systém**
- ✓ **Bakaláři - Bell hop pro školní družinu** (čipový systém)
- ?? **docházkový systém** – pro všechny žáky a zaměstnance

EVAKUACE ŠKOLY - 2017

Důvod: **nález munice v místě dostavby školy**

...druhý den školy, velká přestávka, několik dní po proběhlém vzdělávání učitelů...

- ✓ **reakce v době zásahu** - mobily, Bakaláři
- ✓ **následná společná schůzka: MĚSTO – ŠKOLA – POLICIE - HASIČI**

VYHODNOCENÍ A PŘIJMUTÍ OPATŘENÍ

POZITIVA:

- ✓ téměř ihned byli na místě krizoví interveni (Policie ČR)
- ✓ škola zareagovala velmi dobře a evakuace začala rychle i bez možnosti vyhlášení rozhlasem v prostorách mimo učebny
- ✓ systém kontroly dětí u východu z areálu
- ✓ **ZABRÁNĚNÍ PANIKY**

NÁVRHY PRO ZLEPŠENÍ

- ✓ vedení školy a přítomné hlídky musí vědět, kdo je velitel zásahu
- ✓ **nácvik evakuace ZŠ a MŠ s hasiči**
- ✓ vzdělávání pro pedagogy
- ✓ technické úpravy: **rozhlas do kabinetů, záložní zdroj k serveru a rozhlasu**
- ✓ organizační a režimové úpravy: **mobil s sebou, „evakuační řád není dogma“**

AKTUÁLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ A CVIČENÍ

CVIČNÁ EVAKUACE ve spolupráci s Hasiči Mnichovice

➤ každoročně na jaře a následné **vyhodnocení**

Den záchranářů s IZS

➤ Říčany, 17. června 2025

AKTUÁLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ A CVIČENÍ

AKTIVNÍ ÚTOČNÍK – spolupráce se Střední odbornou školou ochrany osob a majetku s r.o.

Karviná – Ostrava – Zlín

- **školení pro pedagogy 9. 5. 2025**
pod vedením učitelů (bývalých policistů)
+ praktické ukázky se studenty

A CO NA ZÁVĚR?

- ✓ Základem kvalitní školy je důraz na fyzické a psychické bezpečí všech v souladu s rozvojem života v obci a regionu
- ✓ Spolupráce se zřizovatelem a subjekty IZS je samozřejmostí

.....a setkávejme se společně jen při preventivních a vzdělávacích akcích!

**Své dotazy
pokládejte
zde**

slido

PŘESTÁVKA

Začínáme ve 10.30

Název projektu: Střední článek podpory
Registrační číslo projektu: CZ.02.02.02/00/22_005/0004237

Spolufinancováno
Evropskou unií

Střední článek
podpory

Duševní zdraví dětí

Klára Šimáčková Laurenčíková

Tereza Svačinová

Karel Straka

Jana Jungmanová

Název projektu: Střední článek podpory
Registrační číslo projektu: CZ.02.02.02/00/22_005/0004237

Spolufinancováno
Evropskou unií

Střední článek
podpory

Klára Šimáčková Laurenčíková

vládní zmocněnkyně pro lidská práva

Karel Straka Tereza Svačinová Jana Jungmannová

Society for All, z.s.

Duševní zdraví dětí

Karel Straka, lektor, metodik koordinátorů mezioborové spolupráce
Tereza Svačínová, manažerka projektu Signály
Jana Jungmannová, ředitelka Akademie SOFA

30. dubna 2025

HOW TO USE OXYGEN MASK ON PLANE

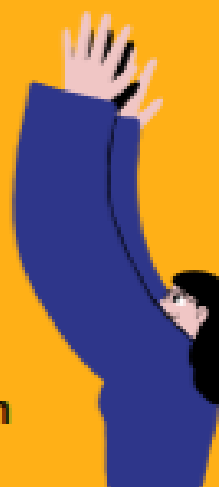
Být kreativní

- Něco vytvořím
- Zabubnuju si
- Zahraju si na hudební nástroj
- Zazpívám si
- Zkusím se z toho vypsát

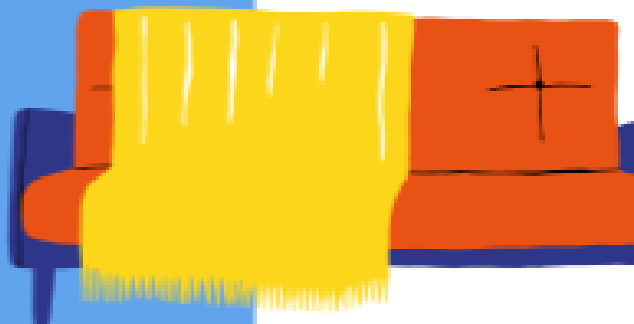
Být aktivní

- Zasportuju si
- Zacvičím si
- Zatančím si
- Někomu pomůžu
- Půjdu se projít (ideálně do přírody)
- Promluvíme si o tom s někým blízkým

Zklidnit mysl

- Představím si tři věci, které mě těší
- Uvědomím si, že mám právo se někdy necítit dobře
- Řeknu si, že nepříjemné pocity odezní
- Vyjmenuju tři vlastnosti, kterých si na sobě cením
- Vzpomenu si, že už jsem toho hodně zvládl/a a tohle zvládnou také
- Budu myslet na lidi, které mám rád/a a jsou pro mě důležití

Občerstvit se

- Dám si něco dobrého k jídlu
- Napiju se vody
- Opláchnu si obličej studenou vodou
- Dám si studenou sprchu nebo horkou koupel
- Vytřím v místnosti

Relaxovat

- Poslechnu si hudbu
- Pustím si oblíbený film
- Přečtu si knihu
- Použiju relaxační pomůcku
- Zhluboka a pomalu se prodýchám
- Požádám někoho blízkého o objetí

Udělat
něco
pro třídu

Napsat, jak
se cítím

Zatnout
a uvolnit svaly

Protáhnout
se

Dát si malou
dobrůtku

Obejmout
plyšáka

Napít se

Říct si
pro sebe
něco
hezkého

Poslechnout
si veselou
písničku

Něco nakreslit
nebo vybarvit

Lehnout si
na laviici,
dýchat
do břicha

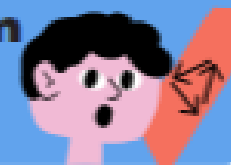
Opláchnout si
obličej
studenou
vodou

Představit si
3 věci, za
které jsem
vděčný/á

1 2 3

Použít kartičku
s dechovým
cvičením

Napočítat
do deseti

Zacvičit si

Něco postavit
nebo poskládat

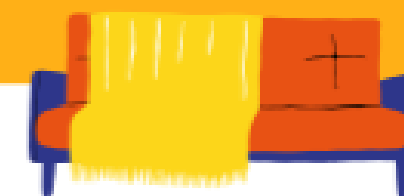
Zatlačit dlaněmi do
stěny, uvolnit se

Požádat někoho
o pomoc

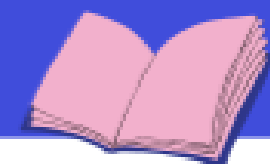
Zabalit se do deky

Někomu
pomoci

Chvilku
si číst

Promluvit
si s někým

Použít
relaxační
pomůcku

ACE study

- psychické nebo fyzické týrání nebo zanedbávání,
- sexuální zneužívání
- přítomnost domácího násilí
- zneužívání návykových látek
- duševní nemoc
- odloučení rodičů nebo vězení

V ČR 10 000 dětí zachycených pro podezření z fyzického nebo psychického týrání, sexuální zneužití a/nebo zanedbávání (a to je pravděpodobně stále podhodnocené číslo).

Odkaz na studii ACE; CDC-Kaiser Permanente Adverse Childhood Experiences (ACE) Study proběhla v letech 1995-1997).

Výskyt negativních zkušeností v dětství (NZD) v české populaci

Průměrný výskyt ve věku 0–18 let ve skupině 25 osob

Průměrně 16 lidí ve skupině 25 osob je vystaveno alespoň jedné negativní zkušenosti v dětství.

Přestaňme přehlížet ohrožení dětí

Počet zjištěných případů ohrožení dítěte tvoří jen zlomek reality

367 277
Počet případů

17 %²
Všech dětí

697
Zjištěných případů³

0,2 %

Fyzické týrání

129 627
Počet případů

6 %²
Všech dětí

1 007
Zjištěných případů³

0,8 %

sexuální zneužívání

453 697
Počet případů

21 %²
Všech dětí

806
Zjištěných případů³

0,2 %

Psychické týrání

172 836
Počet případů

8 %²
Všech dětí

5 985
Zjištěných případů³

3,5 %

Zanedbávání

**SO
FA**

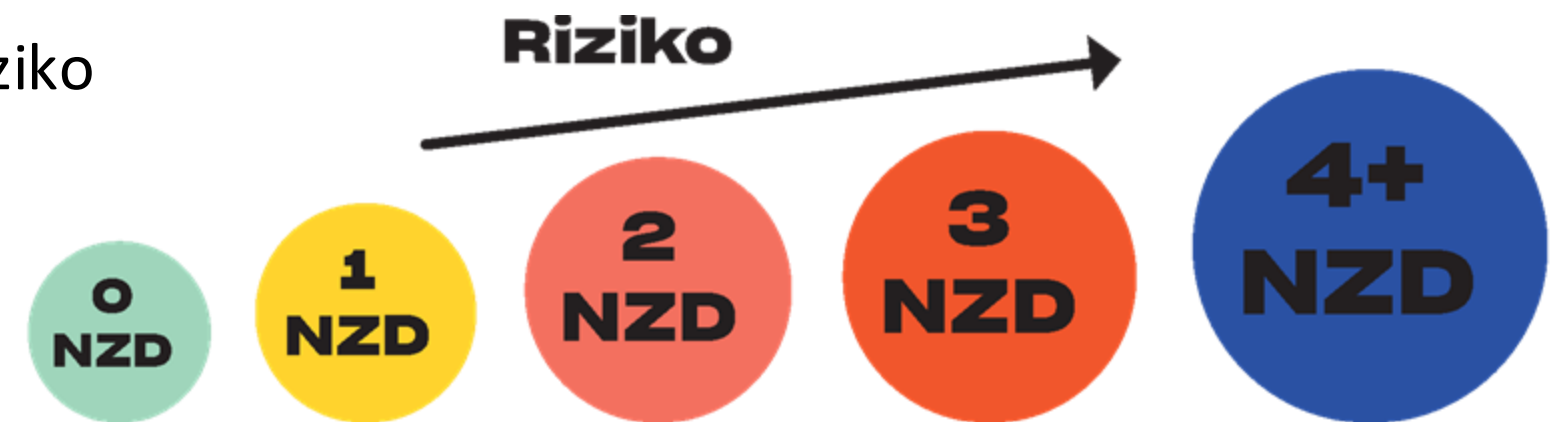
www.societyforall.cz

Zdroje: ¹ www.vyzkum-mladez.cz/cs/statistika/indikator/3-pocet-deti-a-mladych-lidi ² Velemínský et al. 2017
³ www.mpsv.cz/web/cz/statistiky-1 (Roční výkaz o výkonu sociálně právní ochrany dětí za rok 2022)

Negativní zkušenosti v dětství (NZD)

Jaký dopad mají negativní zkušenosti v dětství (NDZ)?

S počtem kategorií NZD, které dítě zažilo nebo zažívá, vzrůstá riziko negativních dopadů.

Negativní dopady

Chování

Nedostatek fyzické aktivity

Alkoholismus

Kouření

Užívání drog

Časté střídání sexuálních partnerů

Fyzické a psychické zdraví

Závažná obezita

Cukrovka

Klinická deprese

Rakovina

Pokusy o sebevraždu

Pohlavně přenosné choroby

Srdeční onemocnění

Mrtvice

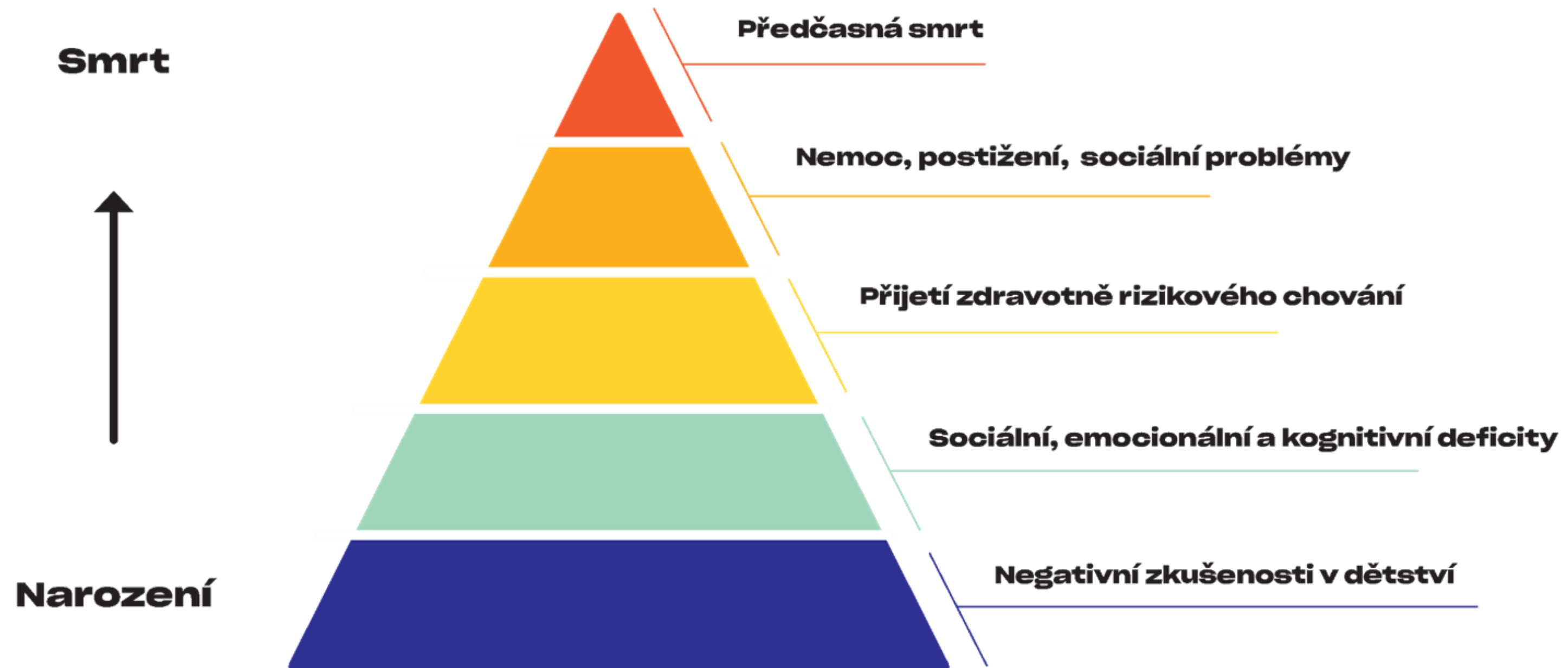
Chronická obstrukční plicní onemocnění

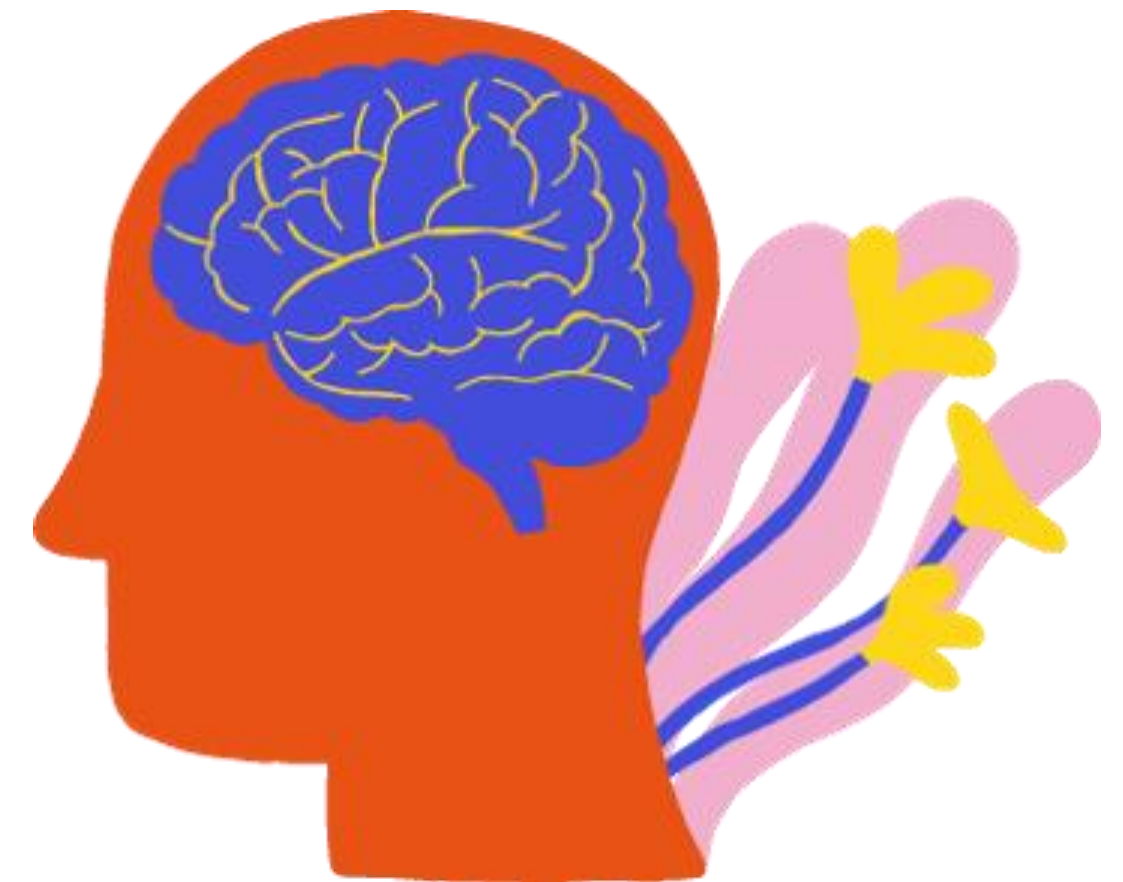
Zlomeniny

Negativní zkušenosti v dětství (NZD)

Celoživotní důsledky negativních zkušeností v dětství

Nejdůležitějším úkolem mozku je
zajistit naše **přežití**, a to i za těch
nejhorších podmínek.
Cokoli jiného je vedlejší.

Traumatizované dítě

...se často projevuje náročným chováním. Vyrůstá v takovém prostředí....

nebrat si to osobně

přestat se ptát - *Jak se to chováš?*

místo toho - *Co se ti stalo/čím sis prošel/prošla?*

Stres jako hlavní příčina náročného chování

Když se ocitneme v situaci, která v nás vyvolává vysokou míru **aktivace** stresové reakce, spouští se obranné reakce:

ÚTOK
nebo
ÚTĚK

AKTIVIZUJÍCÍ REAKCE (hyperaktivace)
zvýšený tep, průtok krve, zvýšená pozornost
vzdor, agrese, neklid, rychlé reakce
Tyto reakce jsou viditelné.

Stres jako hlavní příčina náročného chování

Když se ocitneme v situaci, která v nás vyvolává vysokou míru **aktivace** stresové reakce, spouští se obranné reakce:

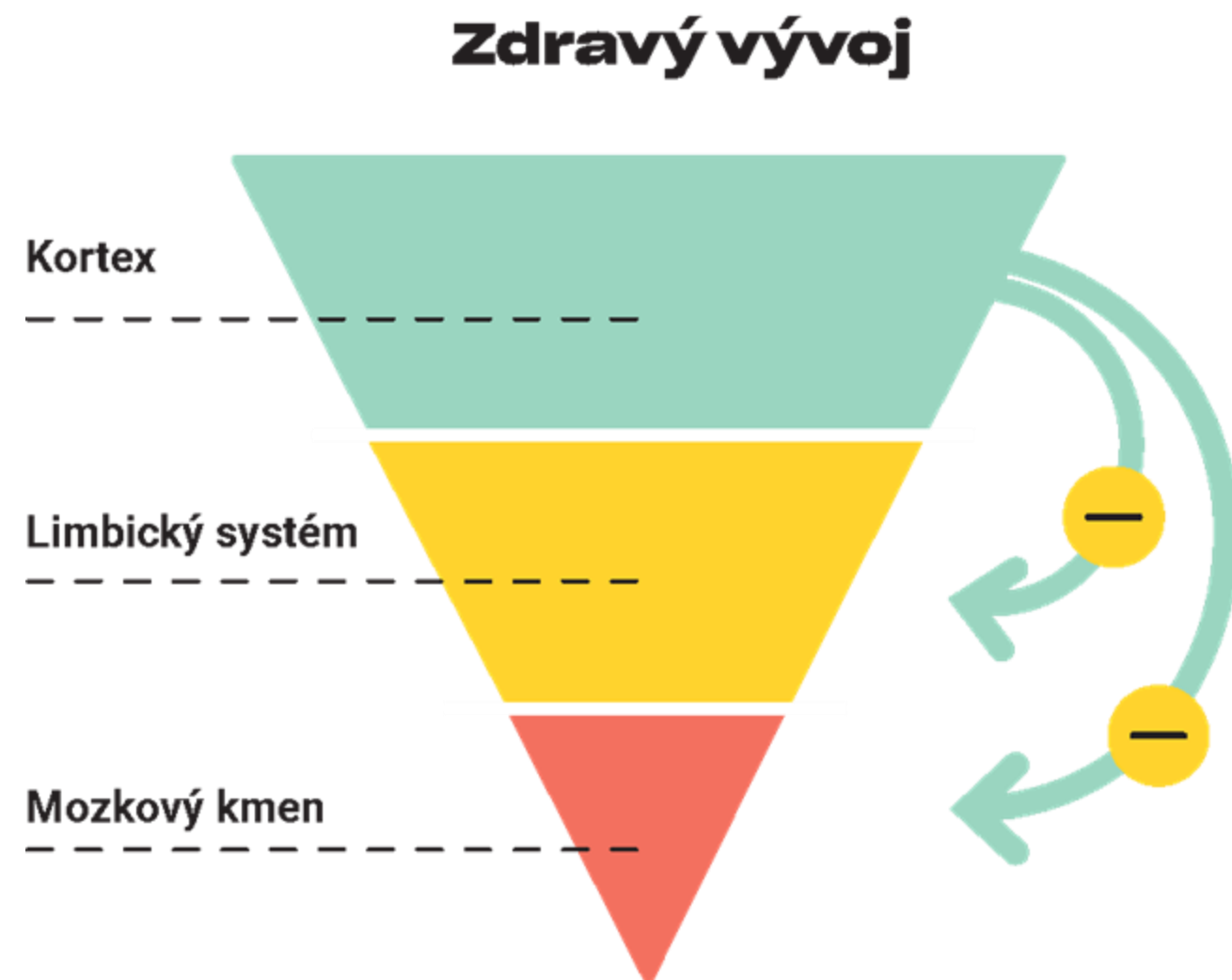
STRNUTÍ

TLUMÍCÍ REAKCE (**hypoaktivace, disociace**)

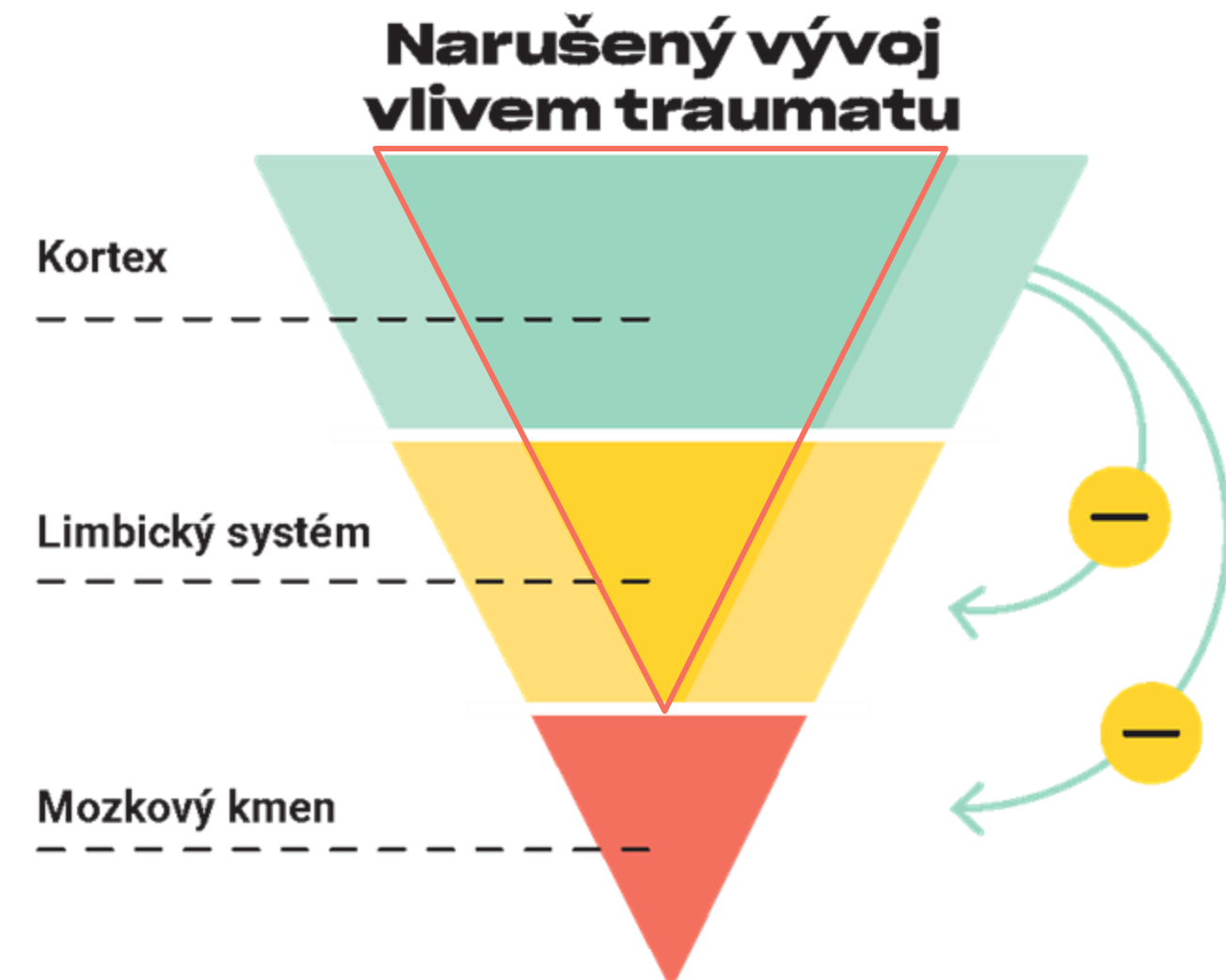
snížený tep a zpomalený dech, ochabnutí svalů
nereagování, mentální únik ze situace,
otupělost, soustředění se na vnitřní svět

Tyto reakce snadno uniknou pozornosti.

Regulace rozumem shora dolů

V mozku jedince, jehož **vývoj nebyl narušen** následkem působení toxického stresu, probíhá efektivně **regulace stresové reakce shora dolů** – zapojením mozkové kůry dojde k racionálnímu zpracování vjemu.

U dětí s **vývojovým traumatem** jsou vlivem narušení vývoje kortexu tyto regulační mechanismy méně efektivní. **Regulace jedince a návrat do klidového stavu trvá déle a je náročnější.**

„Nejsou náročné děti.
Jsou děti, které mají náročný život.“

Trauma respektující přístup
vede k prevenci a zmírňování důsledků
negativních zkušeností v dětství

Co máme na mysli, když mluvíme o traumatu?

Trauma je **důsledkem** události, série událostí nebo souboru okolností, které jednotlivec prožívá jako fyzicky nebo emocionálně zraňující nebo život ohrožující a které mají dlouhodobé nepříznivé dopady na fungování jednotlivce a jeho duševní, fyzický, sociální, emocionální a duchovní wellbeing.

SAMHSA - substance abuse and mental health services administration (2014)

Trauma respektující přístup - zastřešující termín. Inspirace neurosekvenčním vývojem mozku a deeskalačními technikami podle Bruce D. Perryho.

Dopady traumatizace

Pokud člověk zažije vývojové trauma, jeho systém reakce na stres je zcitlivělý a má velmi nízkou schopnost seberegulace, výsledkem je, že:

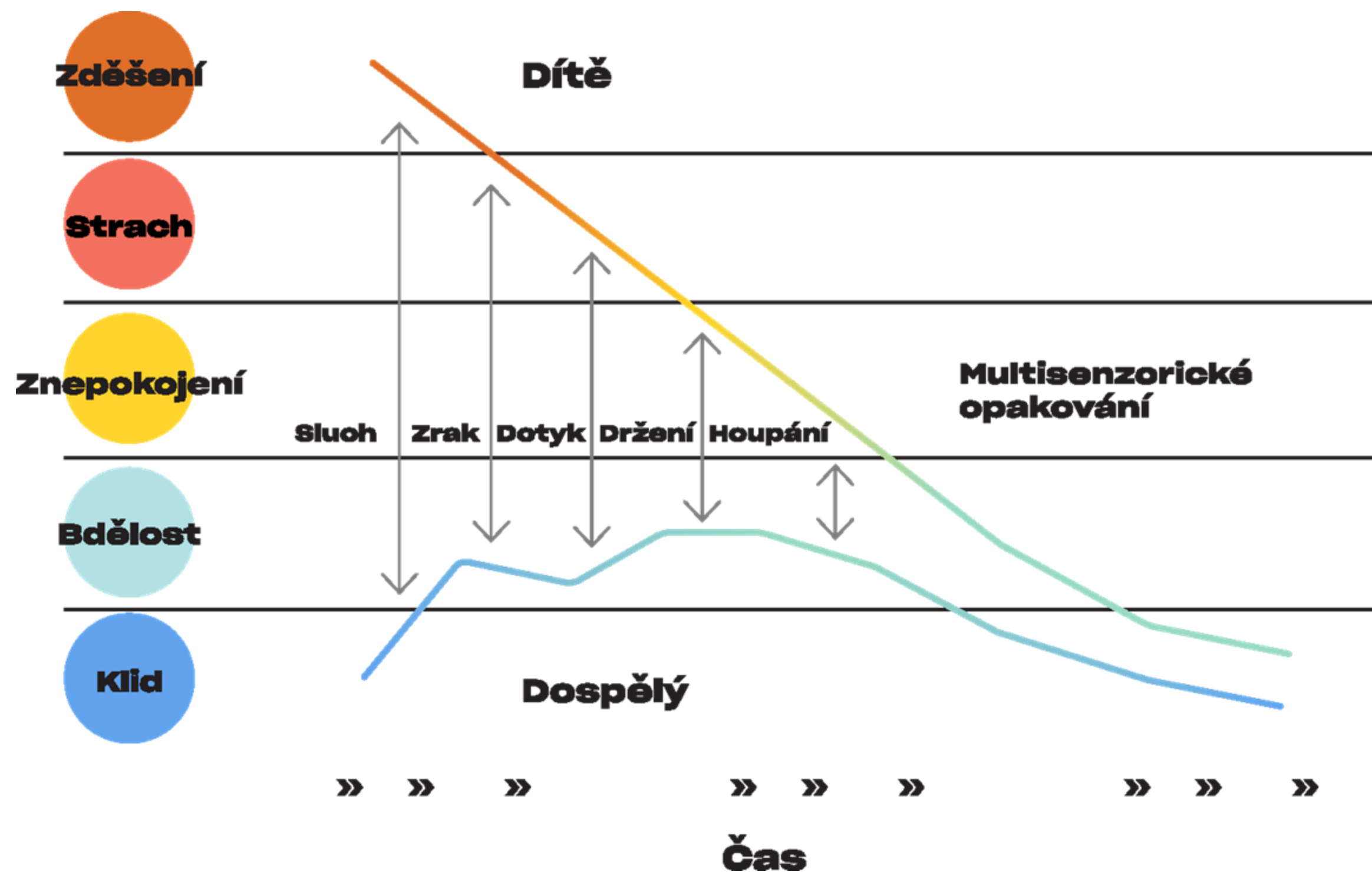
- klid ztrácí i v důsledku daleko menšího stresu, než ostatní
- silná stresová reakce se rozvíjí i v situacích, které nejsou nebezpečné (obtížný úkol, zvýšený hlas učitele při zadání pokynu...)
- jeho reakce na stres eskaluje daleko rychleji, než u ostatních (v řádu vteřin)
- na zklidnění potřebuje daleko více času a proces je náročnější, bývá potřeba další osoba

Stavy aktivace systému reakce na stres

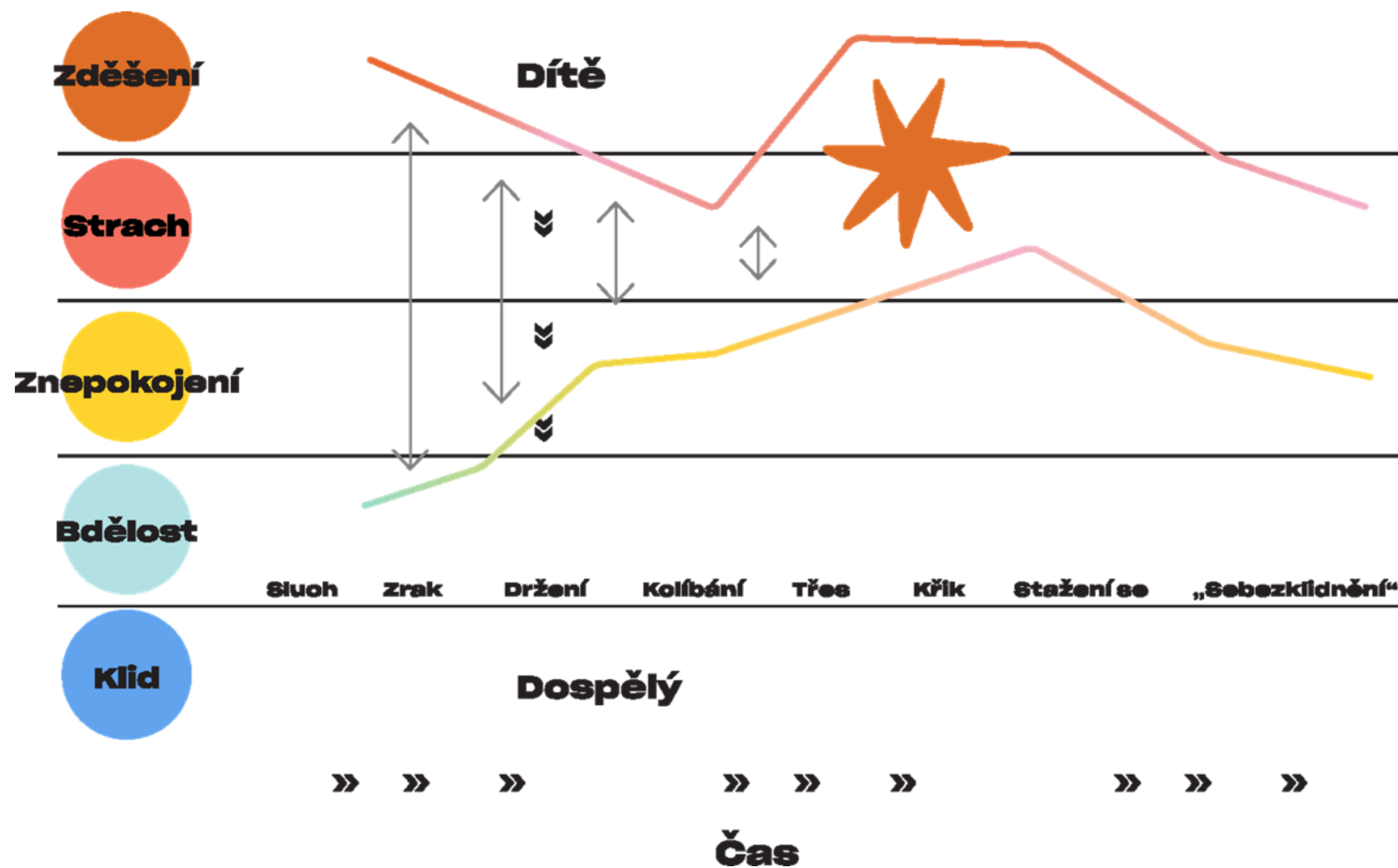

Čím ohroženěji se cítíme, tím více vpravo na škále se budeme pohybovat.

Vzájemné zklidnění

Společné rozrušení

Koregulace

Jak můžeme podpořit regulaci dítěte?

KLID a **BDĚLOST**

REGULACE ROZUMEM

dítě zklidňujeme/povzbuzujeme slovními pokyny

ZNEPOKOJENÍ a **STRACH**

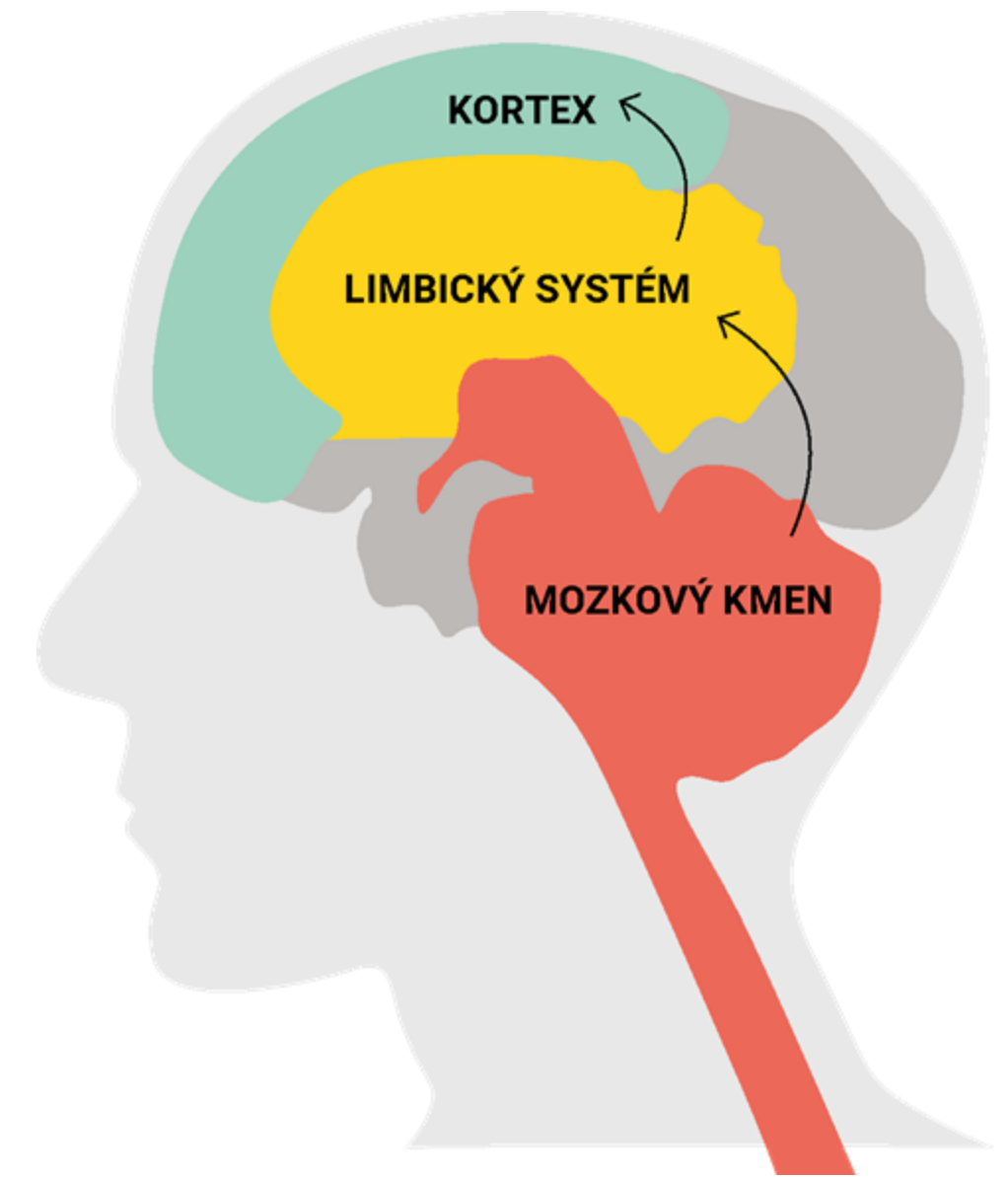
REGULACE VZTAHEM

dítě regulujeme prostřednictvím neverbální komunikace vyvolávající pocit bezpečí

STRACH a **ZDĚŠENÍ**

SENZOMOTORICKÁ REGULACE

dítěti dáme příležitost, aby k regulaci využilo smysly a pohyb

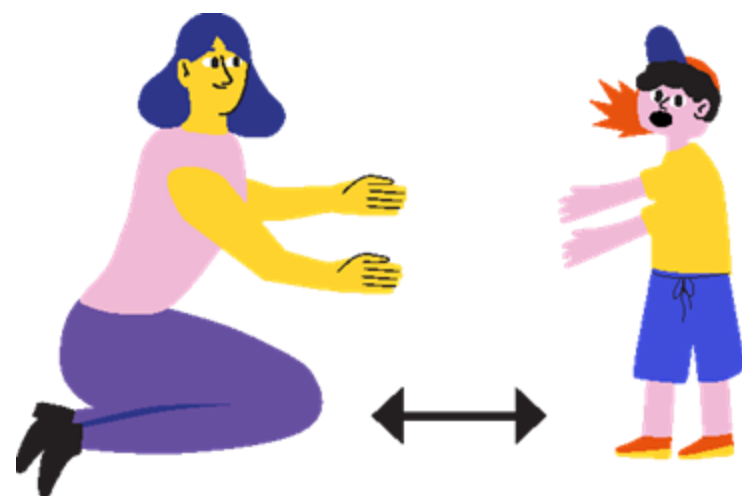

Regulace/deeskalace náročného chování

Tři kroky ke zvládnání náročného chování

Dítě, které se učí zdravě regulovat od svých rodičů, si vyvíjí schopnost včas zastavit impulzivní chování a ve většině případů zvládne samo sebe zklidnit.

Dítě, které tuto podporu nemá, bude mít potíže své chování a emoce zvládat a potřebuje pomoc. Je důležité takovou podporu umět poskytovat.

01

Reguluj

Dítě je neklidné, reaguje podrážděně nebo vůbec.

Netlačte na ně. Omezte slovní pokyny. **Poskytněte mu bezpečný prostor a čas.** Nabídněte senzomotorické pomůcky a aktivity. **Monitorujte.**

02

Navaž kontakt

Zklidněte sami sebe. Předcházejte zhoršení situace.

Navažte kontakt. Využijte k tomu klidnou a respektující neverbální komunikaci. **Projevte empatii a zájem.** Pojmenujte emoce. **Monitorujte.**

03

Reflektuj

Ujistěte se, že je dítě klidné a schopné přemýšlet.

Pojmenujte, co situaci spustilo a co pomohlo k jejímu zvládnutí. **Odůvodněte** své pokyny a očekávání, aby jim dítě skutečně porozumělo. **Společně vytvořte** funkční pravidla napříště.

Koregulace vztahem staví na procesu

neurocepce

neustále, automaticky a nevědomě skenujeme naše prostředí s cílem identifikovat signály potenciálního ohrožení nebo naopak bezpečí

Důležité pro koregulaci vztahem

výraz tváře, mimika

postoj těla, gestikulace

tón hlasu

**Děti se zcitlivělým systémem
reakce na stres mají tendenci
hůře rozeznávat emoce druhých.**

??? bezpečné prostředí **x** hrozí nám nebezpečí ???

Neverbální komunikace je hlavní složkou koregulace vztahem.

Další doporučení pro komunikaci s dítětem ohroženým násilím

Co by mělo v rozhovoru zaznít:

Za násilí je zodpovědný ten, kdo se ho dopouští, nikdy ne ten, na kom je pácháno.

Je dobře, že chce dítě o situaci mluvit a někomu se svěřilo.

Dítě nemůže situaci zastavit samo, a proto je důležité, že o ní někomu řeklo.

Podporující slova a věty, které můžete použít:

Jsem rád/a, že o tom mluvíš.

Jsi velmi statečný/á, že o tom otevřeně mluvíš.

Je mi líto, co se ti stalo, co jsi zažil/a.

Máš právo na svoje pocity.

Není to tvoje chyba.

Jsem tu od toho abych tě podpořil/a.

*Tím, že o tom mluvíš, můžeš pomoci
mámě/tátovi/sourozencům.*

*Nejsi v tom sám/sama, takové věci se staly i
jiným dětem.*

Co dělat při komunikaci

Naslouchejte a nechte dítě vysvětlit, co se děje nebo dělo vlastními slovy.

Ujistěte dítě, že jeho emoce (či jejich absence) jsou v pořádku.

Vysvětlete dítěti, že **musíte informace o jeho ohrožení předat dalším odborníkům**, aby mu bylo možné pomoci.

Ujistěte dítě, že je v pořádku, že s vámi chce mluvit a obecně jej ujistěte, že nikdo nemá nikomu ubližovat.

Reagujte klidně a věcně. I když je příběh, který vám dítě vypráví, obtížný, je důležité vyjadřovat klid a podporu.

Respektujte soukromí dítěte, jeho tělesnou integritu a důstojnost.

Udělejte si čas na rozhovor a najděte prostředí, kde máte **klid**.

Zeptejte se dítěte, jestli se cítí doma v bezpečí. Pokud sdělí, že ne, považujte toto sdělení za bezprostřední ohrožení dítěte.

Omezte počet lidí, se kterými sdílíte informace. Oslovte pracovníka, jehož úkolem je koordinace ochrany dětí (je-li tato pozice na pracovišti zřízena). Hlavním kritériem sdílení informací je nejlepší zájem dítěte. Informace je třeba sdílet proto, aby mohla být dítěti poskytnuta adekvátní podpora, nikoliv proto, že některý z pracovníků potřebuje snížit svou úzkost či nejistotu.

Vysvětlete dítěti, **co se bude dít dál**.

Pravdivě odpovzte na všechny otázky, které vám dítě položí (pokud znáte odpověď).

Co nedělat při komunikaci

Neslibujte dítěti mlčenlivost dříve, než s vámi bude mluvit (je možné, že zjištěné informace budete muset nahlásit dále).

Netlačte na dítě, nesnažte se získávat podrobnosti nebo zajišťovat důkazy.

Nekritizujte rodiče/pečující osobu, byť by z vyprávění dítěte vyplývalo, že jeho/její chování je pro dítě ohrožující.

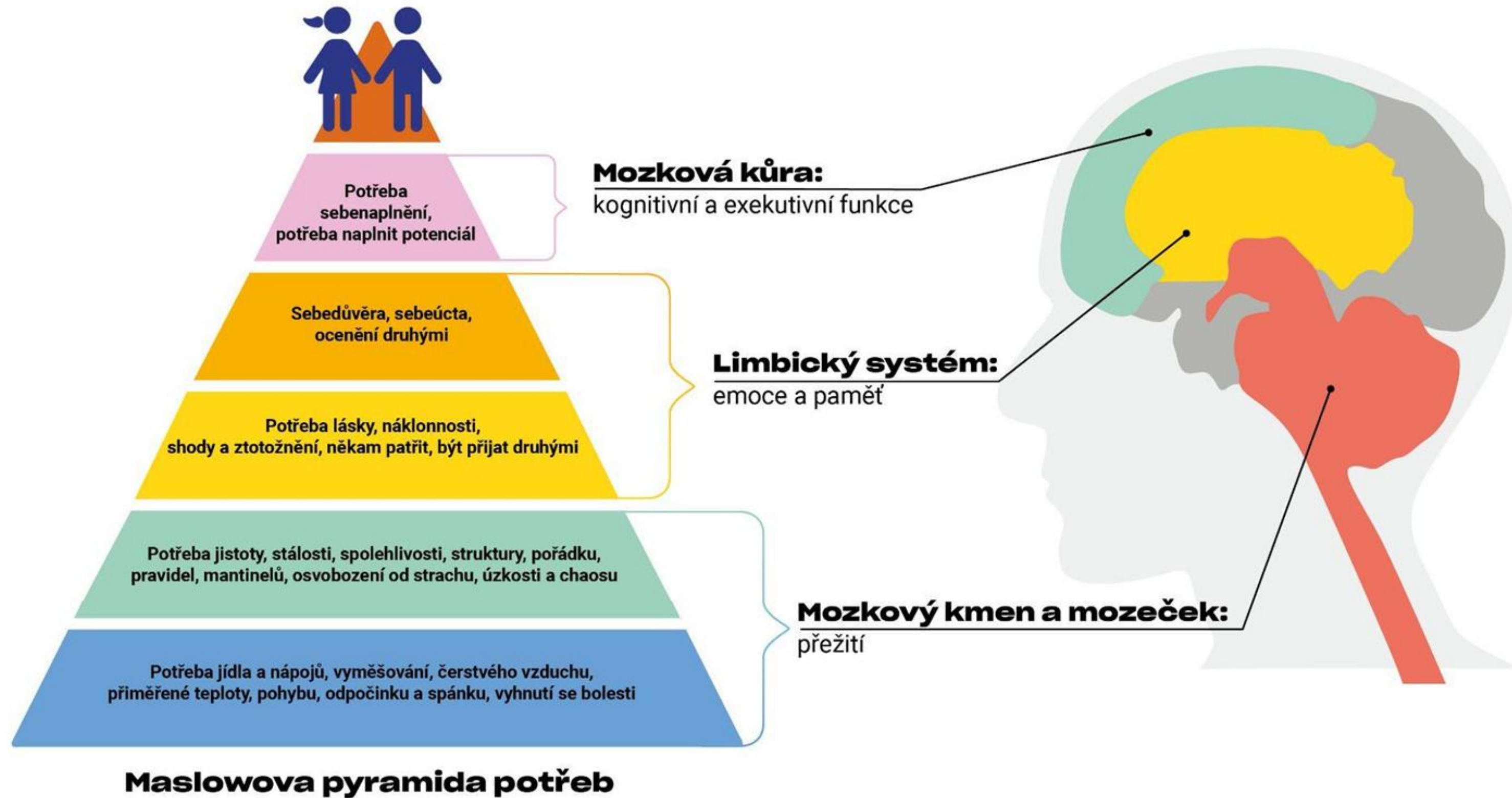
Neslibujte dítěti, že se jeho situace **bezprostředně zlepší**. Následné kroky mohou být pro dítě zátěžové.

Nenavádějte dítě k tomu, aby se postavilo samo nevhodnému chování rodiče/pečující osoby.

Nekonfrontujte se zjištěnými informacemi rodiče/pečující osoby, může to dítěti způsobit větší újmu.

Nenuťte dítě se svlékat.

Mozek a základní lidské potřeby

Podpůrné prostředí

- jde o prostředí, které přispívá
k naplnění základních potřeb dětí i dospělých
- poskytuje protektivní faktory, které přispívají
k zotavení z traumatu
- přispívá k **wellbeingu** všech zúčastněných
(dětí i dospělých)

Stres a jeho působení: Kdy nám může škodit a kdy je prospěšný?

Nástroje pro včasnou identifikaci ohrožených dětí a rodin

PROČ? včas identifikovat a koordinovat?

Výchozí stav:

- Počet zjištěných případů ohrožení dítěte tvoří jen **zlomek reality**, v případě například fyzického týrání je identifikováno 697 dětí ročně, ale studie hovoří o tom, že se s ním ve svém dětství setká 370 000 Čechů.
- Organizace v podpůrné síti služeb i orgány státní správy se sice v průběhu let profesionalizují, ale **ne vždy dostatečně spolupracují** – neznají se navzájem, nevyužívají odpovídající nástroje, k propojování nedochází ve všech segmentech (školský, sociální, zdravotní, IZS) a to ani v území, kde probíhá komunitní plánování nebo jiné projekty zaměřené na síťování.

„Čím dříve je ohrožené dítě identifikováno, tím vyšší je úspěšnost podpory, čím rozvinutější je místní mezioborová spolupráce, tím efektivnější tato podpora je.“

Jaké děti včasný koordinovaný přístup zahrnuje?

- **Děti akutně ohrožené** psychickým nebo fyzickým týráním nebo zanedbáváním (například sexuální zneužíváním, přítomností domácího násilí, zneužíváním návykových látek, duševní nemocí, uvězněním nebo odloučením rodičů)
- **Děti potenciálně nebo chronicky ohrožené** (například vykazují vysokou absenci, jsou postiženy bytovou nestabilitou, nebo žijí v nepodnětném prostředí apod.)

Model včasné koordinované podpory ohrožených dětí (tři pilíře)

**Koordinátor
mezioborové spolupráce**

Case manager

ČASOVÁ OSA

Průběžná snaha o **ukotvení nástroje KS a CM na legislativní úrovni** (Zákon na ochranu dětí a podporu rodin, novela Školského zákona)

Schválen usnesením vlády ČR Národní akční plán pro duševní zdraví 2020-2030 zahrnující úkol vytvořit indikátory pro identifikaci ohrožených dětí.

2019

2020

Projekt Signály pilotován v Mostě

- Tvorba Karty KID a souvisejících metodik
- Připomínkování v terénu
- Doplnění o lokalizovanou část a variant pro rodiče a děti
- Pilotování materiálů a podpůrných pozic a akcí
- Edukace, koordinace, a konzultace

Karta KID schválena na Radě vlády pro duševní zdraví a závazně přijata a schválena všemi zapojenými ministerstvy.

2021

2022

UNICEF hledá funkční nástroje na podporu ohrožených dětí

(příliv ukrajinských dětí v důsledku války)

Projekt Signály se rozšiřuje do **Chomutova, Litvínova, Slaného, Lysé nad Labem a Brna sever a střed.**

2023

2024

Další šíření a pokračování

- Most z vlastních zdrojů
- Ústecký kraj – Spravedlivá transformace – zájem o metodickou podporou školní sociální práce
- Představujeme koncept na Asociaci krajů – semináře - Jihočeský, Karlovarský, Královehradecký,
- Realizujeme konference Olomouc, Ústí nad Labem, Praha pro Středočeský kraj, Brno
- Zájem z nových území – Praha 6, Tábor, Ústí nad Labem
- Ve spolupracujících územích vyšší poptávka po podpůrné pozici CM v rámci PROP/NPI

Karta KID a projekt Signály

Do tvorby nástrojů včasné identifikace ohrožených dětí se zapojila všechna klíčová ministerstva (MPSV, MŠMT, MV a MZČR) a dále mnoho odborníků a expertů z krizových služeb pro děti a z dalších oblastí.

Hlavními autory nástrojů pro včasnou identifikaci ohrožených dětí, tj. Karty KID a souvisejících metodik jsou:

- prof. PhDr. Radek Ptáček, Ph.D.
- Mgr. Terezie Pemová
- PhDr. Lenka Felcmanová, Ph.D.

Nástroje byly v roce 2021 schváleny na Radě vlády pro duševní zdraví a v roce 2022 závazně přijaty a schváleny všemi ministerstvy.

SO FA

FYZICKÉ ZNAKY ŠPATNÉHO ZACHÁZENÍ

- Poranění na kůži (modřiny, šrámy, řezné rány, škrábance, popáleniny, otoky, lysiny), obzvláště vyskytují-li se opakovaně.
- Zranění neodpovídající poskytnutému vysvětlení jejich vzniku.
- Nošení oblečení neodpovídajícího povětrnostním podmínkám za možným účelem zakrytí zranění.
- Poranění v oblasti intimních partií projevující se např. problémy se sezením na zidli nebo při pohybových aktivitách.
- Časté bolesti břicha a nevolnost.
- Náhlá změna váhy.
- Časté bolesti hlavy.
- Těhotenství dívek mladších 15 let.
- Neléčené zdravotní problémy a zanedbání potřebné zdravotní péče.
- Špatný celkový fyzický stav:
 - Chronicky hladové, unavené nebo apatické dítě.
 - Zanedbaná hygiena těla a oděvu.

ZNAKY ŠPATNÉHO ZACHÁZENÍ PROJEVUJÍCÍ SE V CHOVÁNÍ DÍTĚTE

Na dítě vykazující neobvyklé nebo výchovně náročné chování je potřeba pohlížet především jako na dítě, které může být v obtížné situaci a potřebuje naši pozornost a pomoc.

- Sdělení dítěte o špatném zacházení.
- Opakovaný kresbný, psaný či herní projev zobrazující násilí či zneužívání popř. další projevy špatného zacházení.
- Častá neomluvená nebo nedůvěryhodně zdůvodněná nepřítomnost dítěte ve škole.
- Významná a nevysvětlitelná opoždění ve fyzickém, emocionálním nebo duševním vývoji dítěte.
- Neobvyklé změny v chování (např. náhlý pokles vzdělávacích výsledků, nervozita, deprese, stažení se, hyperaktivita, snížená pozornost, apatie, častá únava, agresivita, pomočování).

- > Konzumace návykových látek, nadměrné užívání technologií, hazardní hraní a další projevy závislostního chování.
- > Sebeпоškozování nebo sebevražedné chování či tendence, ubližování druhým či zvířatům.
- > Nekonzistentní nebo nepravděpodobné vysvětlení zranění či neschopnost vzpomenout si na jeho příčinu.
- > Neochota jít domů a/nebo ostražitost či strach z rodičů nebo osob, se kterými dítě sdílí domácnost.
- > Neobvyklý strach z běžného fyzického kontaktu s dospělými a/nebo vrstevníky.
- > Věku neodpovídající sexuální aktivita (např. dotýkání se intimních partií dospělých, tření pohlavních orgánů o dospělé, nadměrná masturbace, promiskuita).
- > Špatná péče o sebe či zanedbaná osobní hygiena.
- > Vlastnění drahých věcí či peněz nedůvěryhodného původu (např. „dostal/a jsem to od kamaráda“).
- > Nápadnosti ve stravovacích návycích (odmítání jídla či přejídání).
- > Předčasné převzetí pečovatelské role, snaha chránit ostatní rodinné příslušníky.

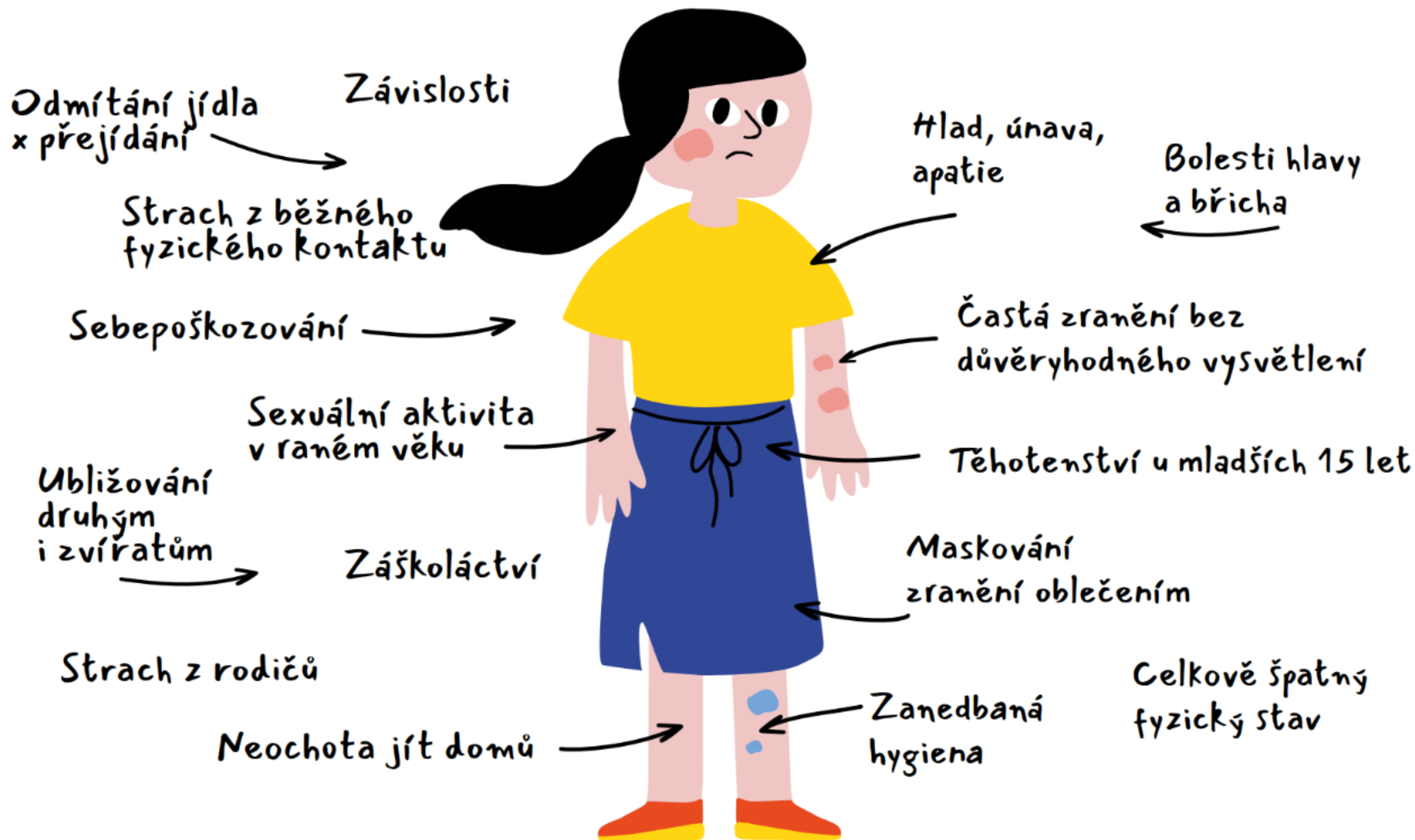
ZNAKY RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ PEČUJÍCÍCH OSOB

- > Nezabezpečování základních potřeb dítěte (strava, oblečení, osobní hygiena, spánek, dohled nad dítětem) v míře, která přímo ohrožuje dítě.
- > Nevhodné chování k dítěti (používání fyzických trestů, vyhrožování, zastrašování, nadávání, křik, ponižování atp.)
- > Vysvětlení ohledně zranění dítěte či jeho fyzického stavu je nedůvěryhodné a povaha zranění naznačuje, že dítěte může být bezprostředně ohroženo.
- > Osoba zajišťující péči o dítě je aktuálně pod vlivem alkoholu a/nebo drog či její fyzický a/nebo duševní stav negativně ovlivňuje její schopnost dohlížet na dítě, chránit ho a poskytovat mu péči.
- > Násilí mezi rodiči či osobami, které s dítětem sdílí společnou domácnost
- > Nápadné ochranné a omezující chování a zvýšená snaha o kontrolu nad tím, co dítě dělá nebo s kým je.
- > Vychovné metody zahrnující kruté nebo nedůstojné chování vůči dítěti (např. zavírání do sklepa, odírání přístupu do domácnosti, dítě je nuceno jít ze země atp.).

Odkaz pro stažení karty KID najdete [zde](#).

Změny v chování

Fyzické znaky

Co dělat, když... „obecně“

Akutní ohrožení

- **bezprostřední ohrožení** zdraví nebo života dítěte
- intervence ve prospěch dítěte je **neodkladná**
- zajistit **bezpečí**, poskytnout **první pomoc**
- **Oznamovací povinnost** = kontaktovat PČR/státní zastupitelství a OSPOD.

Chronické ohrožení

- situace, které **mohou mít dlouhodobý vliv** na zdraví a vývoj dítěte
- dítě **není bezprostředně ohroženo** (např. Bytová nestabilita, snížené rodičovské kompetence, experimentování s návykovými látkami, špatná ekonomická situace rodiny apod.)
- ve všech případech neudělám chybu, když **provedu rozhovor** s dítětem, **konzultuji** s kolegou, obrátím se na odborníka.

Klíčová vlastnost karta KID - LOKALIZACE

ORP Litvínov

LOKÁLNÍ KONTAKTY + CO UDĚLÁM, KDYŽ...

Když se domnívám, že je s dítětem ze strany rodičů špatně zacházeno: např. doporučím rodičům využití..., předám dítěti kontakt na..., v případě, že rodiče nechtějí využít nabízených služeb, kontaktuji OSPOD...

- > O své domněnce pohovořím s dítětem a posléze rodiči.
- > Doporučím rodičům navázat kontakt s oddělením sociální práce Městského úřadu Litvínov, (Mgr. Veronika Strkáčová, 476 767 980).
- > Předám kontakt na některou z následujících sociálně aktivizačních služeb: První krok Janov (Michaela Nejedlá, DiS., 778 527 295), Diakonie ČCE – pobočka Litvínov (Andrea Holubová, DiS., 734 648 900), Charita Most – pobočka Janov (Bc. Helena Platilová, 770 147 343), RIC Most – pracoviště Litvínov (Ing. Radka Fantová, 734 314 681).
- > Doporučím rodičům využití dalších služeb: Women for Women, o. p. s.: Rodičovská poradna (Ing. Michaela Hostašová, DiS., 703 458 407), Program pozitivního rodičovství Triple P – Středisko výchovné péče Dyáda Most (476 704 017).
- > Nabídnou rodičům možnost svolání případového setkání.
- > V případě, že rodiče nechtějí využít nabízených služeb či nespolečupracují, kontaktuji orgán sociálně-právní ochrany dětí (Bc. Monika Lecková, DiS., 476 767 975) nebo Policii ČR (obvodní oddělení Litvínov, 974 435 300).
- > Předám dítěti kontakt na Triangl – krizové centrum pro děti Spirála, z. s. (475 603 390), dětské krizové centrum – nonstop linku důvěry (777 715 111), linku bezpečí (475 603 390, 116 111), Linku duševní tísně při Most k naději, z. s. (475 603 390, 116 111), bezplatný skype telefon: ldt.most, e-mail: ldt.most@mostknadeji.cz – doporučím www.nepanikar.cz.

LOKÁLNÍ KONTAKTY + CO UDĚLÁM, KDYŽ...

Když se domnívám, že je s dítětem ze strany rodičů špatně zacházeno:

- > Ověřím si situaci rozhovorem s dítětem, poté promluví s rodičem a mohu rodiče upozornit na důsledky pokračování v závadovém chování vůči dítěti.
- > Doporučím rodičům využití odborné pomoci: Sociálně aktivizační službu (Světlo Kadaň, 702 042 648, saskaminek@svetlokadanzs.cz, Charitu Most, Kateřina Jandová, 606 053 607 / 723 634 026, katerinajandova@charita-most.cz nebo Armáda spásy, Miluše Sedláková, 773 770 479, miluse.sedlakova@armadaspasy.cz), Poradnu pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy (776 806 475), Středisko výchovné péče Dyáda (474 621 682), Člověka v tísní (778 498 316) nebo pomoc psychoterapeuta či školního psychologa.
- > Předám dítěti kontakt na Linku bezpečí (116 111), Linku pomoci Spirála (475 603 390), linku bezpečí Klokánek (Ing. Karina Sobotková – krizová linka 724 667 648).
- > V případě, že rodiče nechtějí využít nabízených služeb a situace se nezlepší, kontaktuji orgán sociálně-právní ochrany dětí – Romana Horynová, 474 637 207, r.horynova@chomutov.cz.

Když je s dítětem ze strany rodičů špatně zacházeno v míře ohrožující jeho život a zdraví:

- > Neprodleně oznámím tuto skutečnost na PČR (158), a je-li to potřeba, poskytnu první pomoc a zajistím kontaktování zdravotnické záchranné služby.

LOKÁLNÍ KONTAKTY + CO UDĚLÁM, KDYŽ...

ORP:

Když se domnívám, že je s dítětem ze strany rodičů špatně zacházeno:

Když je s dítětem stran rodičů špatně zacházeno v míře ohrožující jeho život a zdraví:

Když se domnívám, že si dítě ubližuje (například se řeže do rukou a jiných částí těla):

Když si myslím, že se rodina nachází v tíživé finanční situaci:

Když se domnívám, že je rodina ohrožena ztrátou bydlení:

Když dítě vykazuje časté psychosomatické potíže:

Když si všimnu prudkých a dlouhotrvajících změn v chování dítěte:

Když mám podezření, že je dítě svědkem domácího násilí:

SO
FA

ORP Most

PRO ODBORNÍKY

PRO DĚTI

PRO RODIČE

PRO VEŘEJNOST

[illegible]

Kdo může pomoci tobě, tvým sourozencům nebo kamarádům?

signály

- Pokud to jde, **svěřím se se svým trápením** rodičům nebo požádám o radu někoho jiného z rodiny či známých.
- **Promluvíím si s učitelem nebo učitelkou, kterým důvěřuji**, případně s pracovníkem školního poradenského pracoviště.
- Můžu **využít schránku důvěry** ve škole.

§

Školní poradenské pracoviště má každá škola a je složené např. z výchovného poradce, školního metodika prevence, speciálního pedagoga, sociálního pedagoga či školního psychologa.

Vyslechnou tě a poradí ti.

– Poradím se na tzv. **OSPŮD**

telefonicky: 476 767 975, **osobně:** Městský úřad Litvínov, Tržní 2042, 1. patro, Bc. Monika Lecková, DiS.,

e-mailem: monika.leckova@mulitvinov.cz

OSPŮD

neboli orgán sociálně-právní ochrany dětí je instituce pomáhající dětem, které něco nebo někdo trápí. Může tě vyslechnout, poradit, co máš dělat, nebo promluvit s tvými rodiči. Kontakty najdeš na www.mulitvinov.cz/oddeleni-socialne-pravni-ochrany-deti/os-3288

?

www.societyforall.cz

Pro rodiče

Kde mi pomohou s mými problémy/mým trápením...

Nevím si rady s výchovou dítěte (např.: dítě hodně pláče, zlobí, vůbec neposlouchá, pere se, utíká z domova):

- Poradte se s **třídním učitelem**, **pracovnicí školního poradenského pracoviště** dané školy či **Pedagogicko-psychologické poradny Ústeckého kraje**, pracoviště Litvínov (775 441 264, litvinov@pppuk.cz).
- Konzultujte situaci s **pediatrem**.
- Obráťte se na organizační složku sociální služby **První krok Janov** (Michaela Nejedlá, DiS., 778 527 295), **Sociálně aktivizační službu pro rodiny s dětmi Litvínov při Diakonii ČCE** (Andrea Holubová, DiS., 734 648 900), **Sociálně aktivizační službu pro rodiny s dětmi v Komunitním centru Janov – Charita Most** (Bc. Helena Platilová, 770 147 343), **Sociálně aktivizační službu RIC Most, pracoviště Litvínov** (Ing. Radka Fantová, 734 314 681).
- Kontaktujte **Středisko výchovné péče Dyáda Most – Program pozitivního rodičovství Triple P** (602 357 397, 476 704 017), **Spirálu, z. s.:** Centrum krizové intervence Ústí nad Labem (475 603 390), **Women for Women**, o. p. s.: Psychoterapie pro děti, náctileté i dospělé, včetně rodinné terapie (Ing. Michaela Hostašová, DiS., 703 458 407).
- Kontaktujte **Poradnu pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy Most** (Miroslava Holečková, DiS., 730 169 447), obraťte se na **dětského psychologa** (PhDr. Vera Nemes, 721 116 922) či **dětského psychiatra v Mostě** (MUDr. Gabriela Šilhartová, 702 016 837), případně využijte možnost konzultace s psychologem online: www.psycholog-online.cz.
- Kontaktujte orgán sociálně-právní ochrany dětí (Bc. Monika Lecková, DiS., 476 767 975).

**SO
FA**

www.societyforall.cz

www.kartakid.cz

Signály,

Signály

že dítě ve vašem okolí může být v ohrožení

- ✓ Opakovaný křik rodičů na dítě a jeho následný pláč
- ✓ Dítě nízkého věku je často ponecháváno bez dozoru rodičů
- ✓ Dítě potkáváte opakovaně špinavé, zanedbané, hladové
- ✓ Dítě často vidíte skleslé, smutné, vystrašené
- ✓ Častý křik a hádky v bytě rodičů dítěte
- ✓ Rušení nočního klidu za přítomnosti dítěte

Co dělat?

Pokud ve svém okolí vidíte dítě, které splňuje znaky možného ohrožení:

- **Podejte anonymní oznámení na OSPOD v místě bydliště dítěte (osobně, e-mailem, telefonicky) a uveďte, kde přesně rodina bydlí**
 - OSPOD podrobně popište, co se v rodině děje a případně na sebe nechte kontakt pro doplnění informací
 - Nemusíte se bát, že se o vás rodina dozví – OSPOD má povinnost zachovat anonymitu oznamovatele. Oznámení je uloženo do zvláštní složky, kam rodiče nemají právo nahlížet.
- **V případě rušení nočního klidu či podezření na týrání dítěte přivolajte městskou policii.**

Illustration of a young girl with dark hair in a ponytail, wearing a yellow t-shirt and blue shorts. She has a sad expression and visible bruises on her arms and legs.

Možná jste jediní, kteří mohou na situaci ohroženého dítěte upozornit a včas mu pomoci. **Pamatujte na to a jednejte.**

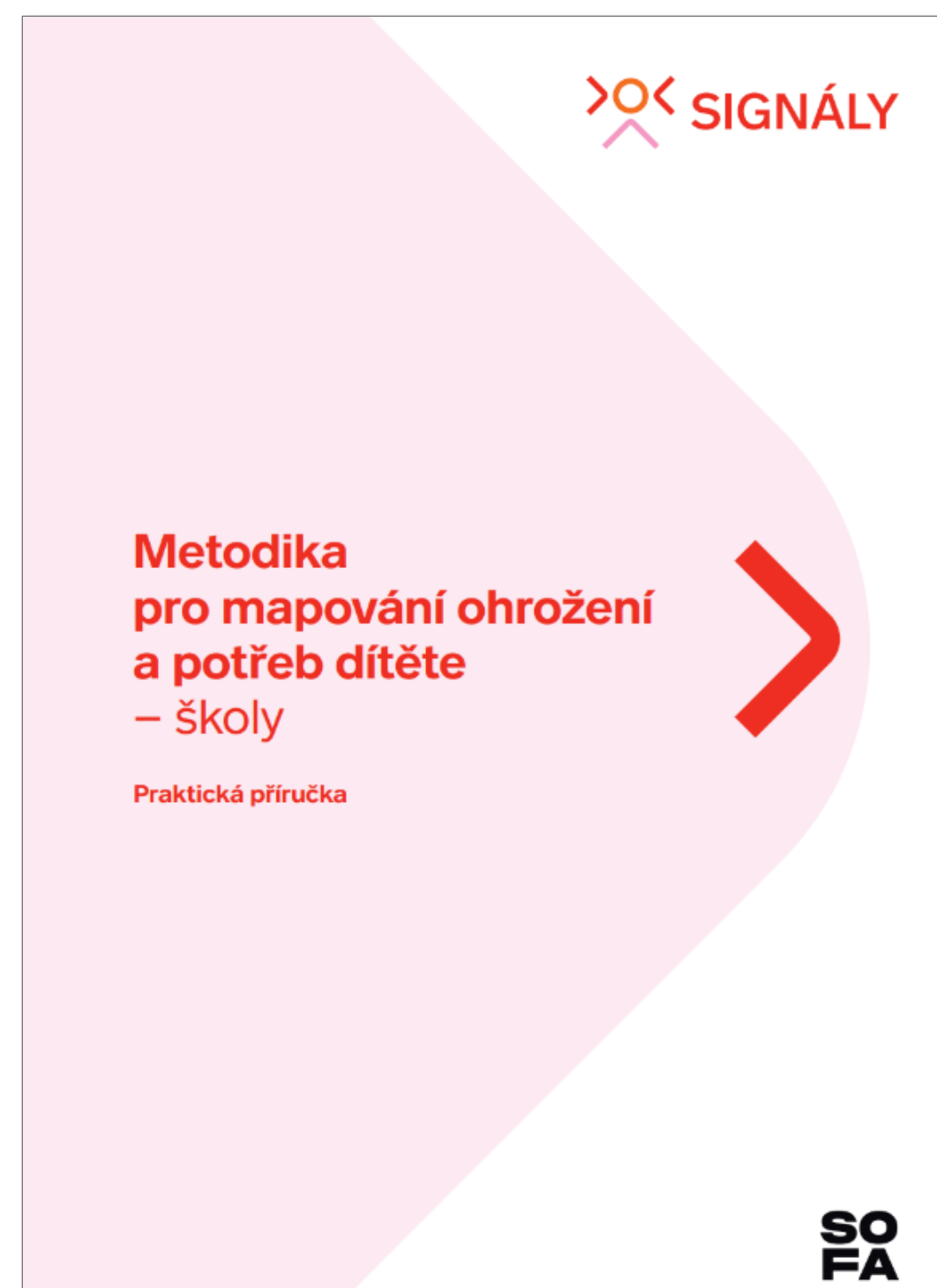
**SO
FA**

www.kartakid.cz
www.societyforall.cz

unicef

Metodiky ke kartě KID

Specifika metodik

Nabízí detailnější informace o tom, jak v rámci školy k identifikaci a podpoře ohrožených dětí koordinovaně přistoupit **včetně kazuistik**, na kterých jsou postupy názorně popsány.

Seznamuje s možnostmi využití **případového setkání** ve škole, které je velmi účinným nástrojem při řešení situace ohrožených dětí.

Obsahuje **hodnotící škály** pro mapování naplňování potřeba dítěte, které jsou určeny pro celkové zhodnocení úrovně dítěte.

E-learning zaměřený na včasnou identifikaci ohrožených dětí

Nástroj pro pomoc s identifikací ze strany dětí

<https://www.facebook.com/share/v/1Bj9m262pV/>

Kdo jsou aktéři mezioborové spolupráce?

Role koordinátora mezioborové spolupráce

1. NASLOUCHAČ a PEČOVATEL
2. KOORDINÁTOR platformy
3. ORGANIZÁTOR setkání
 - Veletrh služeb
 - Kazuistické semináře
4. VZDĚLAVATEL
5. POSKYTOVATEL metodické podpory
6. FACILITÁTOR

**SO
FA**

Signály

Přehled litvínovských služeb pro pomoc dětem v krizových situacích

Cílem projektu Signály je včasné rozpoznání dětí, které jsou v těžké situaci.

Spolu s ministerstvy jsme vytvořili kartu KID (kardu identifikace ohroženého dítěte) – pomůcku pro každého, kdo přichází s dětmi do každodenního kontaktu.

Díky ní rozpozná lékař či učitel dítě, které potřebuje pomoc, a dokáže mu ji v daném regionu rychle a efektivně zajistit. Karta pomůže sladit postupy napříč obory.

Society for All
www.societyforall.cz

NADACE
České sportovní

Přínosy koordinace mezioborové spolupráce

PRO ODBORNÍKY

- **Nejsem na to sám** - vzájemné poznání kompetencí a možností spolupráce aktérů podpory
- **Vím, jak na to** - dohody na sjednocených postupech (např. akutní/chronické ohrožení)
- **Vídáme se, známe se** - osobní setkávání odborníků = snadnější komunikace
- **Nejsem bezradný** - „identifikuji ohrožení“, ale nevím, „jak to dál řešit“
- **Úspora času** všech aktérů - nemusím složitě dohledávat informace o jiných službách, kontakty, jednat „pokus – omyl“ apod.

PRO DĚTI A RODINY

- Mám **pomoc, kterou potřebuji**
- **Pomoc** se ke mně dostává **rychleji**
- Potkávám **všechny odborníky najednou** a vím, **kdo se mnou co řeší**
- Míra mé nepohody (ohrožení) se neprohlubuje

Přínosy koordinace mezioborové spolupráce

PRO ZŘIZOVATELE

- Vzniká **funkční mezioborová síť**, která ohrožené děti zachytí včas a ví, jak pomoci - pomůže s **nedostatkem specialistů**
- **Přínosné lokalizované materiály** pro všechny
- **Jednotná úroveň vzdělání odborníků v území** v tématu včasné identifikace ohrožení dětí
- **Nejaktuálnější poznatky z neurovědy** do praxe
- Určeno vedoucím i **řadovým pracovníkům**
- Řeší potřeby a **specifika konkrétního území**

Mezioborová spolupráce

Paní učitelka ví, že...

...Maruška usíná ve škole, nenosí pomůcky ani svačiny.

Pediatr ví, že...

...rodiče nechodí s Maruškou na pravidelné lékařské prohlídky.

Městský policista ví, že...

...se otec dopouští domácího násilí.

Sociální pracovník ví, že...

...rodina nemá dostatek finančních prostředků, řeší vystěhování z domácnosti.

"Můžete si myslet, že ten druhý to řeší, on si to o vás také myslí...."

Čím dříve začneme spolupracovat,
tím lépe bude Marušce.

Případové setkání

Případové setkání = jednání vedené facilitátorem, na kterém se mezioborově zmapuje situace rodiny a nastaví se konkrétní kroky vedoucí k její podpoře.

3 důvody, proč...

- **INFORMACE** - všichni máme stejné informace mezioborové předání informací o komplexní situaci rodiny
- **KOORDINACE** - všichni táhneme za jeden provaz - jednotný plán spolupráce
- **RYCHLOST** - včasná podpora = snadnější a rychlejší změna

Případová konference vs. Případové setkání

- realizuje **OSPOD**
- koordinátorem případu je **OSPOD**
- týká se **pouze** dětí ohrožených **dle §6 ZSPOD**
- dle zákona o SPOD povinnost realizace **před hrozícím opatření ve výchově** (soudní dohled, ústavní výchova apod.)

- může realizovat **kdokoliv** (NNO, škola apod.)
- koordinátorem případu může být **kdokoliv**
- týká se i dětí, **které nepojmenovává §6 ZSPOD**
- realizace probíhá **kdykoliv**, ideálně včas a po zmapování situace

Hlavní oblast podpory – duševní zdraví

ÚZKOSTI A DEPRESE

Rodina, 1 dítě (Marek, 14 let)

- dlouhodobá nedocházka do školy x zjištěna diagnóza sociální fobie, v minulosti šikana ve škole, úraz otce s trvalými následky, chlapec do školy vyjde, ale nedojde - úzkost
- **Proběhlo případové setkání**, síťování na odborníky, domluvena podpora NZDM (doučování a komunikace se školou), postupné začlenění chlapce do vyučování (včetně online formy)
- Markovi bylo umožněno dodělat devátou třídu, škola změnila pohled na chlapcovu situaci

Zakázka školy x reálný stav

Podpora case managerky

Jak to dopadlo?

Hlavní oblast podpory – rozvodová situace

DLOUHODOBĚ PROBÍHAJÍCÍ ROZVODOVÉ ŘÍZENÍ

Rodina, 1 dítě (Maruška, 10 let)

- Dlouhodobě neutěšená rozvodová situace, dítě dlouhodobě uprostřed rodičovského sporu, hrozí umístění dítěte do neutrálního prostředí (pěstounská péče)
- **Proběhlo případové setkání**, síťování na odborníky, domluva základních kroků ze strany rodičů, které pomohou podpořit Marušku
- Rodiče začali docházet na terapie, mediaci, byla nastavena podpora Marušky ve škole a komunikace školy a OSPOD s rodiči, bylo odvráceno odebrání dítěte

Zakázka OSPOD

Nastavení podpory v rámci PS

Jak to dopadlo?

Case management

- legislativně ukotven jako **nástroj sociální práce**
- nový trend – zařazení do oblasti školství (např. projekt PROP NPI, ČAS)
- v budoucnu může být ukotven jako samostatná pozice nebo nástroj
- při práci sociálního pedagoga/sociálního pracovníka ve škole

Case manager je osobou pro bezpečný první kontakt („psychosociální pohoda“)

- **mezioborově síťuje** služby okolo rodiny za účelem její efektivní podpory
- umí **včasně a rychle identifikovat** ohrožené dítě
- **rychle a efektivně zmapuje** ochranné a rizikové faktory v rodině (podrobná anamnéza rodiny)
- sestaví ve spolupráci s dalšími odborníky tzv. „**plán podpory rodiny**“
- **podporuje spolupráci** mezi rodinou, školou a dalšími institucemi
- provádí **pravidelné rozhovory** s rodiči a dítětem/děťmi
- **reviduje plán podpory** a navrhuje v rámci **mezioborové spolupráce** další kroky

Metodická příručka case managementu

Co je case management?

Proč jsme vybrali právě case management?

Co case manager potřebuje na začátku své činnosti?

Ukotvení ve školství vs. v oblasti sociální práce

Přínosy využití nástroje CM při práci s rodinami

Požadavky na case managera

Využití nástroje CM v sociální práci vs. ve škole

Nástroje využívané v rámci metody case managementu

Průběh spolupráce CM a rodin

Příklady dobré praxe

Evaluace case managementu

**SO
FA**

Hlavní oblast podpory – duševní zdraví

SEBEPOŠKOZOVÁNÍ

Rodina s 2 dětmi (bratři – Jan, 14 let a Mirek, 12 let)

- záměrné sebepoškozování na půdě školy x problematický rozvod rodičů – děti i přes nevůli v péči otce, min. do ukončení PŠD
- Jan odeslán do DPN Motol – sebepoškozování a úzkostné stavy
- CM – rozhovory s dětmi, kontakt s oběma rodiči – snaha o dohodu o uspořádání péče
- v rámci pobytu v DPN diagnostikován Aspergerův syndrom a úzkosti – PS – dohoda rodičů – chlapci odjíždí k matce – síťování na odbornou pomoc v místě bydliště matky

Zakázka školy x reálný stav

Podpora case managerky

Jak to dopadlo?

Hlavní oblast podpory – zdraví

PROBLÉM S PÁTEŘÍ A NÁDOR U OČÍ

Chlapec Radim (12 let)

- najít kamarády/zajistit volný čas x nádor na zrakovém centru, výrůstky na těle (hrb na hrudi a v oblasti zad), léčen v Motole, neproběhlá operace páteře, nevyhovující invalidní vozík, průkaz ZTP/P
- pomoc s financemi na invalidní vozík (nadace), vyřízení průkazu ZTP/P, pravidelná podpora Radima a rodičů

Zakázka školy x reálný stav

Podpora case managerky

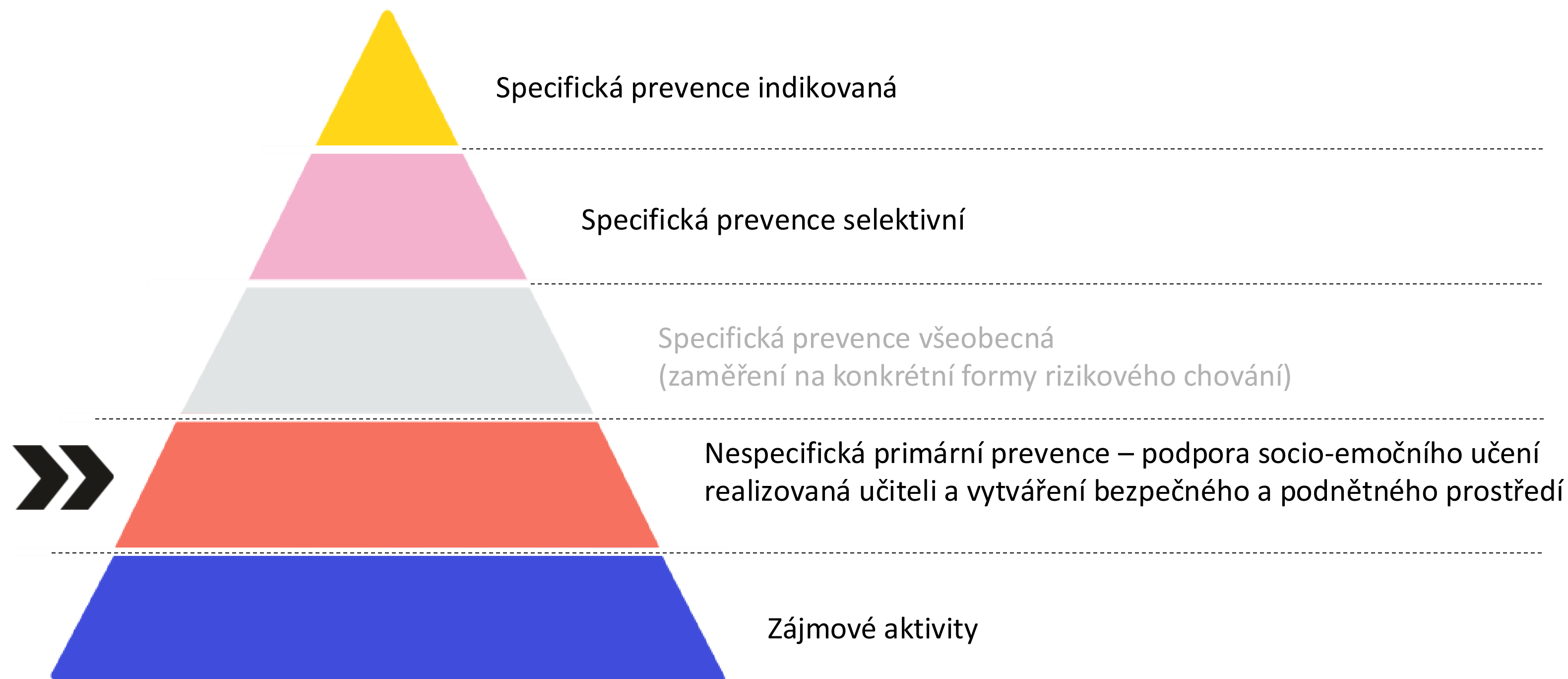
„I malá změna směru na začátku plavby dovede loď do jiného přístavu.“

Ohrožené dítě v centru zájmu

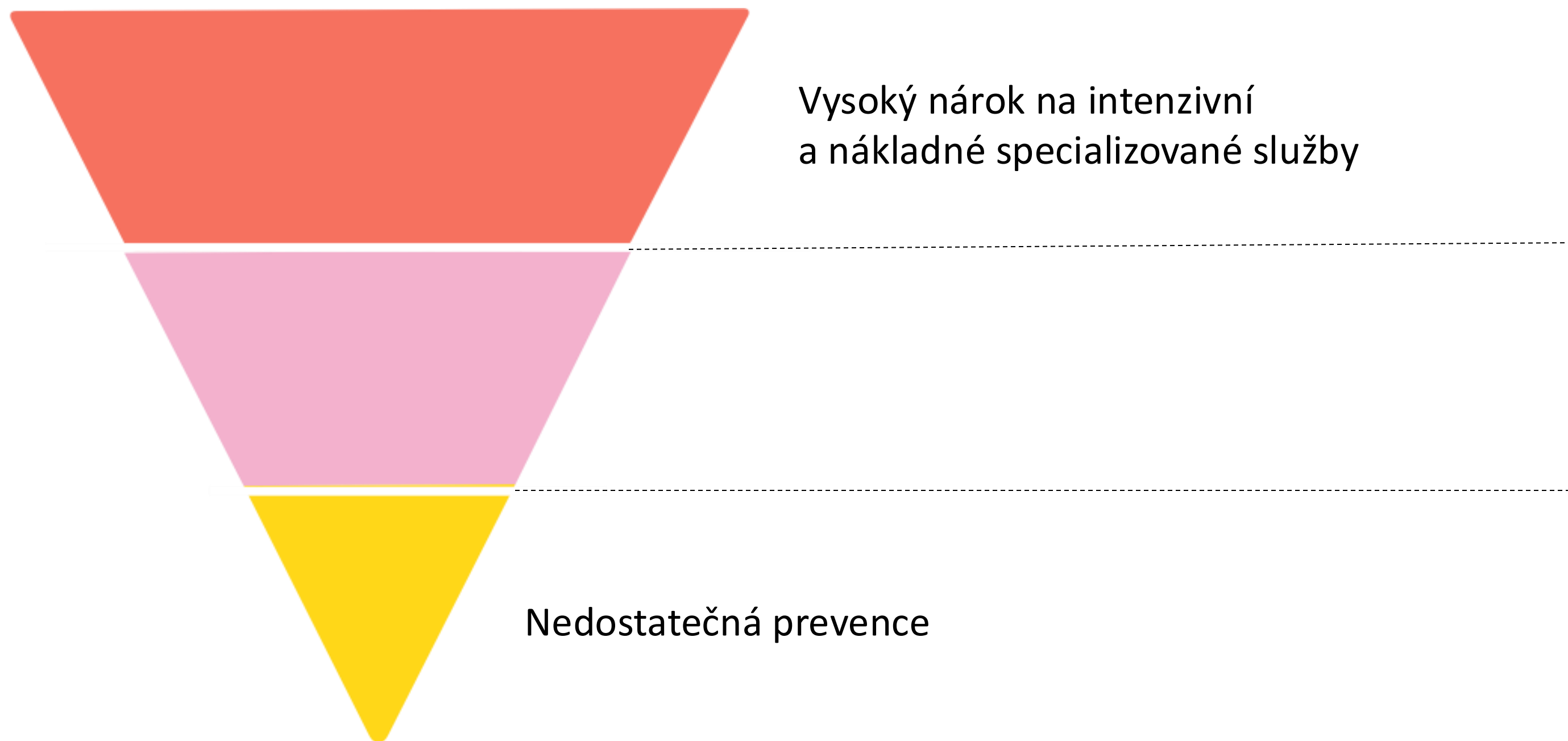
- Čtyři segmenty na národní i lokální úrovni
- Flexibilita, místní potřeby a nápady
- All inclusive: data, teorie, i praxe (neurosekvenční uspořádání mozku, materiály k adaptaci, postupné akce, konkrétní případy)

PBIS – bezpečné prostředí a učení chování

Efektivní model primární prevence v oblasti duševního zdraví a rizikového chování

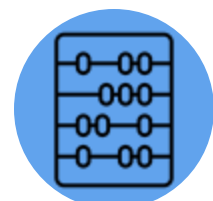

Situace v oblasti dětského duševního zdraví v ČR

System Pozitivní podpory chování PBIS

Proč pozitivní podpora chování PBIS

Výzkumně ověřený systém podpory chování žáků

Obliba a dlouholeté zkušenosti z celého světa

Pomoc při překonávání plošného dopadu krizí (pandemie, války) na psychiku

Podporuje začlenění žáků se SVP

Pozitivně ovlivňuje průběh a výsledky vzdělávání

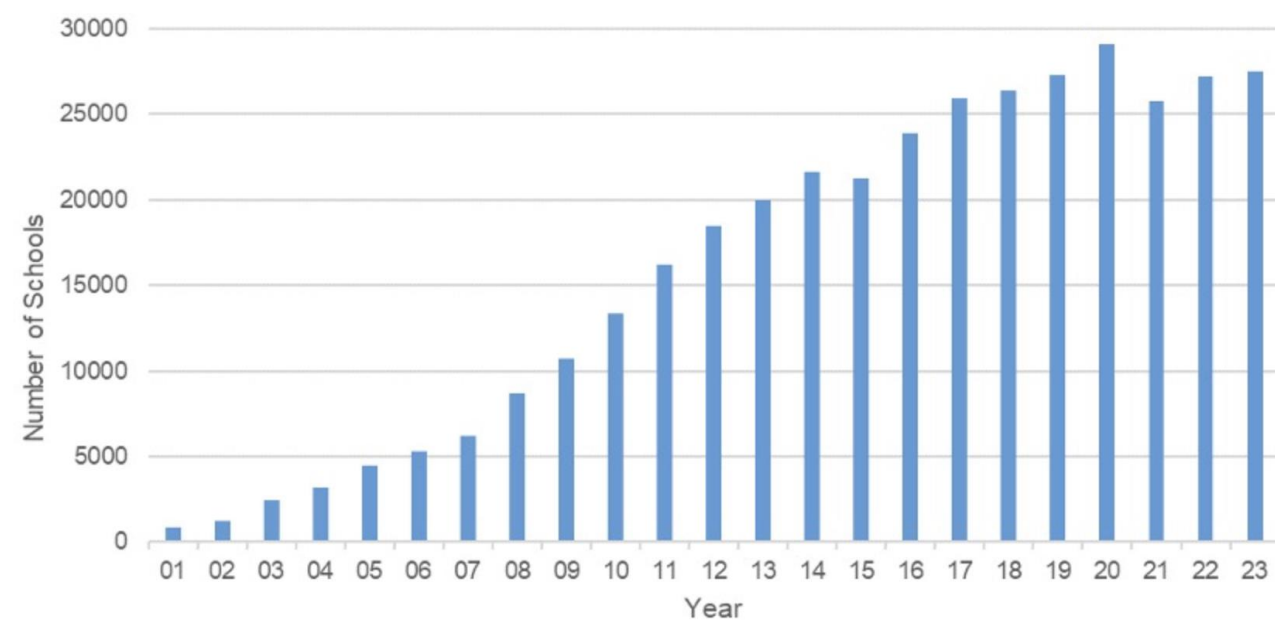

Pomáhá žákům i učitelům

**SO
FA**

Využití PBIS po celém světě

Více než 27 tisíc škol využívajících PBIS

PBIS zlepšuje:

Wellbeing žáků i učitelů

(Bradshaw, Waasdorp & Leaf, 2012)

Vzdělávací výsledky

(Lassen, Steele & Sailor, 2006; Kelm, McIntosh & Cooley, 2014)

Sociální dovednosti

(Losen, 2011; Horner & Sugai, 2015)

Pocit bezpečí ve škole

(Horner, Sugai & Anderson, 2010)

Podmínky pro učení

(Macsuga-Gage, Simonsen & Briere, 2012)

Školní klima

(Caldarella, Shatzer, Gray, Young & Young, 2011)

Jak se v PBIS učí chování

Pochopení: diskuze, přemýšlení, vysvětlování a aktivity

Zažití: praktický nácvik a zkoušení v zóně nejbližšího rozvoje

Pozitivní zpevňování: všímání si a oceňování

Modelování: jsme vzorem

Připomínání: sejde z očí, sejde z mysli

Podmínky: úprava prostředí k navedení na správné chování

Sjednání: důsledné dodržování dohod, hranic a důsledků

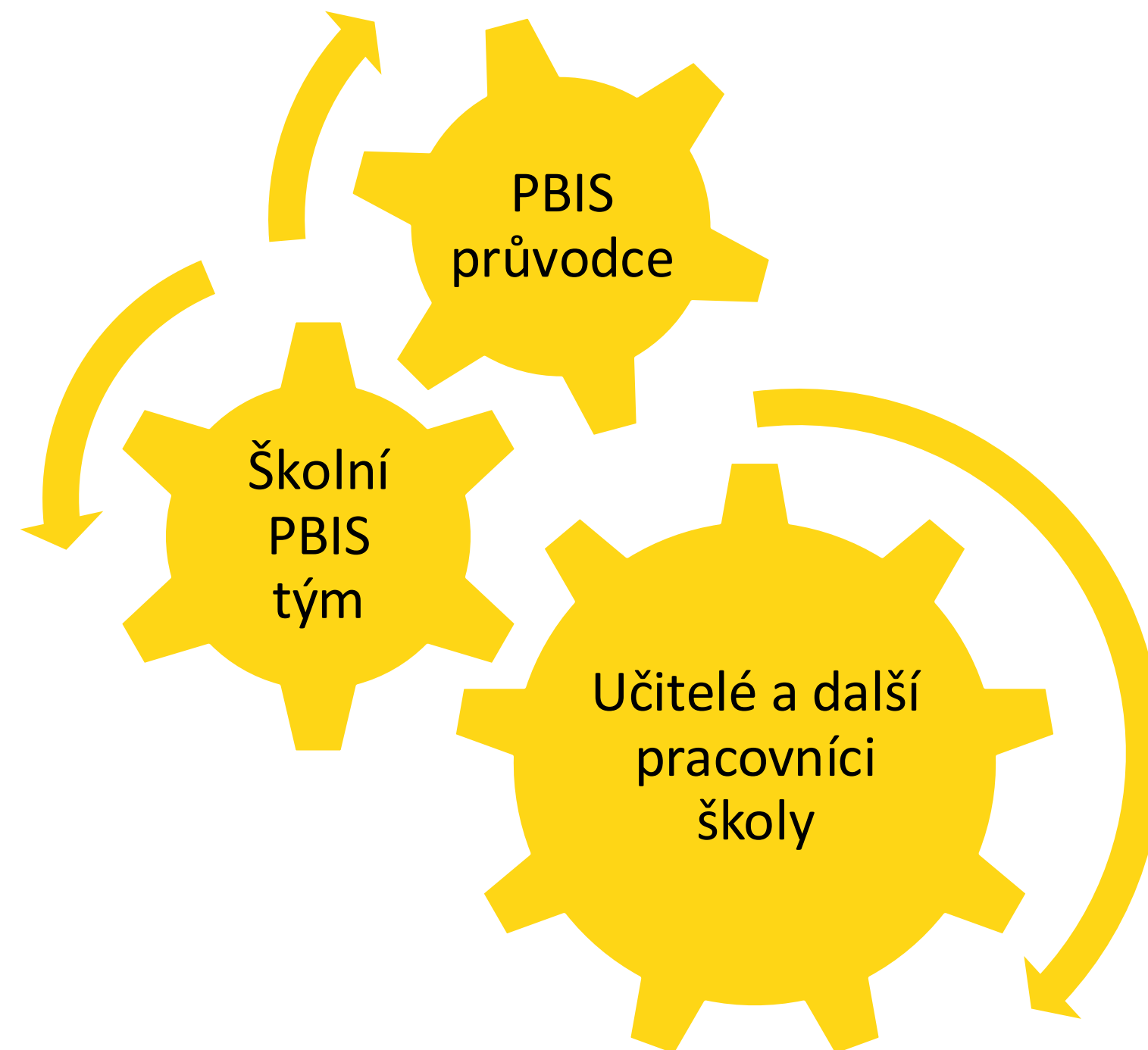
Implementace I. úrovně PBIS od SOFA

Dvoudenní školení celého ped. sboru

Podpora školního PBIS týmu (1 školní rok)

Vyhodnocení po jednom roce

Komunita PBIS škol a průvodců

PBIS průvodce

Provádí školu procesem implementace PBIS.

Respekt k lokálnímu kontextu a vnitřním **kapacitám školy**.

Buduje **znalostní i procesovou** kapacitu.

Udržuje **přesnost zavádění** PBIS.

Kouč je současně **konzultantem, poradcem a průvodcem**.

Zdroj: Voves, 2009; www.PBIS.org, 2022

Školní PBIS tým

Přenos **informací** učitelům

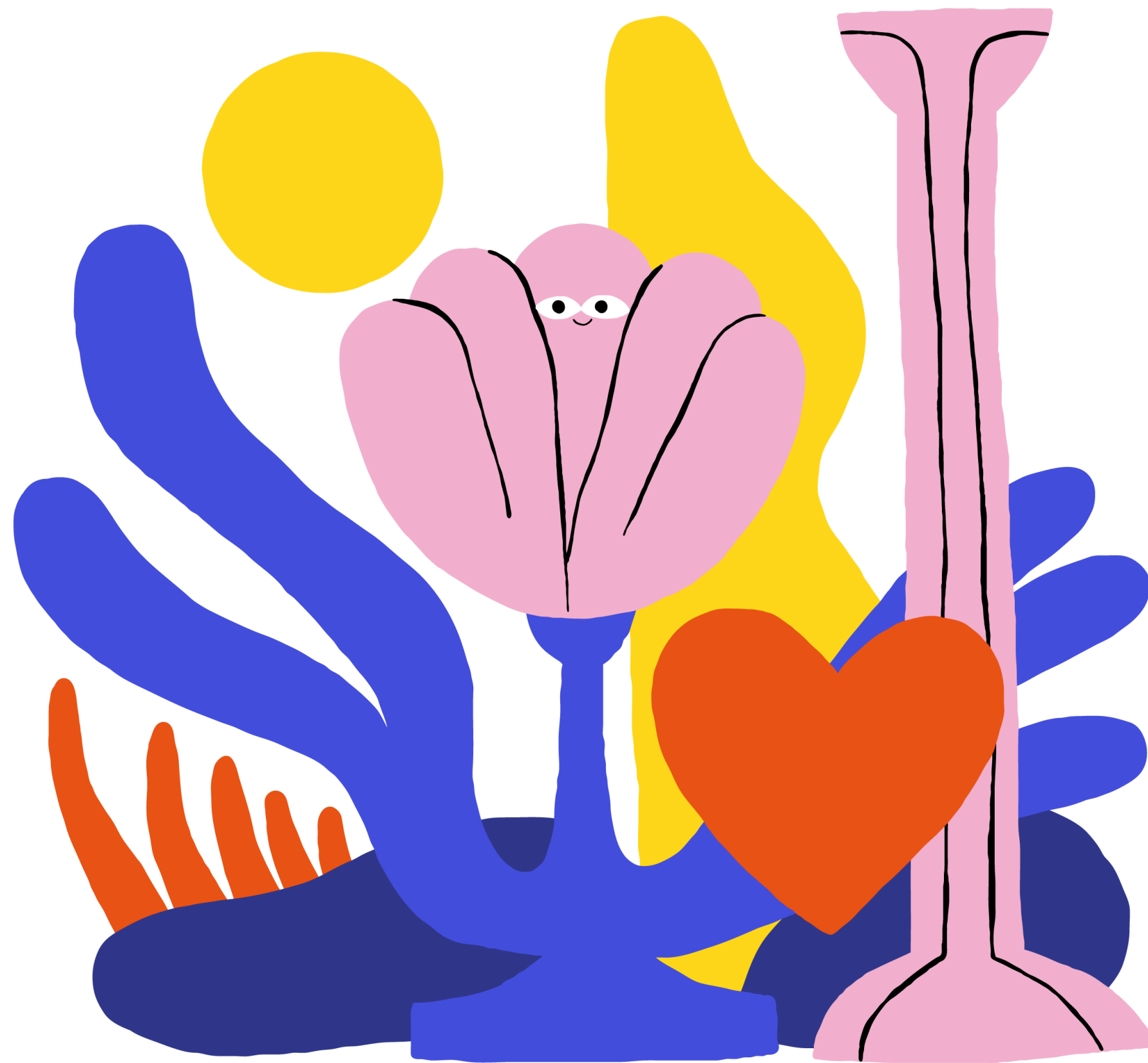
Modelování v hodinách

Evaluace PBIS na škole

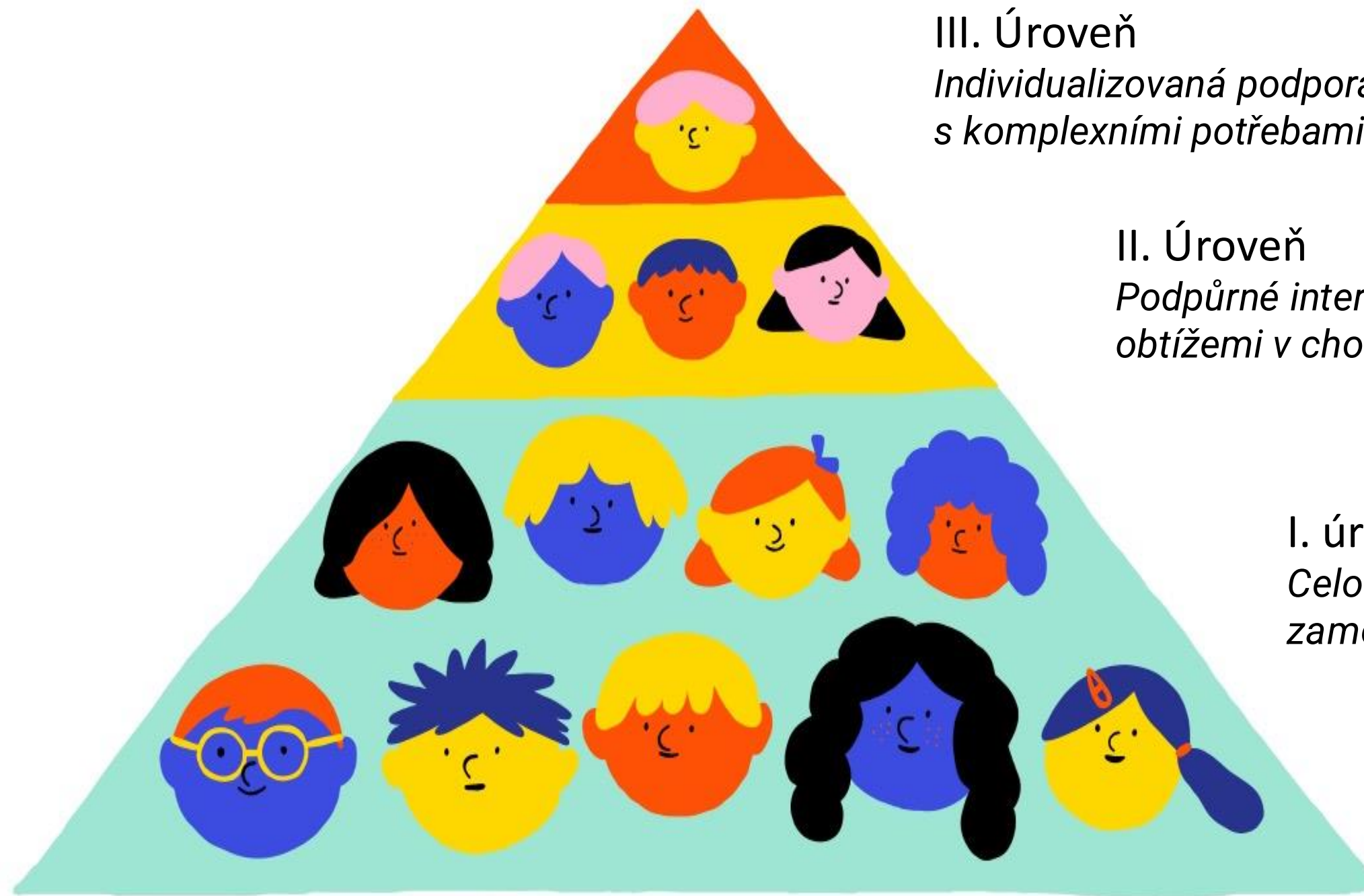
Akční **plánování** rozvoje a
udržitelnosti PBIS

Pozitivní zpětná vazba a **motivace**
ped. sboru

**SO
FA**

System podpory chování všech žáků

III. Úroveň

Individualizovaná podpora pro žáky s komplexními potřebami v oblasti chování..

II. Úroveň

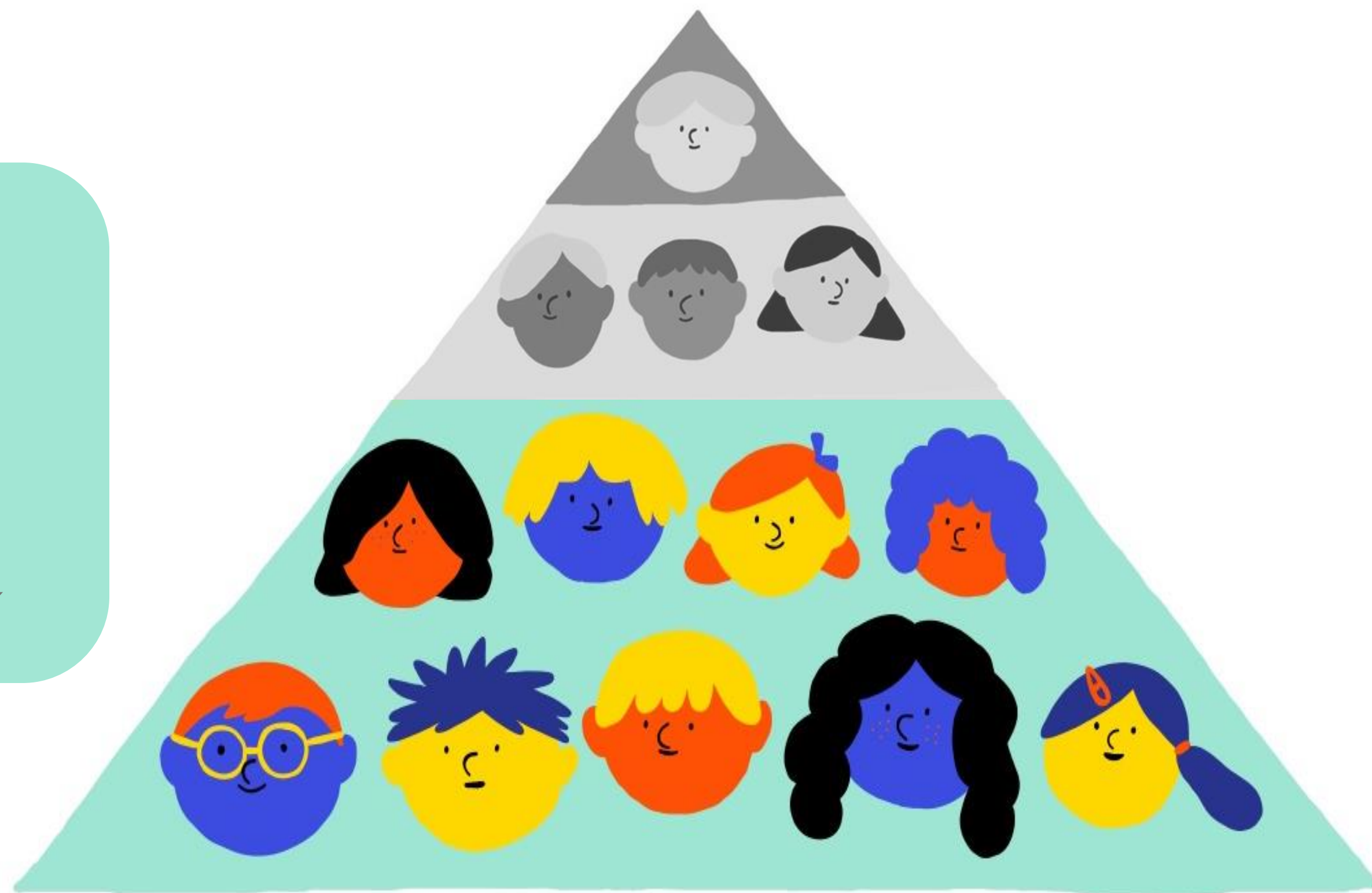
Podpůrné intervence pro žáky s mírnými obtížemi v chování.

I. úroveň

Celoškolní systém pro všechny žáky, zaměstnance a prostředí školy.

I. ÚROVEŇ

- stanovení **celoškolních očekávání**
- výuka očekávání **v různých prostředích**
- kontinuální **upevňování** vhodného chování
- **systém reakcí** na náročné chování

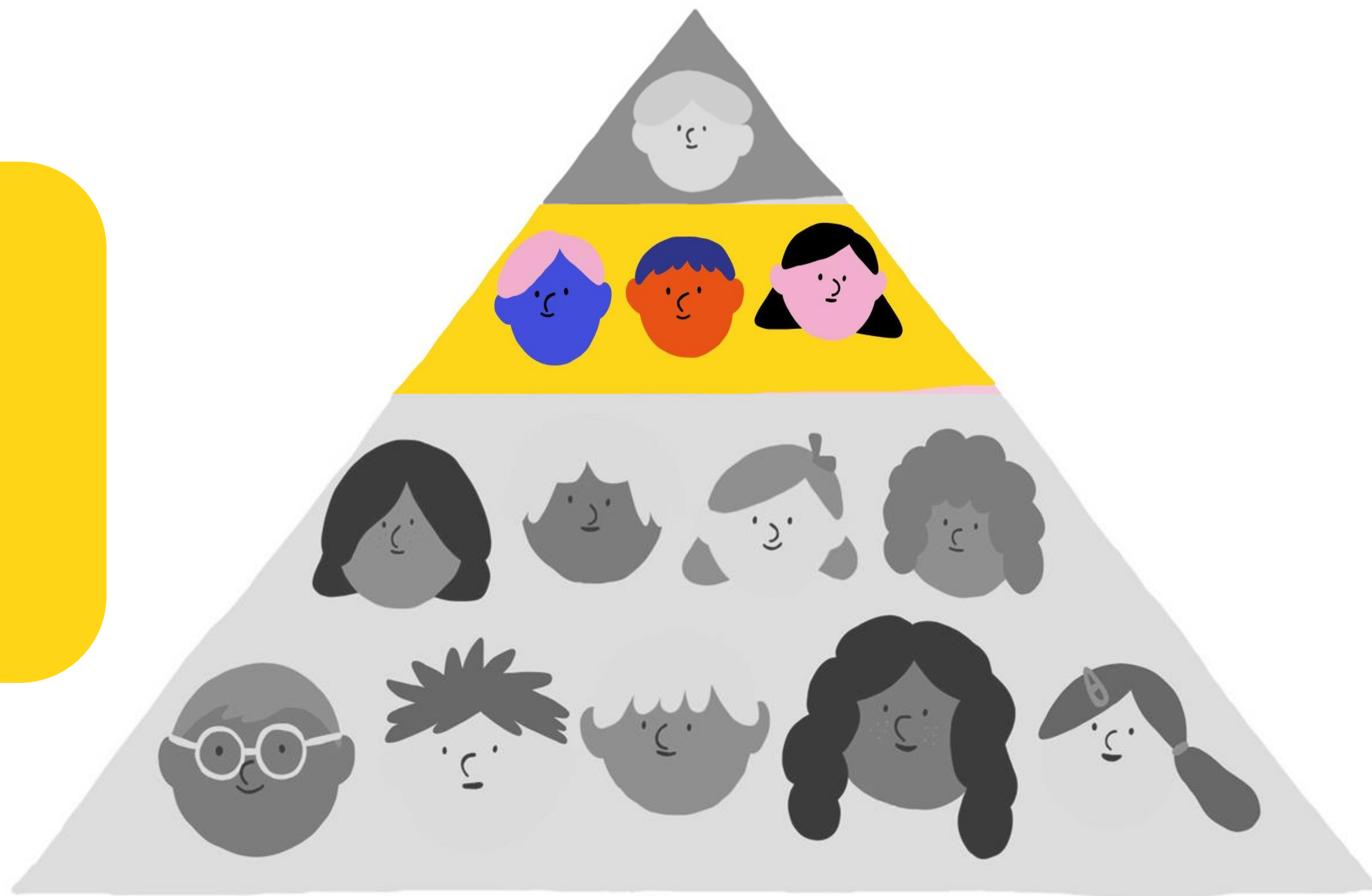

I. úroveň podpory PBIS

1. Nastavení jasných **očekávání**
2. Praktický **nácvik** vhodného chování
3. Pravidelné **upevňování** vhodného chování
4. **Sjednocení přístupu** k náročnému chování
5. Sjednocení **rutinních postupů**
6. Úprava **fyzického prostředí**
7. Aktivní **zapojení všech žáků** ve výuce

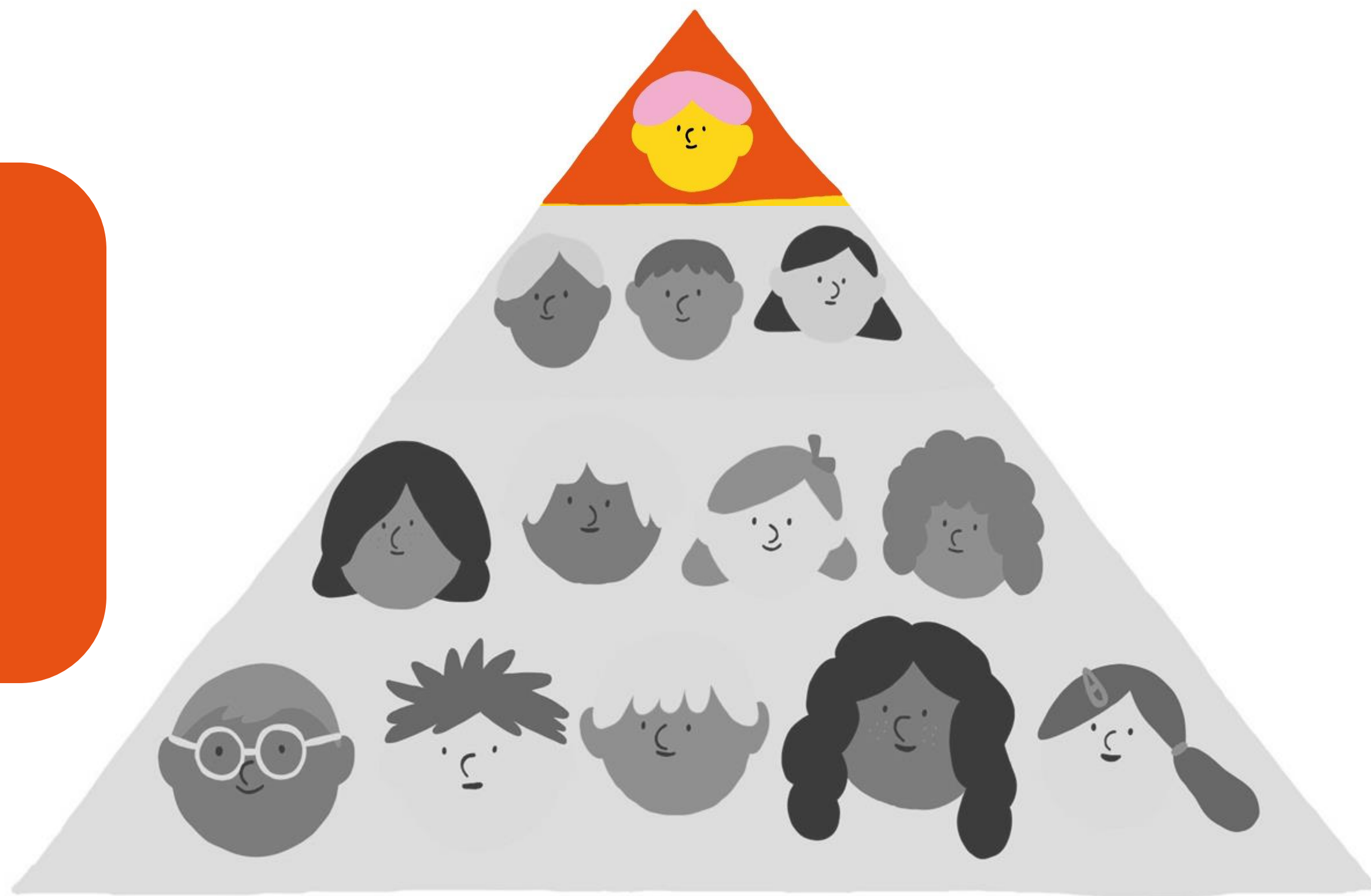
II. ÚROVEŇ

- **intenzivnější výuka chování**
- **nácvik ve specifickém prostředí**
- **poskytnutí více pozornosti**
- **zvýšení zpětné vazby na chování**

III. ÚROVEŇ

- vyhodnocení **informací o chování**
- **multidisciplinární** přístup
- dlouhodobé **individualizované** intervence
- preference **cílů rodiny nebo žáka**

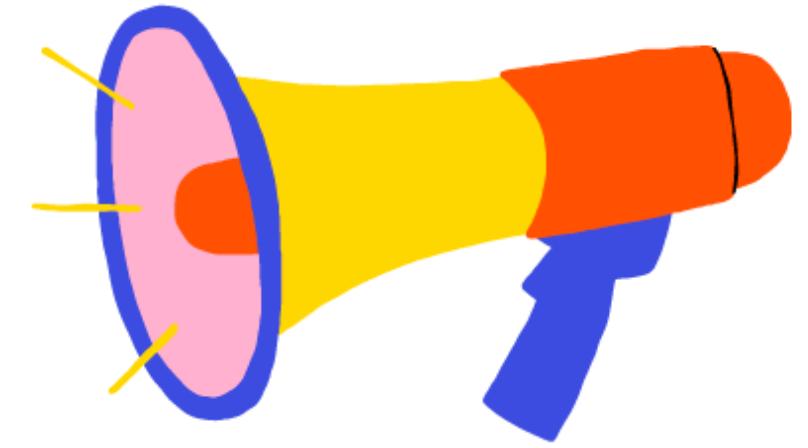
Příklad: Praktický nácvik chování

Přímo ve třídě | na chodbě | v jídelně | učebně...

Nejdůležitější fází je oceňování při dodržování těchto očekávání!

Potřebujeme **8 opakování** k **naučení** se určitého chování,

ale k **přeučení** musíme chování **zopakovat 28x!**

respekt, bezpečí, zodpovědnost, respekt, bezpečí, zodpovědnost, respekt, bezpečí, zodpovědnost, respekt, bezpečí, zodpovědnost, respekt, bezpečí, zodpovědnost

PRAVIDLA PRO POHYB V ŠATNÁCH

RESPEKTUJI PROSTOR SVŮJ I SVÉHO SOUSEDA.

ZDRŽUJI SE U SVÉ SKŘÍŇKY.

POHYBUJI SE POMALU A OHLEDUPLNĚ.

POHYBUJI SE PO STOPÁCH.

MÁM V POŘÁDKU SVÉ PŘEZŮVKY.

PŘEVLEKNU A PŘEZUJI SE A POTÉ ODCHÁZÍM Z ŠATNY.

UDRŽUJI ČISTOTU.

respekt, bezpečí, zodpovědnost, respekt, bezpečí, zodpovědnost, respekt, bezpečí, zodpovědnost, respekt, bezpečí, zodpovědnost, respekt, bezpečí, zodpovědnost

Příklad: Pravidelné upevňování vhodného chování

Žákům se více upevňuje to chování, které je připomínáno

Doporučeno dosáhnout **4(ocenění) : 1(korekce)**

Žáci při vhodném chování získávají více pozornosti

Žáci, kteří se projevují často nevhodně
potřebují nejvíce upevňovat vhodné modely!

Podcast

„Když děti ochutnají tu pozitivní podporu a dokáží si to spojit s konkrétním chováním, konkrétním výsledkem své práce – tak je to motivující. A pak přirozeně chtějí tu zpětnou vazbu dostávat.“

Lenka Felcmanová
(předsedkyně SOFA)

„Represí, nebo kázeňským postihem, jsme ve škole nikdy nic nezměnili. Jenom jsme vytvořili to, že to dítě na tu školu zanevře.“

Jiří Ptáčník
(ředitel ZŠ Zeleneč)

Materiály k PBIS

Videozáznamy konferencí:

<https://www.societyforall.cz/jak-na-pozitivni-klima-ve-skole-odpovedi-prinesla-uspesna-konference>

<https://www.societyforall.cz/videozaznam-konference-k-zaveru-pilotaze-systemu-pozitivni-podpory-chovani-pbis-shrnula-zkusenosti-ceskych-zakladnich-skol>

<https://www.societyforall.cz/konference-pbis-ke-ii-a-iii-urovni-podpory>

<https://www.societyforall.cz/pbis-prevention-is-the-key>

<https://www.societyforall.cz/prednaska-steva-goodmana-pbis>

<https://www.societyforall.cz/prvni-ceska-konference-pozitivni-podpory-chovani-pbis>

Podcasty:

<https://www.societyforall.cz/podcast-pbis-v-praxi-naucit-deti-ocekavanemu-chovani-vyzaduje-predevsim-zmenu-vlastniho-nastaveni-ucitelu>

https://www.youtube.com/watch?v=S9NS1xTlXKg&fbclid=IwY2xjawFFNvdleHRuA2FlbQlXMAABHfXqYEV6V9AlzNpLPm6ihkxo0hbiEL1stMXxZyQzRBoYbMnWzfX_CSk1XA_aem_znmEtdNgZB93zeRP8_b-lg

Metodiky a materiály pro dospělé:

<https://www.societyforall.cz/tridni-praxe>

<https://www.societyforall.cz/pozitivni-podpora-a-vhodne-reakce-na-chovani-zaku>

<https://www.societyforall.cz/vedecky-clanek-o-podpore-dusevniho-zdravi-zaku>

<https://www.societyforall.cz/metodicke-doporuceni-pristupy-k-narocnemu-chovani>

Plakáty pro děti:

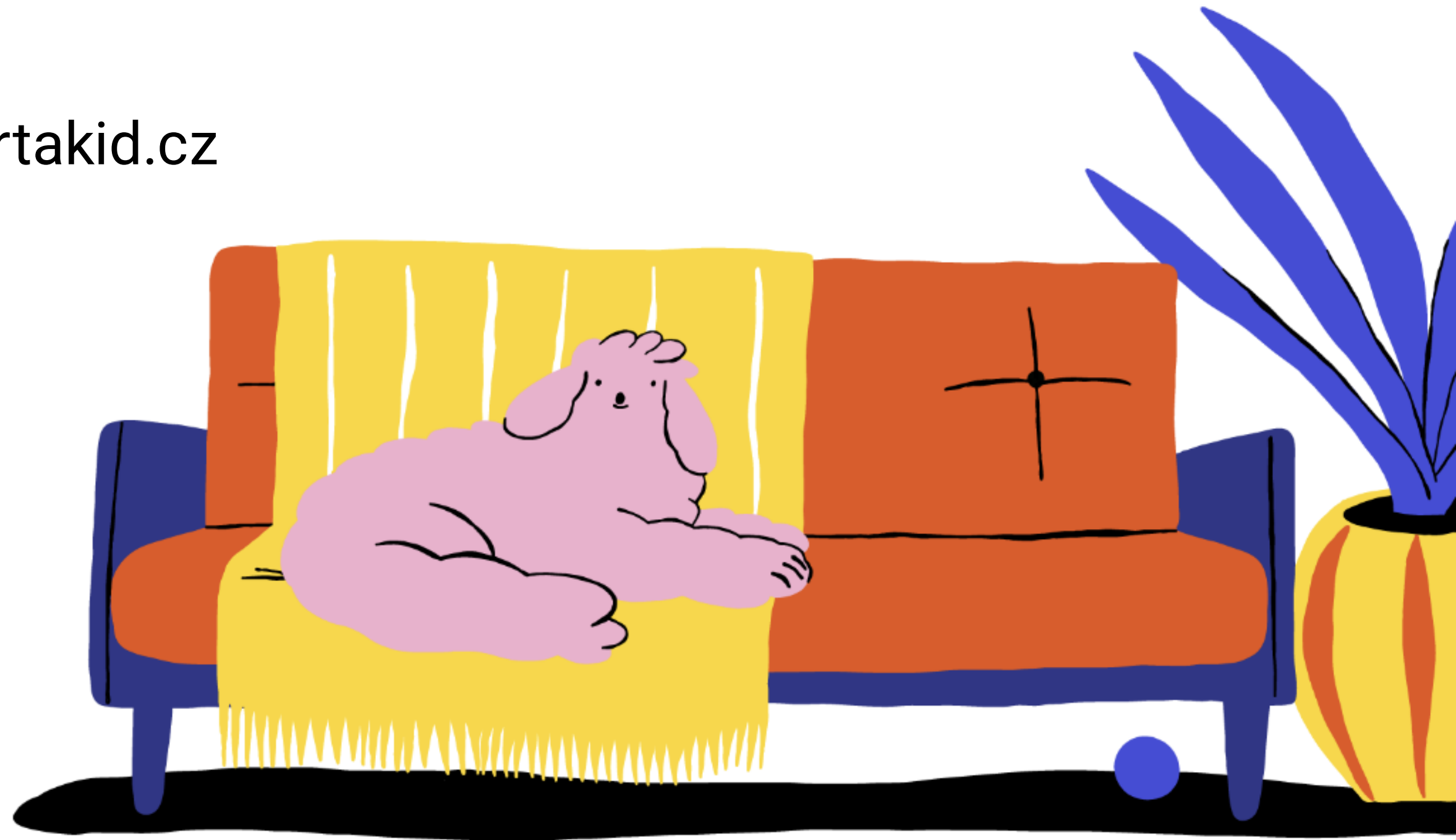
<https://www.societyforall.cz/plakaty-podporujici-ocekavane-chovani>

SO FA

Tereza Svačinová, tereza.svacinova@so-fa.cz
Jana Jungmannová, jana.jungmannova@so-fa.cz
Karel Straka, karel.straka@so-fa.cz

www.kartakid.cz

www.societyforall.cz

Své dotazy pokládejte zde

slido

PŘESTÁVKA

Začínáme ve 12.30

Název projektu: Střední článek podpory
Registrační číslo projektu: CZ.02.02.02/00/22_005/0004237

Spolufinancováno
Evropskou unií

Střední článek
podpory

Příprava na mimořádnou událost ve škole a možnosti podpory ze strany Policie ČR a Hasičského záchranného sboru

Jaromír Tkadleček

Michal Valouch

Martin Legner

Libor Sladký

Jitka Sladká

Název projektu: Střední článek podpory
Registrační číslo projektu: CZ.02.02.02/00/22_005/0004237

Spolufinancováno
Evropskou unií

Střední článek
podpory

Jaromír Tkadleček

Krajské ředitelství policie Zlínského kraje

BEZPEČNOST VE ŠKOLÁCH PREVENCE, RIZIKA A ŘEŠENÍ

plk. JUDr. Jaromír TKADLEČEK, MBA
ŘEDITEL KRAJSKÉHO ŘEDITELSTVÍ POLICIE ZLÍNSKÉHO KRAJE

30. DUBNA 2025

POSTAVENÍ A ČINNOST POLICE ČR

Postavení a činnost Policie České republiky jsou vymezeny zákonem č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů:

- ▶ jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor,
- ▶ chrání bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek,
- ▶ předchází trestné činnosti a plní úkoly v trestním řízení,
- ▶ plní úkoly v oblasti vnitřního pořádku a bezpečnosti,
- ▶ spolupracuje s veřejnoprávními a soukromoprávními subjekty, právníckými i fyzickými osobami,
- ▶ uzavírá koordinační dohody s obcemi a městskými částmi,
- ▶ spolupůsobí v rámci Integrovaného záchranného systému,
- ▶ působí na území ČR, vyjma případů stanovených zákonem a mezinárodními smlouvami,
- ▶ bojuje proti mezinárodnímu zločinu,

POSTAVENÍ A ČINNOST POLICE ČR

Postavení a činnost Policie České republiky jsou vymezeny zákonem č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů:

- ▶ národní kanceláře: INTERPOL, EUROPOL, SIRENE,
- ▶ národní kontaktní body pro terorismus, drogovou kriminalitu, divácké násilí, informační kriminalitu,
- ▶ podílí se na zahraničních misích a mezinárodních operacích,
- ▶ úkoly policie vykonávají příslušníci policie a zaměstnanci zařazení v policii,
- ▶ ministr vnitra může povolat policisty k plnění úkolů ministerstva vnitra,
- ▶ v Policejní akademii České republiky, nebo ve škole anebo školském zařízení, které nejsou organizační částí policie.

NEJČASTĚJI ŘEŠENÁ TRESTNÁ ČINNOST VE ŠKOLSKÝCH ZAŘÍZENÍCH

- ▶ Krádež
- ▶ Ohrožování výchovy dítěte
- ▶ Maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání
- ▶ Výtržnictví
- ▶ Poškození cizí věci
- ▶ Ublížení na zdraví
- ▶ Šíření poplašné zprávy
- ▶ Nebezpečné vyhrožování
- ▶ Vydírání
- ▶ Loupež
- ▶ Neoprávněné užívání cizí věci
- ▶ Neoprávněný přístup k počítačovému systému a nosiči informací apod.

STATISTIKA TRESTNÝCH ČINŮ DLE DRUHU (VAZBA NA ŠKOLSKÁ ZAŘÍZENÍ VE ZLÍNSKÉM KRAJI)

Trestný čin	2023
Krádež	11
Ohrožování výchovy dítěte	5
Poškození cizí věci	5
Zanedbání povinné výživy	5
Maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání	3
Ublížení na zdraví	3
Vydírání	3
Loupež	2
Neoprávněné opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku	2
Obecné ohrožení z nedbalosti	2
Výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií	2
Výtržnictví	2
Nebezpečné vyhrožování	1
Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy	1
Neoprávněný přístup k počítačovému systému a nosiči informací	1
Podvod	1
Pohlavní zneužití	1
Porušení povinnosti při správě cizího majetku	1
Porušování domovní svobody	1
Projev sympatií k hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobod člověka	1
Přestupky proti občanskému soužití	1
Těžké ublížení na zdraví	1
CELKEM	55

Trestný čin	2024
Krádež	16
Ohrožování výchovy dítěte	15
Maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání	10
Výtržnictví	5
Poškození cizí věci	4
Ublížení na zdraví	4
Šíření poplašné zprávy	3
Zanedbání povinné výživy	3
Nebezpečné vyhrožování	2
Vydírání	2
Loupež	1
Neoprávněné opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku	1
Neoprávněné užívání cizí věci	1
Neoprávněný přístup k počítačovému systému a nosiči informací	1
Padělání a pozměnění veřejné listiny	1
Porušení povinnosti při správě cizího majetku	1
Porušování domovní svobody	1
Projev sympatií k hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobod člověka	1
Přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu	1
Přestupky proti majetku	1
Výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií	1
CELKEM	75

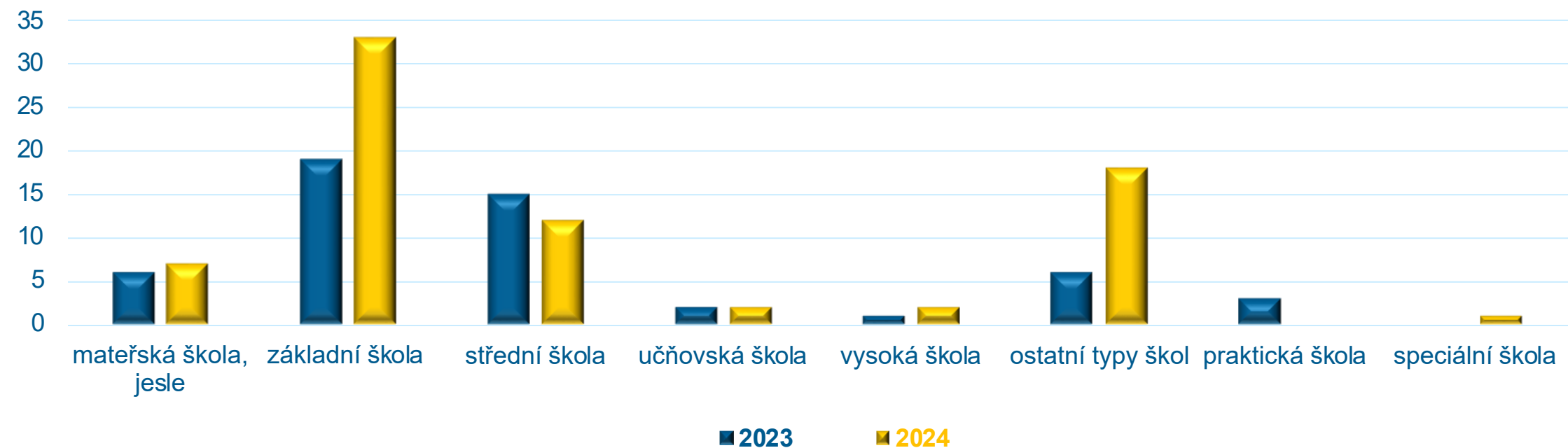

STATISTIKA TRESTNÝCH ČINŮ DLE ŠKOLSKÉHO ZAŘÍZENÍ (ZLÍNSKÝ KRAJ)

Statistika nápadu TČ - objekt napadení podle typu školského zařízení

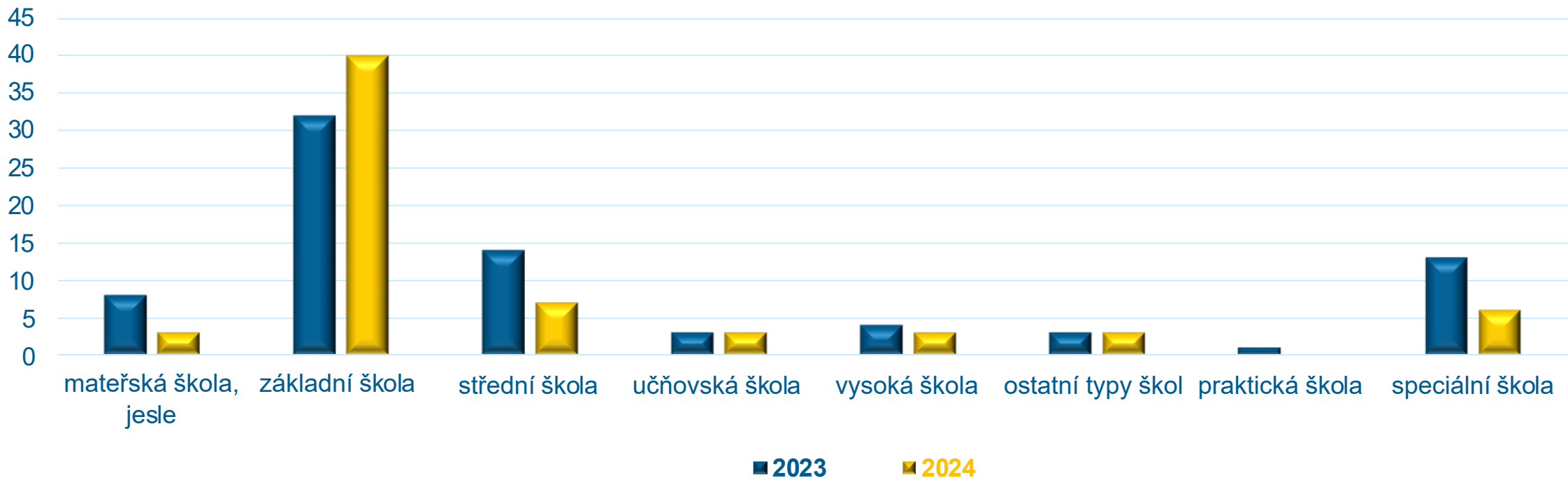
Nápad TČ	2023	2024
mateřská škola, jesle	6	7
základní škola	19	33
střední škola	15	12
učňovská škola	2	2
vysoká škola	1	2
ostatní typy škol	6	18
praktická škola	3	0
speciální škola	3	1
CELKEM	55	75

STATISTIKA PŘESTUPKŮ DLE ŠKOLSKÉHO ZAŘÍZENÍ (ZLÍNSKÝ KRAJ)

Statistika nápadu PŘ - objekt napadení podle typu
školského zařízení

Přestupky	2023	2024
mateřská škola, jesle	8	3
základní škola	32	40
střední škola	14	7
učňovská škola	3	3
vysoká škola	4	3
ostatní typy škol	3	3
praktická škola	1	0
speciální škola	13	6
CELKEM	78	65

AKTUÁLNÍ BEZPEČNOSTNÍ RIZIKA A HROZBY V R ZAŘÍZENÍ

- ▶ Útok aktivního střelce nebo jiné násilné ohrožení.
- ▶ Násilná kriminalita (loupeže, šikana, ublížení na zdraví a jiné projevy násilí).
- ▶ On-line prostor (šikana, vydírání, ohrožování výchovy, sexting a sexuální trestná činnost, šíření poplašné zprávy a jiné zneužívání informací).
- ▶ Problematika alkoholu a drog (požívání a distribuce).
- ▶ Majetková trestná a přestupková činnost ve školských zařízeních i mimo ně (poškozování cizí věci – např. sprejerství, krádeže apod.).
- ▶ Rasismus a xenofobie.
- ▶ Bezpečná cesta do školy i ze školy.

AKTUÁLNÍ BEZPEČNOSTNÍ RIZIKA A HROZBY V R ZAŘÍZENÍ

- ▶ Významnou roli ve zvrácení aktuálních negativních trendů hraje **prevence a profylaxe**, která vyžaduje úzkou spolupráci mezi Policií České republiky, školskými zařízeními a dalšími zainteresovanými subjekty (kraje, obce, neziskové organizace, rodiče apod.).
- ▶ **Represe** je až poslední možností řešení, která přináší celou řadu negativních dopadů na všechny subjekty.
- ▶ **Represe** probíhá na úrovni přestupkové nebo trestně právní (dle závažnosti a souvisejících okolností činu). Je vedena proti pachatelům činů na dětech nebo mládeži, popřípadě mezi nimi samými.

PREVENCE A PROFYLAXE POLICIE (LEGISLATIVA)

- ▶ **Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky (znění účinné ke dni 1. 1. 2022), § 2** Policie slouží veřejnosti. **Jejím úkolem** je chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek, **předcházet trestné činnosti**, plnit úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku...
- ▶ **Rozkaz policejního prezidenta č. 211/2022** ze dne 29. září 2022, **kterým se zřizuje metodická rada Policie České republiky pro prevenci kriminality** (změna – RPP č. 35/2023) – výchozí interní akt řízení.
- ▶ Další dílčí zpřesnění jsou rozpracována v interních aktech řízení jednotlivých krajských ředitelství policie a útvarů s celorepublikovou působností – například **ROZKAZ ředitele Krajského ředitelství policie Zlínského kraje** ze dne 25. října 2022, kterým se zřizuje **koordináční skupina pro prevenci kriminality Krajského ředitelství policie Zlínského kraje** (9 členů – cílem je navrhování či realizace nových podnětů preventivního působení, součinnost při zabezpečení celorepublikových, krajských, regionálních preventivních aktivit, změna – R Ř KRPZ č. 104/2022).

PREVENCE KRIMINALITY V RÁMCI POLICE ČR

V souvislosti s vývojem aktivit v oblasti prevence kriminality v rámci policie a zohledněním trendů v předávání informací veřejnosti bylo k 1. 6. 2019 ministrem vnitra rozhodnuto o vytvoření samostatného **odboru komunikace a vnějších vztahů**, které bylo zařazeno do přímé podřízenosti policejního prezidenta.

DVĚ ÚROVNĚ PREVENTIVNÍCH PRACOVÍŠŤ

➤ Policejní prezidium ČR

- k 1. 1. 2023 vznikl samostatný **obor prevence**,
- plk. Mgr. Zuzana Pidrmanová - vedoucí, tel.: 974 834 374. pp.prevence@pcr.cz,
- obor prevence nám zabezpečuje metodickou činnost, předkládá celorepublikové projekty a kampaně ...

➤ Krajská ředitelství Policie ČR

- samostatná oddělení prevence - Praha, Brno, Ostrava, od 2024 Krajské ředitelství policie Královéhradeckého kraje,
- součást **oddělení tisku a prevence (KŘP-Z)**,
- organizační struktura: kraj - koordinátor prevence / na územních odborech policista – preventista,
- zabezpečujeme aktivity vyplývající z regionálních potřeb, spolupracujeme s místní samosprávou,
- provádíme osvětu směrem k dětem, dospělým, seniorům ...

PREVENCE A PROFYLAXE VE ŠKOLSKÝCH ZAŘÍZENÍCH

ZAMĚŘENÍ

- ▶ Děti a mládež / mateřské školy, základní školy, střední školy, vysoké školy/
- ▶ Pedagogičtí i nepedagogičtí pracovníci + management škol
- ▶ Státní správa a samospráva podílející se na prevenci ve školských zařízeních
- ▶ Ostatní subjekty působící v nebo pro školská zařízení

ROZSAH

- ▶ Celorepublikové projekty
- ▶ Celokrajské projekty
- ▶ Regionální projekty

TYPY

- ▶ Měkké cíle
- ▶ Kriminalita v on-line prostoru
- ▶ Drogová problematika a její provázanost s páčáním další trestní činnosti
- ▶ Majetková trestná činnost
- ▶ Jiná kriminalita (násilná, hospodářská)
- ▶ BESIP

INFORMACE:

- ▶ Policie ČR se při komunikaci se školskými zařízeními vždy zajímá o již provedená bezpečnostní opatření v areálu a blízkém okolí, které provedl zřizovatel a jakým způsobem jsou realizována metodická doporučení a pokyny nadřízených orgánů ve vztahu ke stavebně technickým a režimovým opatřením.

ZÁKLADNÍ PILÍŘE PREVENTIVNÍHO PŮSOBENÍ V ZÁKLADNÍCH ŠKOLÁCH

Je kladen důraz na jednotnou prevenci v základních školách na celorepublikové úrovni. Primární prevence je rozdělena do třech základních pilířů:

- **Tvoje cesta v dopravě** - ve výuce využíváme prvky Markétiny dopravní výchovy.
- **Tvoje cesta onlinem I.** - ve výuce se zaměřujeme na bezpečí v on-line prostoru.
- **Tvoje cesta načisto** - ve výuce je zaměřena výuka na primární protidrogovou prevenci.

PROGRAM PRIMÁRNÍ PREVENCE POLICIE ČR VE ZLÍNSKÉM KRAJI PRO ŠKOLSKÁ ZAŘÍZENÍ

Primární prevenci zajišťuje v rámci Krajského ředitelství policie Zlínského kraje Oddělení tisku a prevence Zlín, Kroměříž, Vsetín a Uherské Hradiště. **Naše nabídka preventivních programů pro základní a střední školy v kraji je jednotná.** Nabízíme:

► Přednášky pro ZŠ:

2. třídy	Policista je náš kamarád
5. třídy	Tvoje cesta on-line
8. třídy	Trestná činnost mládeže a páchaná na mládeži
1 vyučovací hodina, v prostorách školy, zdarma	

Rozsah přednášek:

► Přednášky pro ZŠ

II. stupeň	Tvoje cesta načisto (Zaměřeno na primární protidrogovou prevenci, problematiku návykových látek, jejich užívání, podávání a prodeje).
2 vyučovací hodiny, v prostorách školy, zdarma	

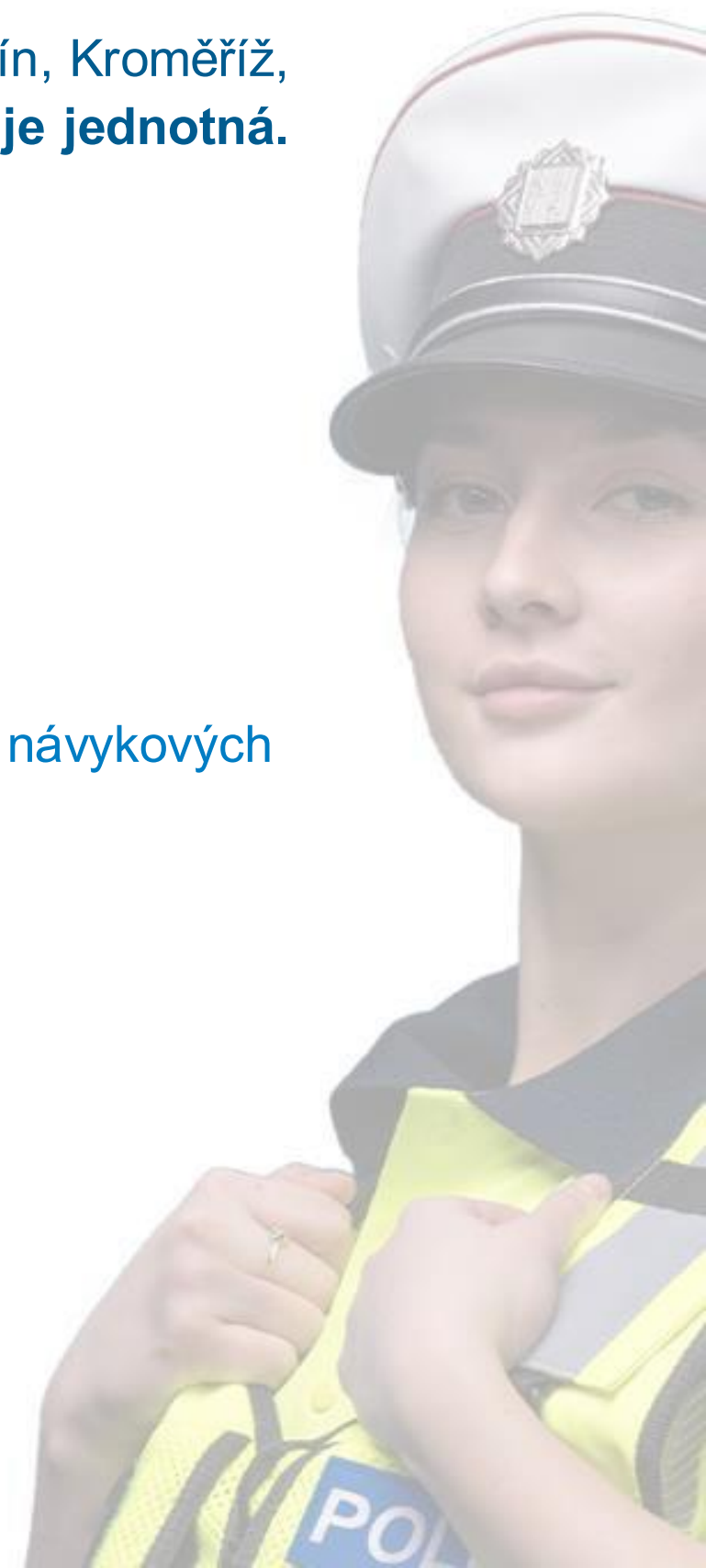
Rozsah přednášky:

► Přednášky pro SŠ:

1. ročník	Právní vědomí, protiprávní jednání mladistvých
4. ročník	Náborová kampaň k Polici ČR
1 vyučovací hodina, v prostorách školy, zdarma	

Rozsah přednášek:

Další aktivity jsou možné po domluvě s místně příslušným preventistou.

AKTIVITY A PROJEKTY ZAMĚŘENÉ NA BESIP VE ZLÍNSKÉM KRAJI

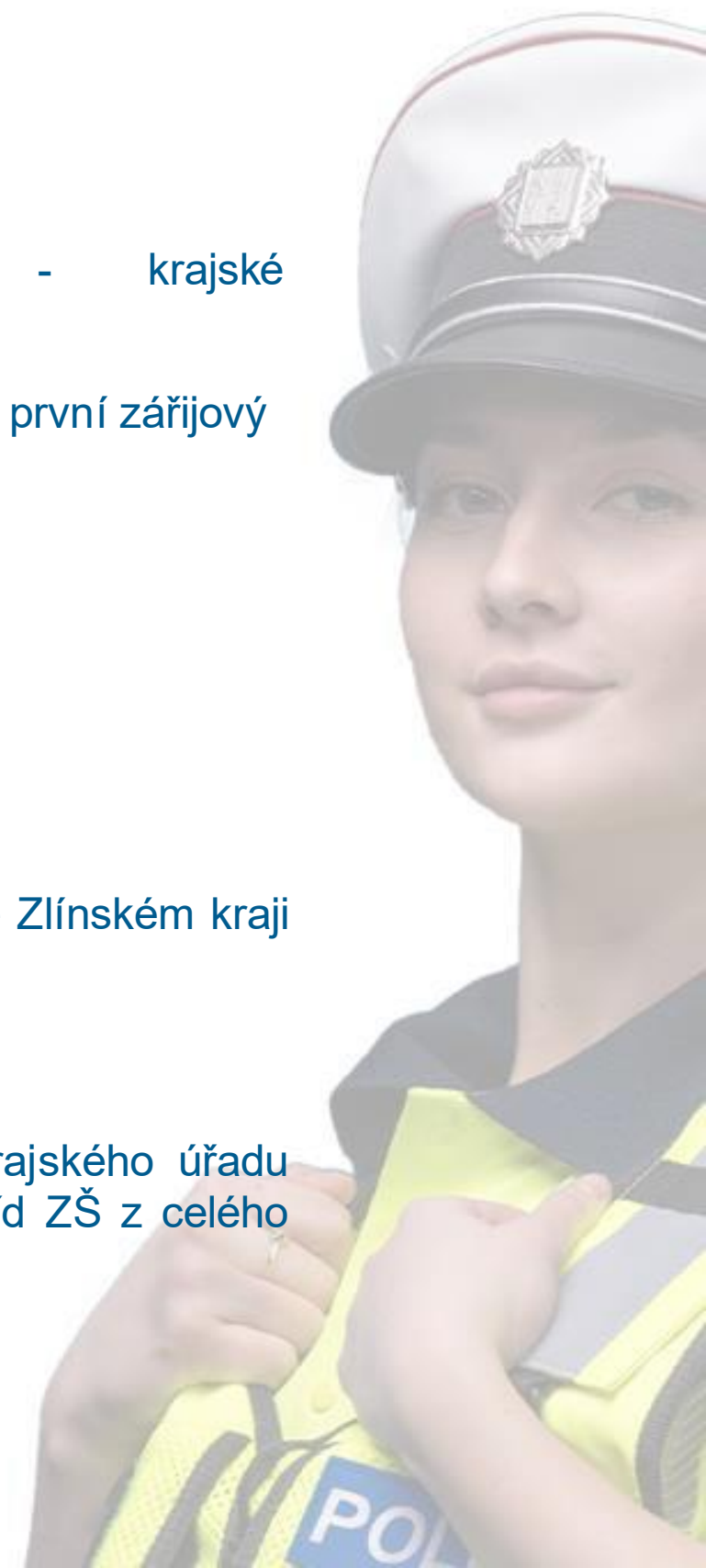

CELOREPUBLIKOVÉ PROJEKTY

- **Na kole jen s přilbou / Nosím helmu automaticky** / spolupráce s Týmem silniční bezpečnosti Liberec.
- **Markétina dopravní výchova** / školy - výtvarná a literární soutěž pro mateřské a základní školy - krajské a celorepublikové kolo – v roce 2024 zapojeno cca 30 škol - 450 výkresů.
- **Zebra se za tebe nerozhledne** – srpen 2024 rozvoz pracovních sešitů a jiných materiálů cca do 3. tříd základních škol + první zářijový a první dubnový týden kontaktní prevence u nebo v mateřských a základních školách.
- **Prevence chodci, cyklisté, elektromobilita, motorkáři, viditelnost...** v průběhu celého roku.
- **Roadpol safety days** + DBA všeho druhu v průběhu celého roku.
- **Řídím, piju nealko pivo!** – distribuce nealkoholických piv na preventivních akcích.
- **Nultá hodina** – zaměřeno na mladé řidiče, kteří si v 17 letech začnou dělat řidičské oprávnění.
- **Dny otevřených dveří ŘSD** – předchází oficiálnímu otevření nově dokončovaných úseků dálnice nebo silnic I. tříd – ve Zlínském kraji prezentace v sobotu 31. 8. ve Starém Městě v blízkosti nového kruhového objezdu.

KRAJSKÉ PROJEKTY

- **Hravě záchranářem aneb Týden bezpečnosti Zlínského kraje** (II. ročník) – od 22. do 26. 4. týdenní projekt Krajského úřadu Zlínského kraje zaměřený na BESIP, který se koná na platformě 14|15 Baťova institutu ve Zlíně, určen žákům 3. tříd ZŠ z celého Zlínského kraje, účast cca 1.000 dětí.

AKTIVITY A KAMPANĚ ZAMĚŘENÉ NA KYBERVE

- **Volač a Klikač** – projekt ČSOB ve spolupráci s Policií ČR, vznikly nové spoty zaměřené na investiční podvody, rizika umožnění vzdáleného přístupu do zařízení a nejčastější typy podvodů, kontaktní kampaň na velkých prezentačních akcích policie všude po republice – červen 2024 Zlín film festival, říjen Den bezpečnostních sborů v Kroměříži.
- **Projekt „Tvoje cesta onlinem I. a II.“** – v součinnosti s ČSOB, prezentace vysvětluje nejčastější typy podvodných jednání v online prostředí a bezpečný pohyb na sociálních sítích.
- **Projekt To nevymažeš – Co je to sexting?** – sdílení vlastních intimních fotografií, videí anebo zpráv s erotickým obsahem v digitálním prostoru - www.tonevymazes.cz.
- **Kampaň ...nePINdej** – základem kampaně je bezpečný pohyb v online prostoru, odkaz na www.kybertest.cz (leták – prostírání).
- **Týden pro digitální Česko** – děti, pedagogové, rodiče (např. ZŠ T. G. M Uherské Hradiště – Mistřice – rodiče a pedagogičtí pracovníci).

OCHRANA MĚKKÝCH CÍLŮ

- ▶ V současné době velmi rezonující problematika ve vztahu ke školským zařízením (vysoká rizika i důsledky).
- ▶ Reakce na tragickou událost ze dne 21. 12. 2023, která se odehrála na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze a další obdobné události.
- ▶ V rámci Policie ČR vznik odborných pracovních skupin s cílem realizace odborných seminářů s názvem „Aktivní střelec ve školském zařízení“.
- ▶ Při realizaci preventivních akcí spolupráce na místní úrovni s krajskými úřady, magistráty, obcemi s rozšířenou působností a jinými zainteresovanými organizacemi.

FORMY:

- ▶ Odborné semináře, školení (pedagogičtí i nepedagogičtí pracovníci).
- ▶ Cvičení zainteresovaných složek (nácvik konkrétních situací).
- ▶ Konzultační a poradenská činnost.

OCHRANA MĚKKÝCH CÍLŮ

ODBORNÉ SEMINÁŘE, ŠKOLENÍ:

- ▶ Určeno pro pedagogické i nepedagogické pracovníky a management školských zařízení.
- ▶ Seznámení s problematikou, možnostmi přijetí vlastních opatření (elektronické, mechanické zabezpečovací a hlásné systémy, režimová opatření apod.).
- ▶ Důraz kladen na zaznamenání a hlášení podezřelých aktivit (možnost předcházení potencionálnímu útoku).
- ▶ Rozbor možných alternativ útoku, přijímání opatření a chování se při útoku v konkrétním školském zařízení dle jeho specifických aspektů.

CVIČENÍ:

- ▶ Určeno pro pedagogické, nepedagogické pracovníky, žáky a studenty v adekvátním modelu jejich zapojení.
- ▶ Přenos teoretických informací do konkrétní praktické situace.
- ▶ Spolupráce s dalšími zainteresovanými subjekty (základní i vedlejší složky IZS, psychologická pracoviště apod.).
- ▶ Vzhledem k právním a věkovým aspektům realizováno prioritně na SŠ a VŠ, optimálně s osobami staršími 18 let.

KONZULTAČNÍ A PORADENSKÁ ČINNOST:

- ▶ Určeno vlastníkům a provozovatelům měkkých cílů.
- ▶ Linka PČR **800 255 255** – provozovatelé měkkých cílů jsou přepojeni na příslušného **koordinátora pro ochranu měkkých cílů** z jednotlivých krajských ředitelství Policie ČR (linka je metodického charakteru, v případě bezprostředního ohrožení volejte linku 158).

OCHRANA MĚKKÝCH CÍLŮ

ODBORNÉ SEMINÁŘE, ŠKOLENÍ KŘP-Z:

- ▶ V roce 2024/2025 realizováno 80 odborných seminářů a školení, proškoleno cca 3 350 osob dotčených subjektů (školská zařízení, státní správa, samospráva).
- ▶ Časová dotace semináře (školení) cca 120 minut.

CVIČENÍ:

- ▶ V rámci České republiky realizováno v roce 2024 cca 150 cvičení se zaměřením na ochranu měkkých cílů.
- ▶ V rámci KŘP-Z realizováno 10 cvičení včetně instruktážně metodického zaměstnání pro dotčené pracovníky (2 x každý územní odbor, 2 x krajské cvičení), z toho 6 x ve školských zařízeních (4 x VŠ, 2 x SŠ).
- ▶ Cvičení se zaměřením na útok aktivního střelce v rámci KŘP-Z nerealizována v MŠ a ZŠ vzhledem k právním a psychologickým aspektům.

ZÁVĚREČNÉ MOTTO

**„VÍCE POTU NA CVIČIŠTI,
MÉNĚ KRVE NA BOJIŠTI“**

A. V. Suvorov

Přeji nám všem, abychom zůstali jen u toho potu.

DĚKUJI ZA POZORNOST

plk. JUDr. Jaromír Tkadleček, MBA

plk. JUDr. Jaromír Tkadleček, MBA ředitel kr
ředitelství

tel. 974 661 230

e-mail: krpz.kr.sekretariat@pcr.cz

Michal Valouch Martin Legner

Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru

BEZPEČNOST VE ŠKOLÁCH

prevence, rizika a řešení

plk. Ing. Michal Valouch

ŘO prevence MV – GŘ HZS ČR

plk. Ing. Martin Legner, MBA

ŘO IZS a jednotek PO MV – GŘ HZS ČR

Bezpečnost ve školách z pohledu HZS ČR - prevence

Cíle požární prevence

- ✓ Únosnost a stabilita konstrukce je zachována po stanovenou dobu
- ✓ Vznik a šíření ohně a kouře v budově je omezen
- ✓ Šíření požáru na sousední stavby je omezeno.
- ✓ Osoby mohou budovu bezpečně opustit / být zachráněny.
- ✓ Je zohledněna bezpečnost záchranných a požárních jednotek.

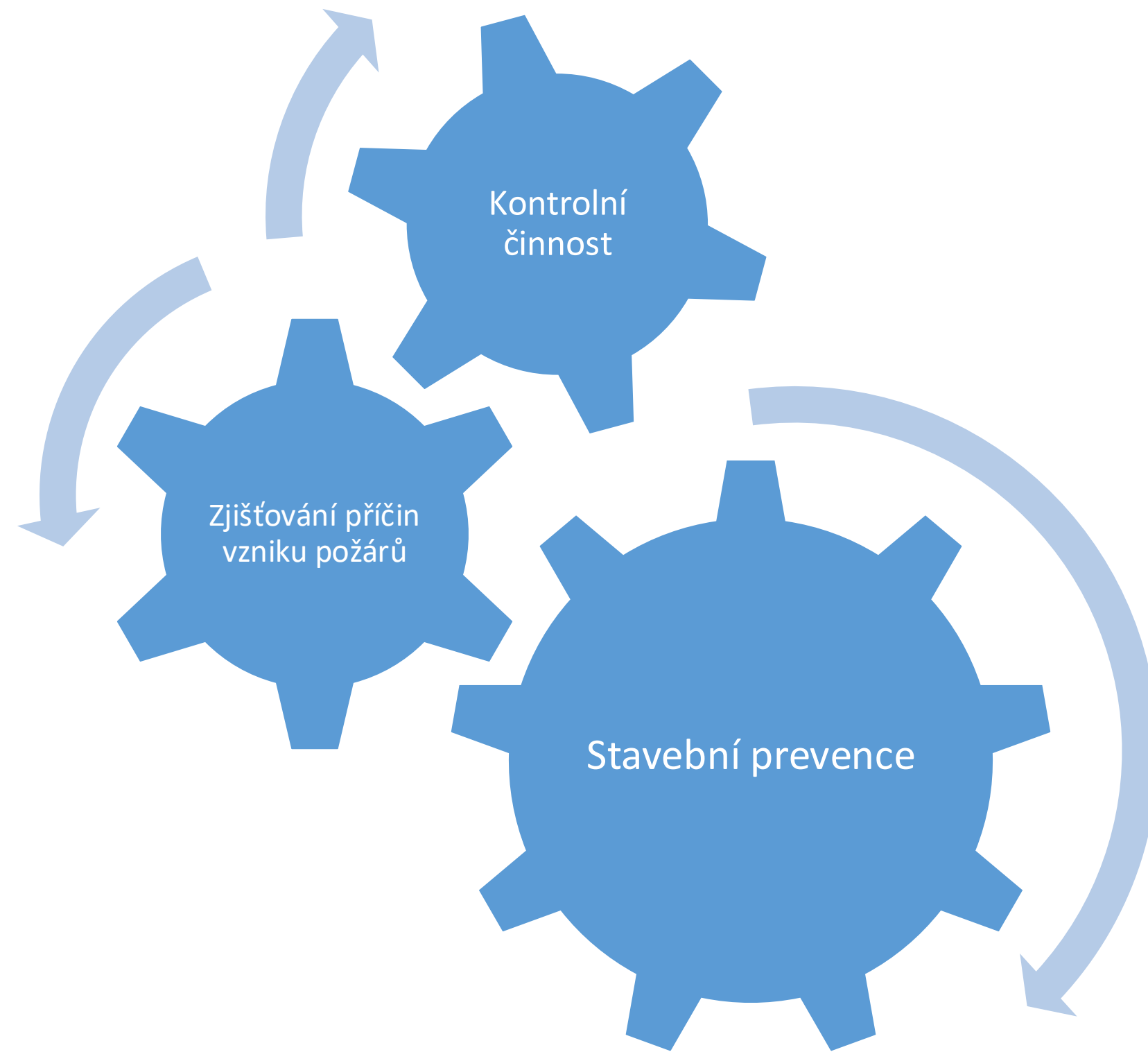
Připravujeme stavbu na požár ... aby v případě požáru byla bezpečná

Hlavní cíl je včasná a bezpečná evakuace osob

Bezpečnost ve školách z pohledu HZS ČR - prevence

Statní požární dozor

Bezpečnost ve školách z pohledu HZS ČR - prevence

Bezpečnostní opatření - role požární prevence

- ✓ Stanovená opatření nesmí **negativně ovlivnit** požární bezpečnost stavby
 - blokace dveří na únikové cestě – mechanické závory, dveřní zarážky ...
 - neschválený zásah do PBZ (požární uzávěr/dveře, bezpečnostní fólie na sklení výplně s požární odolností, aj.)

Na základě analýzy podmínek konkrétního objektu – stanovení opatření kompetentní osobou

Bezpečnost ve školách z pohledu HZS ČR - prevence

Bezpečnostní opatření - role požární prevence

Bezpečnostní opatření aktivní střelec, role požární prevence

Obecně:

Jedním z hlavních cílů požární prevence v rámci zajištění podmínek požární bezpečnosti stavby je včasná a bezpečná evakuace osob.

Právní předpisy a projekční normy na úseku požární ochrany požadují po projektantovi požární bezpečnosti, zjednodušeně řečeno, vytvoření koncepce požární bezpečnosti konkrétní stavby, hlavním cílem je samozřejmě bezpečná evakuace osob ze stavby na volné prostranství.

Naopak právní předpisy, ani normy na úseku požární ochrany neukládají povinnost zhodnotit možnost „ukrytí“ uvnitř stavby před hrozícím nebezpečím (např., aktivní střelec).

Není tedy legitimní toto po projektantovi požární bezpečnosti, podle platné právní úpravy, vyžadovat.

Návrh možných opatření:

- 1) Stanovení jednoznačné povinnosti provozovateli stavby (školských zařízení, či jiných zájmových staveb), aby zajistil provedení analýzy stavby kompetentní osobou.

Nutné jednoznačně definovat požadavky na odbornost a kvalitu kompetentní osoby.

- 2) Zpracování analýzy konkrétní stavby kompetentní osobou. Identifikace zranitelných míst podle definované stupnice (konkrétní prostory a jejich slabá místa – konstrukce, otvory, skelní výplně apod.).

Možný návrh: zranitelnost konkrétních prostorů/místností se škálou: nízká/střední/vysoká.

Nutné stanovit kritéria pro zařazení do příslušné třídy zranitelnosti.

- 3) Výstupem analýzy jsou definovaná opatření a způsob jejich implementace ve vztahu ke stavbě jako celku, např.:
 - a) **Fyzická ochrana budov:** Zajištění přístupu pouze autorizovaným osobám pomocí vstupních prvků jako jsou brány, turnikety nebo zámky s přístupovými kódy.
 - b) **Monitorování a dohled:** Instalace kamerového systému a monitorování prostředí, aby bylo možné detekovat podezřelé aktivity a rychle na ně reagovat.
 - c) **Výcvik zaměstnanců:** Školení zaměstnanců na rozpoznávání podezřelého chování a správné postupy v případě útoku.
 - d) **Plán evakuace a krizový management:** Vypracování a pravidelné procvičování plánu evakuace v případě hrozby útoku. Zajištění komunikace a koordinace s bezpečnostními složkami.
 - e) **Bezpečnostní revize a audit:** Pravidelné revize bezpečnostních opatření a auditování zranitelností budov a systémů.

Vypracoval: plk. Ing. Michal Valouch, odbor prevence MV – GR HZS ČR
Datum / verze: 02.09.2024 / verze 1

- o **Klíny a tyče:** Jednoduché, ale efektivní prostředky jako klíny pod dveře nebo teleskopické tyče, které brání otevření dveří.

e) Speciální bezpečnostní fólie na skla:

- o **Bezpečnostní fólie:** Instalace speciálních fólií na prosklené části dveří, které znesnadňují jejich rozbití a překonání skleněné bariéry.

Každý z těchto prostředků by měl být vybrán na základě konkrétní situace, druhu dveří a míry rizika (třída zranitelnosti prostoru). Pro maximální efektivitu je často vhodné kombinovat několik z těchto technických prostředků.

Dále je nutné stanovit, kdo konkrétně bude zodpovídat za případnou aktivaci/instalaci výše uvedených technických prostředků, včetně zajištění pravidelného školení definovaných uživatelů.

Závěr ve vztahu k požadavkům právních předpisů na úseku požární ochrany

- dveře na únikové cestě nesmí být blokovány – použití výše uvedených opatření je možné pouze v případě specifického scénáře „aktivní střelec“, který je jednoznačně definován v analýze – viz bod 2).
- dodatečné úpravy a technická opatření není možné provádět na požárně bezpečnostních zařízeních (požární uzávěry – dveře, okna apod.) bez souhlasu výrobce zařízení.
- projektant požárně bezpečnostního řešení musí provést vyhodnocení, zejména s ohledem na navrhovaná technická opatření a jejich možný negativní vliv na podmínky požární bezpečnosti (změna podmínek na únikových cestách).
- v případě negativního ovlivnění podmínek požární bezpečnosti je nutné zpracovat jejich vyhodnocení do nového požárně bezpečnostního řešení - typicky v případech opatření, které lze podle stavebního zákona definovat jako změna dokončené stavby, provádění stavebních úprav a udržovacích prací, které negativně ovlivní podmínky požární bezpečnosti.

Vypracoval: plk. Ing. Michal Valouch, odbor prevence MV – GR HZS ČR
Datum / verze: 02.09.2024 / verze 1

Bezpečnost ve školách z pohledu HZS ČR - represe

Jednotky PO a jejich úkoly při řešení aktivního útoku v objektu školy

- ✓ Zásah je řešen dle zákona 239/2000 Sb. (o IZS)
 - ✓ Spolupráce dvou a více složek IZS
- ✓ Samostatně řešeno v STČ 14/IZS (Soubor typových činností – AMOK)
- ✓ Každoročně probíhá několik cvičení na tento typ MU
- ✓ Dochází zde k prolínání dalších STČ, zejména pak STČ 09 (velký počet raněných), STČ 03 NVS, STČ 12 posttraumatická péče
 - ✓ Jasně definovány postupy a spolupráce na místě MU
 - ✓ Jasně určený velitel zásahu
 - ✓ CHECK listy k usnadnění rozhodovacího procesu

Bezpečnost ve školách z pohledu HZS ČR - represe

Základní činnosti

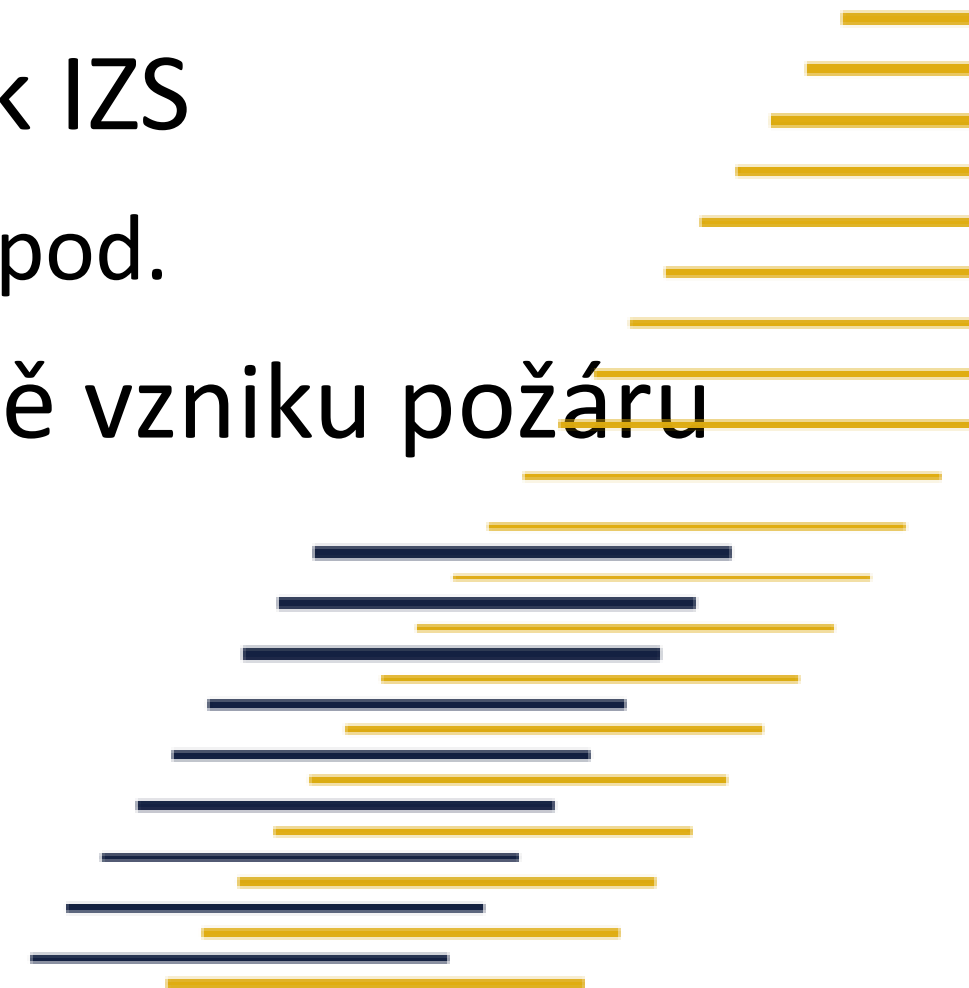
- ✓ Eliminace aktivního útočníka
- ✓ Vyžádání součinnosti složek IZS v rámci eliminace aktivního útočníka
- ✓ Záchranné a likvidační práce (zpravidla až po eliminaci aktivního útočníka)
- ✓ Psychosociální pomoc osobám zasažených MU
- ✓ Předání místa zásahu orgánům činným v trestním řízení

Bezpečnost ve školách z pohledu HZS ČR - represe

Jednotky PO plní úkoly na základě rozkazů VZ (příslušník PČR)

- ✓ Zejména pomáhají s tříděním raněných
- ✓ Zajišťují poskytování první pomoci a transport raněných do bezpečné zóny
- ✓ Zajišťují týlové potřeby plynoucí z průběhu zásahu (kontejnery, osvětlovací technika apod.)
- ✓ Zajišťují technické prostředky pro provedení zásahu složek IZS
 - ✓ Výšková technika, seskokové matrace, transportní prostředky apod.
- ✓ Jsou připraveny pro provedení hasebního zásahu v případě vzniku požáru

Bezpečnost ve školách z pohledu HZS ČR - represe

Základem efektivního a úspěšného zásahu je:

- ✓ 100 procentní spolupráce všech zasahujících složek na místě MU
- ✓ Úzká spolupráce s určeným pracovníkem školy
 - ✓ Znalost objektu, informace o počtech žáků, učitelů a dalších pracovníků
- ✓ Dobře nastavené prvky zabezpečení objektu
- ✓ Dokumentace zdolávání požáru – obecně pro všechny složky
- ✓ Výcviky se žáky v obecné rovině nebezpečí (AMOK, požární poplach)
- ✓ Informační systém školy a nastavené bezpečnostní vzdělávání žáků
- ✓ Obecně připravenost na vznik MU a jasně stanovený harmonogram postupů, úkolů a oprávnění

Bezpečnost ve školách z pohledu HZS ČR - represe

Novela STČ 14/IZS

- ✓ Aktuálně probíhá na žádost PČR novela STČ 14/IZS (gestor STČ)
- ✓ Již ne útok aktivního střelce, ale aktivní útok
- ✓ Aplikace praktických zkušeností z filozofické fakulty do STČ 14
- ✓ Zavedení nových technologických systémů (plošné SMS, DZP, drony)
- ✓ Nastavení velitelského postu a jeho případné předávání v průběhu zásahu
- ✓ Nové taktické postupy pro jednotky PO a ZZS a zejména PČR
- ✓ Bude aplikováno do prověřovacích cvičení
- ✓ Účinná do konce roku 2025

Děkujeme za pozornost

Libor Sladký Jitka Sladká

Asociace bezpečná škola, z.s.

Bezpečnost škol a školských zařízení

z pohledu Asociace bezpečná škola

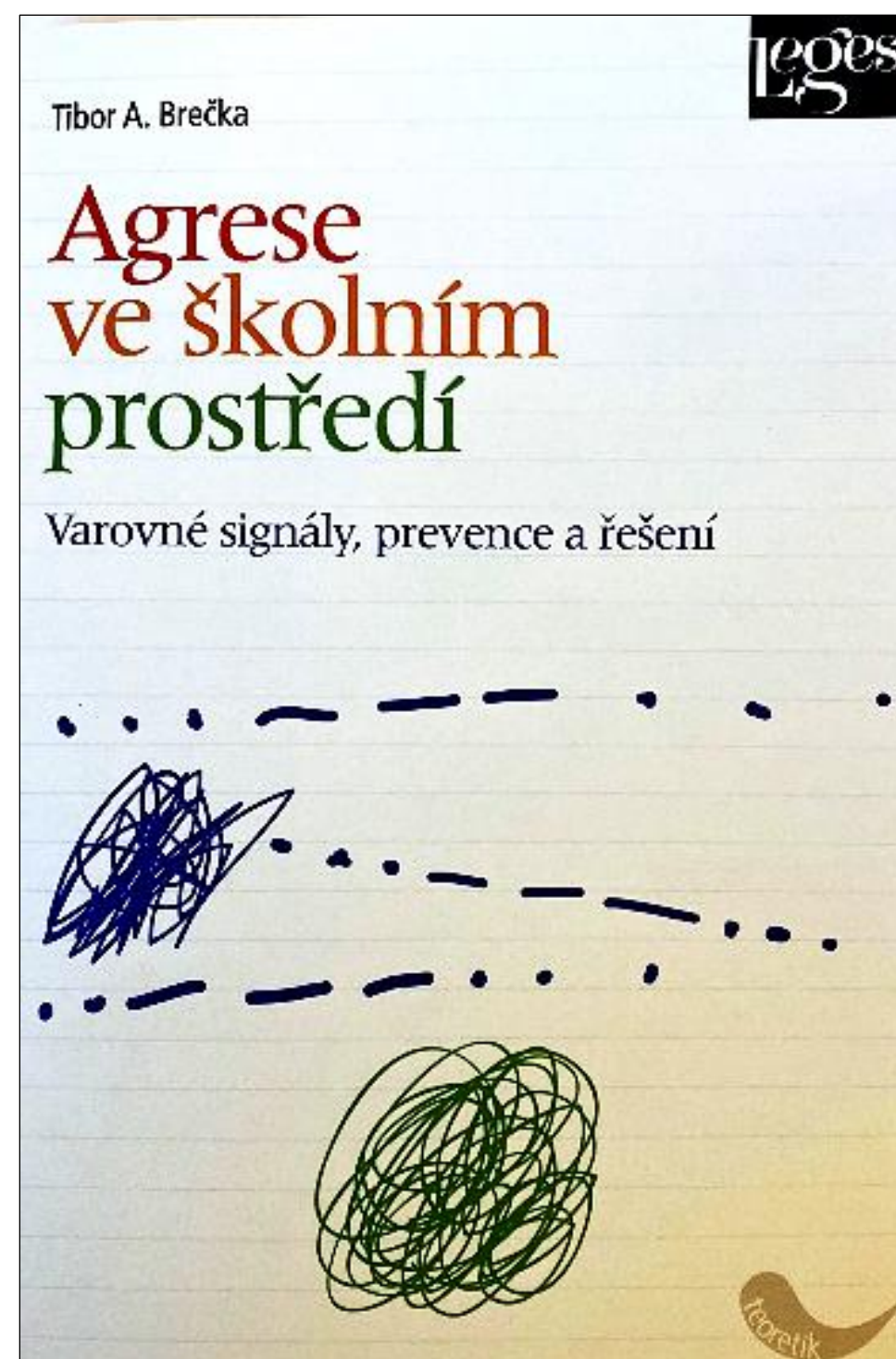
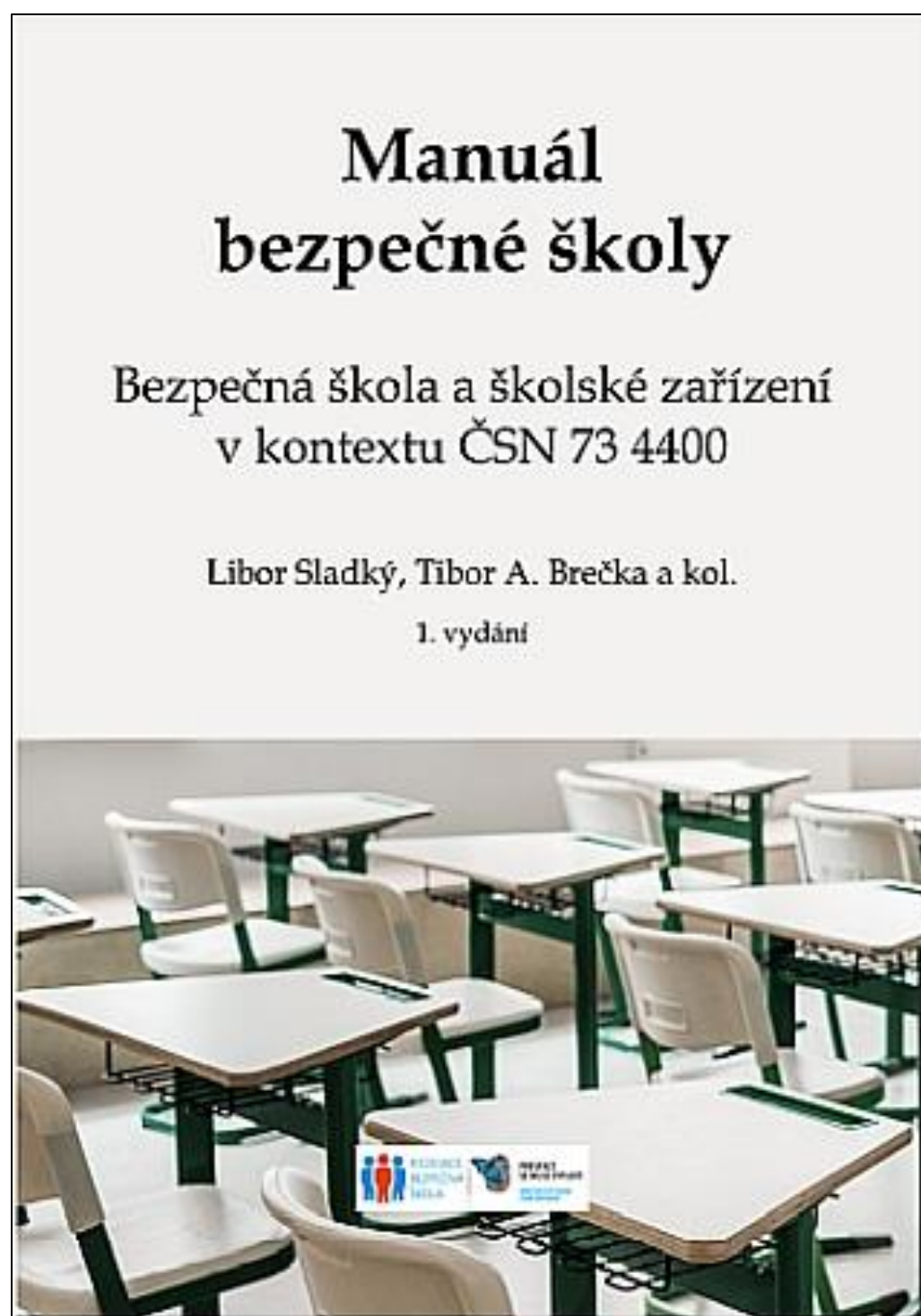
Ing. Libor Sladký
Bc. Jitka Sladká
a
kolektiv ABŠ

Bezpečná škola 2025 – Kdo jsme:

- Od roku 2014 intenzivní práce se školami
- Školy a jejich problémy známe – prošli jsme jich „stovky“ v rámci ČR a v rámci různých typů škol
- Součást TNK 148 Prevence kriminality
- Tvůrci a spolutvůrci metodik pro bezpečnostní posouzení škol
- Intenzivní spolupráce s MV ČR odborem Prevence kriminality
- Spolupráce se státní správou a samosprávou v oblasti ochrany měkkých cílů
- Součinnost s Policií ČR, ZZS a HZS při nácvicích Ozbrojeného útočníka ve školách
- Odborné poradenství v oblasti bezpečnostních standardů

Bezpečná škola 2025 – publikační činnost

Bezpečná škola 2025 – publikační činnost

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

METODIKA PRO APLIKACI NOVÉ TECHNICKÉ NORMY

ČSN 73 4400 „Prevence kriminality – řízení
bezpečnosti při plánování, realizaci a užívání škol
a školských zařízení“ do praxe
(zkrácená verze)

Já a bezpečnost mé školy. Poznám varovné signály?

Asociace bezpečná škola

Co mohu jako žák udělat pro bezpečnost své školy?

Problém číslo 1: Dvoji měřítko bezpečnosti

Jiná měřítko na zajištění bezpečnosti doma a jiná ve školském prostředí. To je mnohdy vidět při analýzách bezpečnosti školských zařízení. Do škol se přinášejí měřítka z jednání, které bychom doma nepoužili.

Ve chvíli, kdy jsem jasným nositelem pravidel bezpečnosti (například ve svém domě nebo bytě), je pro mne řada postupů neacceptovatelná. Například si pravděpodobně nikdy nepřekážím, že vynechání odpadkového koše (což sama o sobě může být povinnost neustálená) zabere pár minut a proto mohu nechat dveře do svého bytu otevřené dlouho. Protože za pár minut se přece nic nestane.

Ukonce bych asi tento postup netoleroval ani u dalších členů rodiny, s vědomím toho, co všechno se může za pár minut stát z mého pohledu. A pokud uvažuji o zavržení ještě více bych netoleroval otevřené dveře, byť na pouhých pár minut, kdybych věděl, že doma zůstane samá výrazně mladší sourozence. **Strážil bych poctivě bezpečí svého domova.**

Ve chvíli, kdy se nacházím ve školské budově, jako by postup výše neplatil. U měření nastává odpovědnost ze bezpečnosti objektu a normám poctivě bezpečí, jaké jsou „zbytek odpovědnosti“ (jakákoliv činnost s tím, že se ze chvíle vrátím), dveře neustávám otevřené vyhodnocené od, protože je to jenom na „pár“ minut.

Tento jednoduchý modelový příklad, nicméně z viditelné praxe, lze fotografovat jednu konkrétní situaci ukazující zvláštní nedostatky bezpečnosti školských zařízení. Nejsou to finance a technika, ale v praxi často nastává zainteresovanost a odpovědnost za stav bezpečí v mé škole.

Na tomto momentu často bezpečnost školy začíná a patří. Vedení školy stojí před nelehkou cestou každého svého kolegu a zaměstnance přesvědčit, že bezpečí je věcí každého jednotlivce, tedy i žáka. Stejně jako doma nepoužiji cizí a neznámé osoby, stejně je nepustím do své školy.

Problém číslo 2: Slušnost x bezpečnost

Kde končí slušné chování a nastupují pravidla bezpečnosti? Bezpečnostní auditi asociace začínají na věcné úrovni zabezpečení škol tento příběh. Jako žák přicházím do školy, které je správně zavítaná. Zároveň se mnou přichází neznámá dospělá osoba, která vypadá jako slušný člověk. Škola je vybavena karlovým systémem, mám tedy kartu, která mi otevře vstupní dveře. Ustávám dveře, slušně zdáním neznámou osobu a společně se mnou ji

vpustím do své školy. Neptám se kam jde, neptám se koho hledá, neptám se vůbec na nic. Kde končí domnělá slušnost a kde začínají pravidla bezpečného chování? Co bych měl správně udělat?

Co je podle tebe v takové situaci správné? **Vyzkoušej doplnit a odvědnout tabulku na straně 2:**

Problém číslo 3: Varovné signály

Jak jednoduše se dají přetvářet varovné signály, ukazuje celá řada zmíněných úkolů na škole, kde pozorovatelem byl současný, nebo bývalý žák. Výšetřování zpětně usuzuje, že pozoratel (žák) vyslal varovné signály, které okuli náhodně neuvědomil, nebo vůbec nechtělo a škola se pravděpodobně dala zmeškat.

Některé varovné signály by měl vnímat především učitel, jiné jsou více pochopitelné a viditelné pro spolužáky. Příkladem může být projev na sociálních sítích, kde učitel asi nebude nalazen ve skupině přátel. Nebude mít tedy možnost vidět projevy, které volí lidé z dané skupiny.

Co jsou varovné signály obecně? Jsou to vnímané pozorovatelné změny způsobené intrapsychickými změnami. Jsou to:

- Změny v komunikaci a chování
- De facto jakákoliv změna oproti normálnímu jednání
- Kde a jak jsou viditelné pozorovatelné? Například:
- Zhoršení prospěchu (z jedničky je pětka)
- Zvýšená absence / nemocnost
- Změna v chování, vzhled
- Změny jazyky...
- Konzumace alkoholu a OPL (drogy)
- Změna kamarádů
- Chování na sociálních sítích
- Změna nájmů

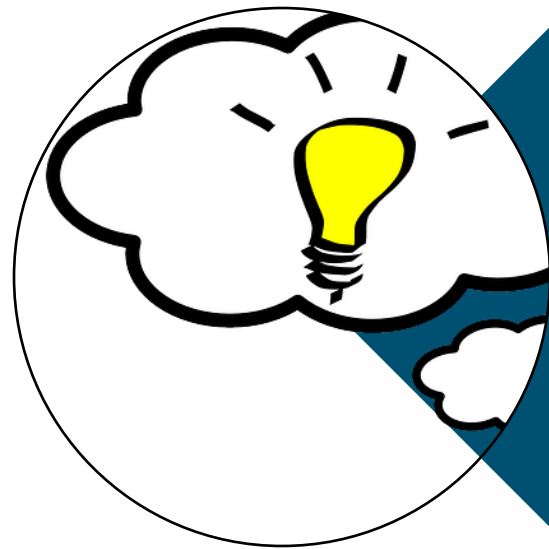
Dělat si starost při projevech popsaných výše o svého kamaráda a spolužáka je správné. Myslím si, že se všichni „přijít“ vytváří sama, může být omyl. V každé škole je k dispozici školní psycholog, výchovný poradce a pracovníci školy s dalšími úlohami. Je jenom potřeba odhodlat se k tomu, že „žákovat se nemá“ a nechci být ze „bonazka“. Možná, že jde v tu chvíli o zdraví a život jak spolužáka, tak ostatních. Nepomoc je příklad fiktivního kamaráda.

Ukoi vědět více:

Více informací k této tématice získáte na
www.asociacebezpecnaskola.cz

Asociace bezpečná škola 2019 1

Tři myšlenkové postoje bránící bezpečnosti

1. Pocity vydávané za skutečnost

Falešný pocit bezpečí – pasivita, podceňování rizika.

Přehnané obavy o bezpečnost – paranoia, podezřívavost.

2. Efekt černé labutě – předpokládáme, že „to“ u nás není možné – nám se to nestane

Předpoklad, že všechny labutě musí být bílé ...

Nic v minulosti (u nás) nenaznačuje, že by se něco takového mohlo stát

3. Efekt přihlížejícího „Bystander Effect“

Někdo mi (nám) pomůže

Někdo bude vědět co se má udělat, svěřím život do rukou neznáme osoby

Dvě základní roviny bezpečnosti ve školském prostředí:

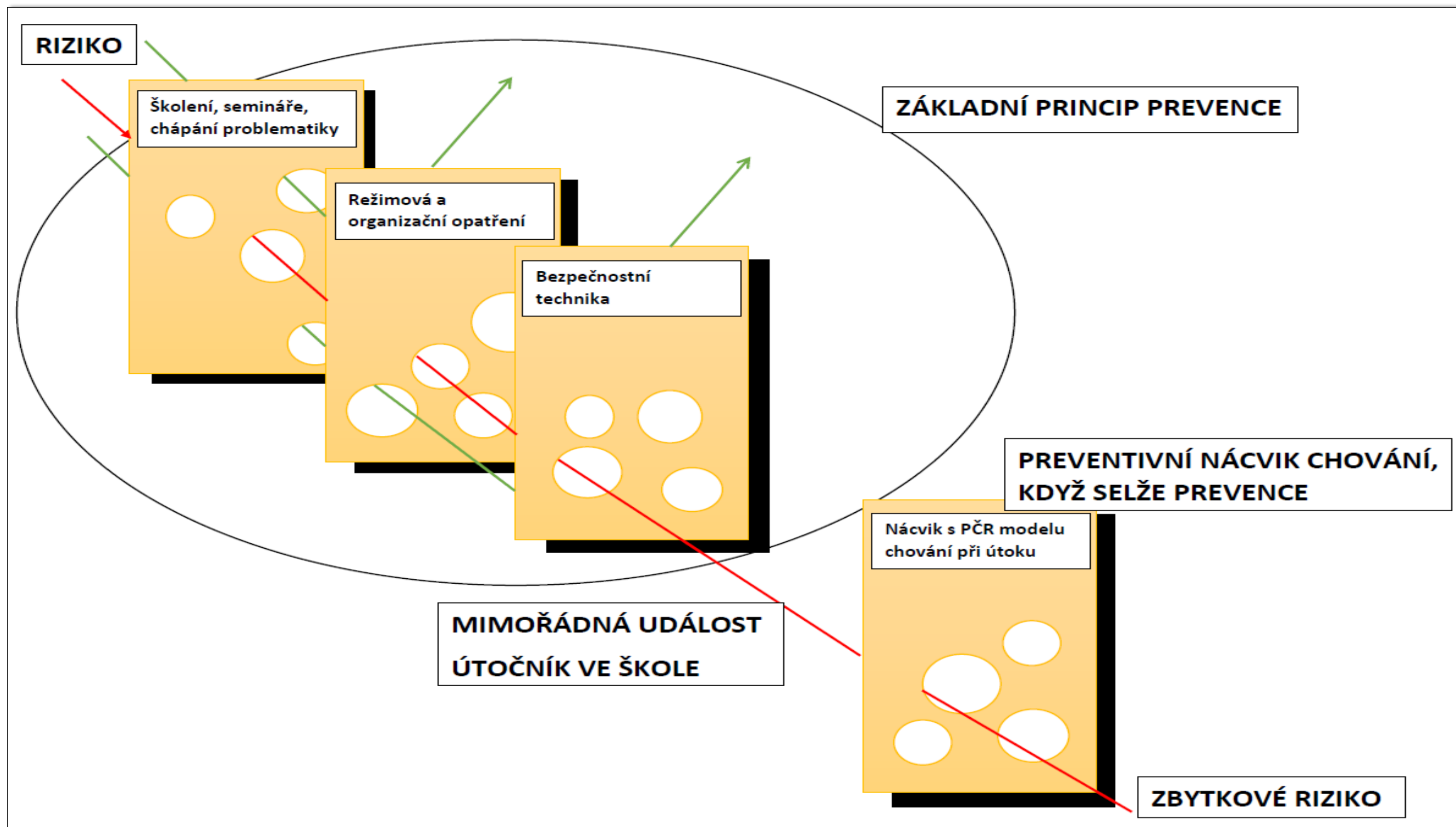
1

**Jak dobře je škola nastavena v prevenci
snížení rizika vstupu ozbrojeného pachatele a agresivního
žáka a rodiče**

2

**V případě útočníka
jak je nastavena naše škola pro použití metodiky U-S-B ?**

Bezpečná škola 2025 – Řízení rizika je vícevrstvé

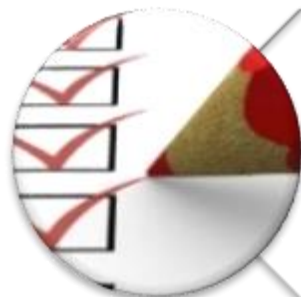
Bezpečná škola 2025 - Vzdělávání v dané problematice – základní znalosti

Principy a zásady nastavení bezpečnostních režimů školy pro snížení bezpečnostního rizika napadení, agrese, ozbrojeného útočníka (bezpečnostní plány pro rutinní, incidentní a mimořádné události)

Schopnost vnímání a vyhodnocování tzv. „varovných signálů“

Stavebně – bezpečnostní technika v kontextu požadavků režimu

Krizová komunikace a jednání se zákonnými zástupci v krizových situacích

Principy a praktický nácvik metodiky U-S-B (uteč, schovej se, boj) včetně metodiky účinného vyhlášení poplachu a metodik pro udržení dětí v klidu po dobu nutné evakuace/invakuace

Bezpečná škola 2025 - Bezpečnostní audit (analýza) – základní oblasti auditu

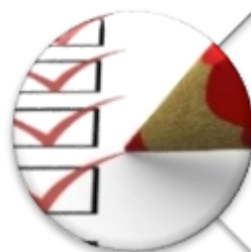
Vnitřní a vnější vlivy na bezpečnost, prostředí v němž je škola umístěna, **vnitřní klima školy**, typ školy, skladba školy, ...

Stavebně technické dispozice a vybavení v kontextu ochrany osob, soulad s PO

Aktuální nastavení režimových opatření, jejich dodržování a účinnost.

Penetrační test a schopnost školy zabránit rozličným amokovým situacím

Pohled na školu v kontextu jejich incidentů a události posledních let

Návrhy na zlepšení a opatření

Bezpečná škola 2025 – Základní režimová opatření

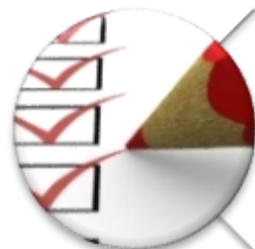
Zavést jasný návštěvníkový řád a zamezit nekontrolovanému pohybu osob. Mít definovaný režim jídelny, družiny, pronájmů, jednání s rodiči, ...

Zavést řízený režim vstupů, jejich účelu, zavést řízený klíčový režim

Stanovit jasnou delegaci rolí

Zavést bezpečnostní plány měkkého cíle a evakuační plány

Zavést systém interních školení

Zavést systém zpětné vazby, validace bezpečnostních procesů a sankcí

Bezpečná škola 2025 – Bezpečnostní technika, prvotně určit režimové potřeby a teprve k nim plánovat technické prostředky

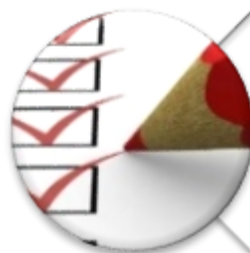
Přístupové systémy (karty, čipy), rozdělení na časo-prostorové zóny, návštěvnické visačky

Dveře v provedení dle prostor + klíčový systém umožňující rychlé uzamčení (schovej se)

Kamerové systémy – omezeně – především pro zpětné analýzy

Školní rozhlas nebo jiný systém který umožní rychlé a efektivní informování o mimořádné události

Turnikety – omezeně a v souladu s požární legislativou

NE – detekční rámy

Bezpečná škola 2025 – Nácvik metodiky USB přísně dle metodiky PČR

Bezpečná škola 2025 – Nácvik metodiky USB přísně dle metodiky PČR

Bezpečná škola 2025 – Nácvik metodiky USB přísně dle metodiky PČR

Bezpečná škola 2025 – Nácvik metodiky USB přísně dle metodiky PČR

Vnímání varovných signálů

Útočníkem ve škole nemusí být jen aktivní střelec

Agrese:

- Plánovaná
- Situační (emoční)

Situační agrese – žáci, rodiče v kontextu řešení složitých a problémových situací

Varovné signály ve školském prostředí - příklady

Zhoršení prospěchu

Zvýšená absence / nemocnost

Změna v oblékání, vizáží

Zranění, jizvy, etc...

Konzumace alkoholu a OPL

Změna kamarádů

Chování na soc. sítích (!)

Změna zájmů

Varovné signály ve školském prostředí - příklady

1. **Náhlé stažení** se od přátel, rodiny a aktivit (včetně online nebo prostřednictvím sociálních médií)
2. **Šikana**, zejména pokud je zaměřena na **rozdíly v rase, náboženství, pohlaví nebo sexuální orientaci**
3. **Nadměrná** podrážděnost, nedostatek trpělivosti nebo rychlý vztek
4. **Prožívání chronické osamělosti nebo sociální izolace**
5. Vyjadřování **přetrvávajících myšlenek na ublížení** sobě nebo někomu jinému
6. **Přímé vyhrožování** místu nebo jiné osobě
7. Chlubení **se přístupem ke** zbraním nebo zbraním
8. „Nábor“ kompliců nebo publika pro **útok**
9. **Přímé vyjádření hrozby** jako plánu
10. **Týrání** zvířat atd.

Měkký cíl v kontextu současnosti

Hybridní hrozby (hybridní válka) a jejich cíle – destabilizace systému

- Působení cizí moci
- **Hrozby v kyberprostoru**
- Energetická, surovinová a průmyslová bezpečnost
- Terorismus
- **Bezpečnostní aspekty migrace**
- **Extremismus a radikalizace názorů**
- **Šíření dezinformací**

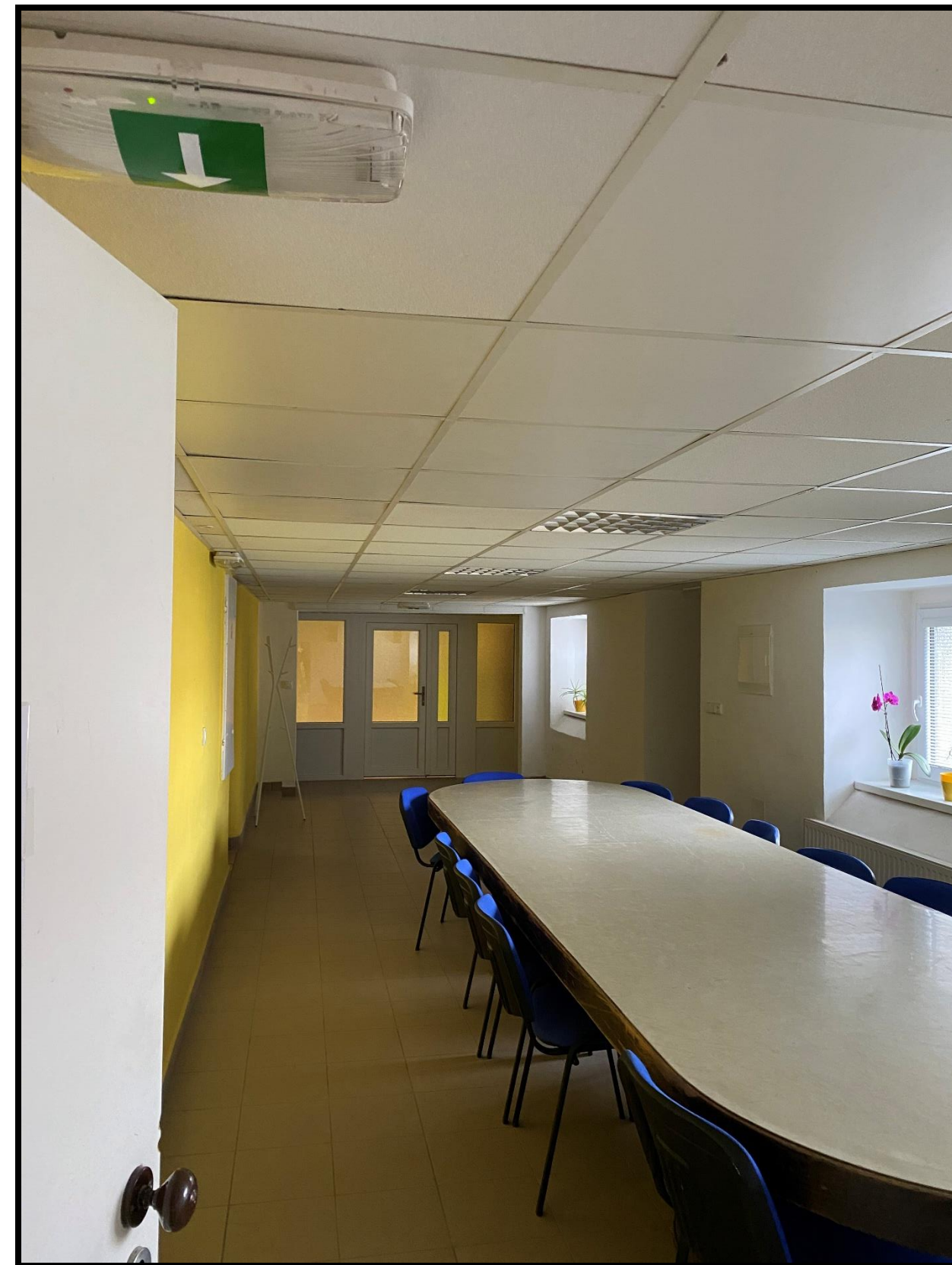
Dopad i do školního prostředí a jeho klima, vliv na žáky i zaměstnance

Bezpečný útěk v metodice U-S-B a chyby viděné při bezpečnostních auditech, řešení v kontextu požární legislativy

Základem metodiky U-S-B je bezpečný útěk

Základem metodiky U-S-B je bezpečný útěk

Základem metodiky U-S-B je bezpečný útěk

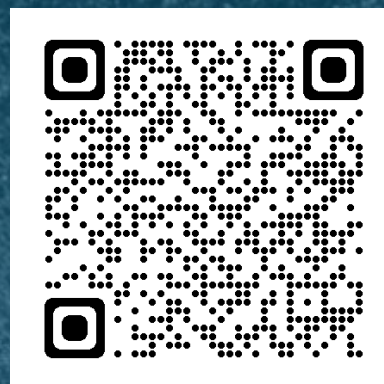
Základem metodiky U-S-B je bezpečný útěk

←	VEDENÍ ŠKOLY	TŘÍDY 1. STUPEŇ	→
	KANCELÁŘ	JÍDELNA	→
	VÝCHOVNÝ PORADCE	DRUŽINA	→
←	ŠKOLNÍ PSYCHOLOG	VELKÁ TĚLOCVIČNA	→
	TŘÍDY 2. STUPEŇ	HUDEBNA	→
←	ŠKOLNÍ KLUB	SPECIÁLNÍ PEDAGOG	→
←	MALÁ TĚLOCVIČNA	DÍLNY	→
←	ŠKOLNÍK		→

Základem metodiky U-S-B je bezpečný útěk

Ing. Libor Sladký
Email: info@asociacebezpecnaskola.cz
Telefon: 731 441 861, 731 441 862

Hory 106
360 01 Karlovy Vary

**Tato prezentace slouží jen pro účely účastníků
semináře a není dovoleno ji dále šířit a
publikovat bez svolení autorů.**

Své dotazy pokládejte zde

slido

Děkujeme za Vaši účast

+420 234 811 246

stredniclanek@msmt.gov.cz

facebook.com/stredniclanek

www.edu.gov.cz

Odborný panel **BEZPEČNOST VE ŠKOLÁCH** prevence, rizika a řešení

30. dubna 2025, Konferenční centrum NPI

Název projektu: Střední článek podpory
Registrační číslo projektu: CZ.02.02.02/00/22_005/0004237

Spolufinancováno
Evropskou unií

Střední článek
podpory